

DEBRECZENI UJSÁG

HAJDUFÖLD

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL
FERENC JÓZSEF-ÚT 56. SZÁM.
FEL.: 21-90. EJJEL 10-TÓL 23-48.

ELŐFIZETESI ÁRAK:
NEGYEDÉVRE 15.— PENGÓ.
HAVONTA 5 P 20 FILLÉR.

16 OLDAL

KER. POLITIKAI NAPILAP

XLVII ÉVFOLYAM 252 SZÁM

A háboru forrponjtján

Az ellenséges propaganda egyik mesterfogása a jól szerkesztett rémhírterjesztés. A tömegrémület, a pánik pedig a könnyen befolyásolható pillanatnyi hatás rabsága alatt álló tömegek sajátossága. Mindazok, akik nem a hivatott és tájékozott vezetőktől irányítják magukat, hanem a gondoskodástól és a józan ítélőképességtől nagyon távol álló pillanatnyi tömeghatásoktól, közzahírekkel könnyen befolyásolhatók és így nem a józan értelemre, hanem szeszélyekre kirobbanó alantas ösztönök sugallatára halgatva, elhíszik a legnagyobb badarságot is.

Azok a népi rétegek, amelyek nem tudják, hogy mi az aluzatkeszség, mi a kötelesség, mi az Istenbe vetett hit; szanalmis rabjává lehetnek a tömegrémületnek, mert annyira hitetlenek, hogy a történelmi események sodrában nem látják mást, csak egyéni kislényüket.

Az ellenséges pánikpropaganda az emberek felületességére és a tömegek hiszékenységére alapja tevékenységét. Pedig ha az ottani rémuldózik felemelnék tekintetüket a csillagos égre és rájönnek arra, hogy csak porszemek ebben a történelmi viharban, magukba szállva fohászokodnának a szebb és jobb jövőért Istenhez és a hit áhitatán keresztül eljutnának a haza szent fogalmához és rátalálnának önmagukra is.

A magabaszállás pillanatában megtörne a rémhírterjesztés; a fogatlan banyák fecsegése, a megfizetett ügynökök handabandázása, a hazájukat szerető lelkék acélfalán és a pánik szüja nem fűrná be magát a magyar tömegek közé, nem gyengítene soraikat.

Mindenkiben, még ha felült is a rémhíreknek, ott szunyadnak a nemes tulajdonságok is. Az, akit megtevesztettek és félrevezettek, a magába száll, utóbb mosolyogni fog az ellenséges propaganda fogásán.

Ha az ellenség a rémhírterjesztés fegyveréhez nyul és fizetett embereivel pánikot akar kelteni, szegénységi bizonyítványt állít ki saját magáról, gyengeségét bizonyítja. Ugyalászik, céljai eléréséhez nem elegendő a fegyver és a férfias kiállás, hanem önbizalma hiányában hazugságokkal akar segíteni magát.

Szegénységi bizonyítványt állítunk ki magunkról, ha célzatos hírközléseket és fenyegetéseket készpénznek vesszük, vagy ezek hatása alatt megmondhatatlanul ártunk saját magunknak, ahelyett, hogy gon-

Dr. Szobonya Bélát nevezték ki a debreceni ítélőtábla elnökévé

ANGOLSZÁSZ LÉGITÁMADÁS VATIKÁNVAROS ELLEN

A németek kiűrtették Kievet, amely már elvesztette régi jelentőségét -- Térnyert a német ellenállás a dnyepropetrovszki szakaszon -- A Krim-félsziget védeime Német tengeralattjárók 20 ezer tonna hajóteret és 4 rombolót süllyesztettek el Dél-Olaszországban egyre súlyosabbak a harcok

A japánok nagy offenzívát kezdtek Kinában

BOMBAK HULLTAK A VATIKÁNVAROSRA — jelentette szombaton a római rádió és később német hivatalos jelentés is megerősítette ez a hírt, amely mindenütt nagy megütközést és mély megdöbbenést keltett. Róma, az örök város után a semleges és a küzdő felek felett álló pápai székhely, a Vatikánváros is izelől kapott a háború véres valóságából, bombák estek a Szent Péter-templom közelében, a vatikáni kormányzó palotára; A német hivatalos jelentés rámutat arra, hogy péntek este szövetséges támadás érte a Vatikánvárost. A pápa városát, amelyet a német csapatok minden erőszakos kártevésével szemben biztosítottak, most az angolszász bombatámadás sújtotta. Egy csoport német tiszt azonnal a támadás színhelyére ment és közvetlen érintkezésbe lépett egy magasrangú vatikáni méltósággal, aki tanúságot tett amellett, hogy a katolikus világ központja ellen elkövetett merényletnek kifejezetten kihívás jellege volt.

NAGY HADIESEMÉNYEKROL tesz jelentést a német hivatalos jelentés. A szovjet tovább folytatja támadását a több arcvonalszakaszon. Kievetől északra a szovjet újabb erőket vetett harcba és a német csapatok, hogy megihusítsák a fenyegető átörési, visszavonták hátsóbb állásokba csapatukat és kiűrtették Kievet, az ukrán fővárost. Kemény harc dúl a Krim-félszigeten is, ahol számos szovjet előretörési kísérlet utasítottak vissza. Német katonai körök szerint a Krim-félsziget el van ugyan vágva a szárazföldi összeköttetésről,

ez azonban távolról sem jelenti azt, hogy körül van zárva. Német katonai körök a Krim-félsziget helyzetét összehasonlítják Angliával, amely ugyancsak el van zárva a szárazföldről, de nincs körülzárva. Nem szabad szem elől tévesztetni, hogy a Krimen harcoló német katonák felvehetik az összeköttetést a főerőkkel a tengeren át.

EGYRE SÜLYOSABBÁK A HARCOK OLASZ FÖLDÖN, egyre élesebb a küzdelem. A szövetségesek, úgy látszik, most már mindenáron érvényre akarnak juttatni számbeli és anyagi fölényüket, tekintet nélkül az eselleges igen súlyos vesztesége — írja Selorius százados, német katonai szakértő. Német részről ezzel szemben továbbra is halogató harcok folytatnak és ruganyos elhárítás révén igyekeznek takarékoskodni az erőikkel. A német hadvezetés arra is ügyel, hogy elejét vegye minden tengerpart felől jöhető átkaroló partaszállási kísérletnek. A német lapok most fényképfelvételeket közölnek, amelyekből kiderül, hogy a délolaszországi arcvonal megett természetesen folyik védelmi szempontból az olasz kikötőberendezések robbantása és elpusztítása. A rakodókat és kikötőhelyeket a levegőbe röptük és akarnak megakadályozni, hogy a délolaszországi német arcvonal hátában ellenséges partaszállások következhesse-nek be.

A KAIRÓI ERTEKEZLET JAVABAN TART. Hír szerint Eden alkalommal keresett, hogy találkozzon György görög királlyal és Péter jugoszláv királlyal is. Általában rend-

küvli titoktartással folynak a kairói megbeszélések. Nagy titokban tartják Eden és Menemendzsoglu megbeszélését a brit nagykövetség helyiségében. Később katonai szakértők ültek össze. A megbeszélések hír szerint néhány napot igénybe vesznek. Diplomáciai körökben az a benyomás uralkodik, hogy a szovjet csapatok a keleti arcvonal déli szakaszán elért eredményei és a háborúnak a Balkánra való kiterjesztésének lehetősége áll a megbeszélések középpontjában, csak másodsorban vitatják meg a moszkvai értekezlet politikai eredményeit.

A MOSZKVAI ERTEKEZLET utóregzése még érezhető. A francia feladati bizottság most hivatalosan is közölte, hogy nem ismeri el a moszkvai értekezletet, illetve annak a londoni bizottság felállítására vonatkozó részét és Európa problémáit Franciaország tevékeny közreműködése nélkül nem oldhatók meg. Hír szerint a pápa felvilágosítást kér a moszkvai értekezletről, különösen a katolikus államokra való esetleges hatásairól. A pápa fogadni fogja a vatikáni angol követet és amerikai ügyvivőt.

A TÁVOLKELETEN A SALAMON SZIGETEKNEK az angolszászok hosszabb idő óta erős tevékenységet fejtenek ki. Nagyobb tengeri vállalkozás volt Bouganville sziget közelében ahol a japán légitörő elsüllyesztett két repülőgéphordozó hajót és négy cirkálót. A 11 hajóból álló ellenséges alakulathat hat hadihajó vesztett el, a japánok mindössze három repülőgépet veszítettek.

Két neves amerikai újságíró, akik kétévet töltöttek japán internáló táborban, kiválóan ismerik a japán viszonyokat és ezútszerint a Gripsholm nevű svéd közös fedélzetén na zájukba térnek vissza. A Stockholm Tidningen newyorki munkatársának érdekes nyilatkozatai tettek Japan helyzetéről. A két újságíró hangozaltta, hogy a japán nép harci elszánt sága töretlen. A japán nép hajlandó akár még évekig vakon követni vezéréit, akiknek eltökélt szándéka, hogy keletázsiai birodalmukat a vég-sőkig védelmezik. Abban a meggyőződésben vannak, hogy a békelárgyalások során töretlen katonai erejükkel biztosíthatják Japán kimagasló nagyhatalmi pozícióját. Japán katonai szakértők az ország totális háborús mozgósítását hajtották végre. Számtalan védelmi vonalat építenek ki és megtesznek mindent, hogy a megszállott területek munkacseréit és anyagi forrásait a végsőkig kihasználják. A japán kormány Burma elleni szárazföldi támadásra számít. Oroszországgal való konfliktustól azonban nem tart. Mindazonáltal jelentős erői vonnt össze, amely biztosítja a birodalmat minden orosz részről fenyegethető veszéllyel szemben.

A BERLINI FINN KÖVET több nap óta Helsinkiben tartózkodik és a közeli napokban várják a stockholmi finn követ helsinki látogatását is. Illegetes finn helyen megállapítják, hogy mindkét követ látogatása magánjellegű. A külföldi sajtó tudósítók körében ennek ellenére úgy velük, hogy a berlini követ útja kaupolaiban áll a jelenleg Helsinkiben folyó fin-német gazdasági megbeszélésekkel

dolkodnánk egy kicsit és ezzel átlátunk a szítán.

Magyarország egyik vezető politikusa a következőképpen nyilatkozott a mai történelmi időkkel kapcsolatos kockázatról és kötelességvállalásról: „Botorság volna azt hinni, hogy Magyarország kockázat és megpróbáltatások nélkül juthat el a háború válságain keresztül az igazságos békéhez, de telkiismeretlenség volna a kockázatot és az áldozatot könnyelműen keresni!”

Deák Ferenc, a haza bölöse mondotta: „A hazáért mindent kockára kell tenni, kivéve a hazát magát!”

Mindent a hazáért, a hazát semmiért!

Akik ennek a földnek életadó kenyerét eszik, adósaik ennek a földnek, melyet őseik vére is áztatott!

Az ősök áldozatos példája kötelez bennünket!

Háborúban a győzelemnek csak két férfias és becsületes eszköze van és ez a fegyver és a szerszám. Az ezekkel vívott harcra a történelem ítélőszéke megadja a feloldozást.

Minden más eszköz beestelen.

A háború forrponjtján vagyunk. A háborút nem mi kezdtük! De ha már ránk kényszerítették, folytatni fo-

juk mindaddig, míg saját érdekeink megkövetelik.

Mint eddig, úgy ezután is komoly történelmi kötelezettségek várnak a magyarságra, amelyek áldozatot, fegyelmet és egységet követelnek mindenkitől.

Ezekben a sorsdöntő időkben példaként ott vannak őseink a kemény magyarok. Figyeljünk a nyugatot döngető szittya Kinizsi Pál, a végek vitéze Rákóczi kuruca, Petnehézi Dávid, a 48-as vörössapkás, a Deberd minden hőse és az össze a Dónj-csatában megdicsőül magyar.

Vezetőink nem keresik a

kockázatot és nem hoznak könnyelműen áldozatot senkiért és semmiért!

Bizzunk bennük. Vannak ezek magyarnak legalább olyanok, mint mi.

De ha út az óra, ha megjelenik a véres kard, hogy közvetlen veszélyben a haza, hogy veszélyben van családi tűzhegyünk, ha az anyák eddig simogató tekintete lobot vet, mint a kölykét védő tigris, ha ez a parancsoló nézés a szívünkig ér nekünk férfiaknak, akkor nincs pánik, nincs mérlegelés, nincs rémület, csak munka és harc!

Német lényerés Dnyepetrovsktól délre

Berlin, november 6. A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német TI-nek, a véderő főparancsnoksága közli: A Krim-félszigeten német-román csapatok elkezeredett küzdelemben véresen visszaverték azokat a támadásokat, amelyeket a szovjet csapatok Keres mindkét oldalán lévő hídfőkből kiindulva, valamint a perepoki földszoros ellen intéztek. A Dnyeper alsó folyása mentén visszavertünk több ellenséges előretörést, amely a chersoni és nikopoli hídfők ellen irányultak. A nagy Dnyeper-kanalyarúthoz az ellenség több erős támadása során csak néhány helyi betörést ért el, ezeket elrejteltük, vagy ellentámadással megsemmisítettük. Dnyepetrovsktól délre indított ellentámadásunkkal, bár az ellenség elkezeredett ellenál-

last fejtett ki, teret nyertünk. Kremencsug és Kiev között csapataink kiverették a szovjet erőket néhány Dnyeper-szorosban és Kievtől délkeletre lévő Dnyeper-hajlásban visszaverték az ellenség ismételt támadásait. Az e harcokban megsemmisített szovjet páncélosokkal immár 2 ezerre emelkedett azoknak a páncélosoknak a száma, amelyeket a „Das Reich” SS. páncél-gránátos hadosztály az év kezdete óta megsemmisített. Kievtől északra a szovjet új erőket vetett harcba. Hogy megghiúsítsuk a számbeli fölényben lévő szovjet fenyegető áttörését, a szívósan és elszántan küzdő csapatainkat a nyugatra lévő állásokba vontuk vissza. Ezzel visszavontuk csapatainkat Kiev városának már hetek óta az arcvonalon fekvő részeiből is.

Két nap alatt 140 szovjet repülőgép semmisült meg

Vélkije Luki harcterében a légihaderő hatásos támogatásával erős ellenséges támadásokat vertünk vissza. Neveltől délre és nyugatra és Neveltől délnyugatra lévő „Alekshin” erdős és mocsaras területen harcok folynak az előrenyomuló ellenséges harci csoportokkal. A keleti arcvonal többi részéről csupán a Ladoga-tó felé eső szakaszról jelentenek megghiúsult szovjet helyi támadásokat. A légihaderő novem-

ber 3. és 5. között a keleti arcvonalon 140 szovjet repülőgépet semmisített meg, miközben 6 repülőgépet veszített. A Kremencsugtól délkeletre folyó nehézharcokban Forst altábornagy vezetése alatt álló rajnavidéki vesztfáliai 106. gyalogos hadosztály kiváló magatartásával megakadályozta az ellenség valamennyi áttörési kísérletét és különösen elhárító sikereket ért el.

Egyre hevesebbé válnak a harcok Dél-Olaszországban

A Dél-Olaszországban folyó súlyos harcok egyre hevesebbé válnak. A brit és amerikai magaslatai állásaink ellen intézett támadásai során továbbra is súlyos vérvesztéseket szenvednek. Egy előretört harci csoport, amelyet az ellenség átmenetileg bekerített, az új folyamán áttört a bekerítő gyűrűt és visszaküzdötte magát a főerőinkhez. Istóltól délre az ellenség pénteken is sikertelenül folytatta nagyobb erővel támadását. Egy nagyobb nehé-

z harci repülőkötelék az éjszaka ellenséges hajócélpontokat, valamint az ellenséges hajókról a partra történt hajókirakodást támadta Nápoly kikötőjében. Ideiglenes jelentések szerint súlyos találatokat értek el egy kereskedelmi hajón és 9 más hajón is. Ellenséges repülőgépek este megtámadták a Vatikánvárost. Rómában a bombatalálatok rombolásokat okoztak a világhírű mozaik-műhelyben és a kormányzó palota is megromszólódott.

Angolszász gépek pusztulása Németország felett

Ellenséges repülőkötelékek november 5-én a déli órákban Nyugat-Németország fölé repültek és többhelyen romboló és gyújtóbombákat dobtak, melyek különösen Essenben, Gelsenkirchenben és Münsterben okoztak vereségeket a lakosság soraiban. Az eddigi megállapítások szerint 19 ellenséges gépet lőttek le. A szombatra virradó éjszaka néhány brit bombázó zavaró támadásokat intézett a Birodalom nyugati és északi területei ellen. Német repülőgépek november 6-ára virradó éjszaka ismét London-környéki célpontokat támadtak. Gyorsnaszádok november 5-ére

virradó éjszaka ismét támadást intéztek a keletangliai partvidék mentén haladó hajókaravánok ellen és megtorpedóztak három hajót, amelyek irtartalmatlanul összesen 9 ezer tonna. Az azonnali erős elhárítás következtében nem tudták megfigyelni a hajók elsüllyedését. Az azonban valószínű, hogy az Atlanti óceán északi és középső részén német tengeralattjárók az ellenséges hajókaravánok elleni harcban megtorpedóztak 4 rombolót, egy korvetet és 5 hajót, összesen 29 ezer bruttóregisztertonnatartalommal. Megtorpedóztak még egy hajót és egy őrhajót is. (MTI)

A pápa a bombasújtotta helyeken

Róma, november 6. (Német TI) Mint az Osservatore Roma-

no jelenti, a Vatikánváros ellen intézett támadás pillanatában a pápa munkaszobájában megbeszélést folytatott Monsignore Montinival, a pápai államtitkár helyettesével, amidőn rövid

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ

egymásutánban nirtelen rehangzott a beesabódó bombák heves robbanása. A pápa és látogatója először megdöbben, azonban csakhamar ismét úrrá lett magán. Amikor a pápa megtudta, hogy károk ugyan történtek, de emberéletben nem esett áldozat, láthatóan megkönnyebbült.

Mint az Osservatore Romano a továbbiakban jelenti, a pápa szombaton már a kora reggeli órákban a bombasújtotta helyekre szellett és személyesen meggyőződött a károk nagyságáról, mielőtt Caneli bíboros a pápa magánkönyvtárában magánkihallgatáson volt a Szentatyánál, a Szent Péter-téren óriási embertömeg gyűlt össze, állandóan a pápa nevét kiáltotta. A Szentatyának úfízbem kellett a könyvtár ablakához lépni és megmutatni magát a tömegnek, amely megállantásakor zúgó éljen-kiáltásokban tört ki. A pápa ismételtén intett a hatalmas tömeg felé és megáldotta az összegyűlteket. Hosszú órákig tartott, amíg a hatalmas Szent Péter-teret ismét elhagyta Rómának összegyűlekezett lakossága, amely egész éjszaka a pápának a váratlan támadás által veszélyeztetett élete miatt aggodott. A világ minden részéről szakadatlanul érkeznek a táviratok, amelyek felháborodásukat fejezik ki a pápa és a Vatikán ellen elkövetett merénylet miatt és örömmel vették tudomásul a pápa megmenekülését. (MTI)

SPILMAN A VATIKAN BOMBÁZÁSA ELLEN

Stockholm, november 6. Mint az Interinf jelenti: Washingtoni laptudósítók ideérezett jelentéseik szerint a Fehér Házban szombaton délelőtt sürgős távirat érkezett Spellmann érsektől, aki bírálón állást foglalt a táviratban a Vatikán elleni bombatámadás ügyében.

Megkezdődtek Eden és Menemendzsoglu tárgyalásai

Izisztambul, november 6. (Német TI) A Török TI jelenti Kairóból, hogy Eden és Menemendzsoglu tárgyalásai megkezdődtek. Menemendzsoglu valószínűleg szombaton, vagy vasárnap ismét Ankarába érkezik. A tárgyalások eredményét azonban november 9-én a török néppárt parlamenti csoportjának gyűlésén közlik. A Török TI átvészelt továbbá a Reuteriroda egyik jelentését, amely szerint lehetséges, hogy a szövetségesek Törökországtól repülőtámaszpontokat követelnek és adott esetben követelik a háborúba való belépését a szövetségesek oldalán. (MTI)

Vitéz Bély Alajos altábornagy beszédet mond a Protestáns Napok leventeünnepélyén

A Levente Hírközpont jelenti: Az Országos Protestáns Napok alkalmával november 8-án, hétfőn este fél 7-kor a Magyar Művelődés Házában levente-ünnepélyt rendeznek. Vitéz Bély Alajos altábornagy, az Ifjúság Honvédelmi Nevelésének és a Testnevelésnek országos vezetője ez alkal-

omból beszédet mond. Az ünnepélyen mutatja be új műsorát a Levente színjátszó és énekegyüttes, amely 1942-ben az európai szellemi olimpiáson nagy sikerrel szerepelt. Beszédet mond Ravasz László református püspök és szerepel a leventék színonfikus zenekara is.

Kiev az oroszok kezére került

Berlin, november 6. (MTI) Kiev az oroszok kezére került. Ezt adja hírül a szombati német hadijelentés. Mértékadó katonai körökben a város elvesztésével kapcsolatosan megemlítették, hogy Kievnél már nem volt meg a régi jelentősége, miután már hetek óta az ellenségeskedés központjában állt és így hadműveleti szempontból a ráháruló feladatot már régen nem tudta teljesíteni. Ebben a térségben a harcok változatlan heveséggel és kománysággal folynak tovább. A Krim félsziget sorsáról továbbra is súlyos harcok várhatók. A szigethez vezető átjárók, a keresi és perepoki az ellenség kezén vannak. A félsziget a szárazfölddel elvesztette egyenes kapcsolatát. Illetékes német katonai körökben azonban helytelennek tartják azt a feltevést, mintha a két szárazföldi átjáró elvesztése egyszerűen a félsziget teljes elzárását is jelentené, erről

nincs szó. A harcok tovább folynak, lehet, hogy az átjárók csak átmenetileg vannak az ellenség kezében és az érintkezési lehetőségei a krími csapatoknak a tengeren át továbbra is fennállnak. Az ottani csapatok sorsa tehát nem hasonlítható össze egy hadseregcsoporthoz körülzárásával, illetve bekatlanizálásával.

A Krim félsziget sorsa attól függ, mennyi ott a csapatok száma, hogyan és mennyi időre vannak ellátva élelmiszerekkel és lőszerrel.

Az amerikai repülők pénteken a Ruhr-vidéket támadták igen nagy erővel. A német vadászgépeknek sikerült megakadályozni azt, hogy az ellenséges repülők súlypontokat alakítsanak ki. Így az általuk okozott károk sem emberéletben, sem anyagban nem voltak jelentősek. A károk semmi esetre sem álltak arányban a támadó gépek számával.

Győzelmes japán offenzíva Kinában

Tokio, november 6. Német TI) A császári főhadiszállás a következő jelentést adta Ki: A Középkínában hadműveletet folytató japán harci erők november 2-án csungkingi katonák ellen a Tungting-tótól keletre lévő hatodik hadiövezet-

ben, Csungkingtől mintegy 600 km-nyire keletre támadó hadműveleteket indított meg. A japánok most győzelmes előrenyomulásban vannak szűz hadműveleti területen és mindenzárk az ellenséges állásokat. (MTI)

A zsidótörvény végrehajtása Bulgáriában

Szófia, november 6. (Német TI) A bolgár minisztertanács rendelete adott ki a jelenlegi zsidótörvény bizonyos megváltoztatására. E változások értelmében egy zsidó férfi és egy bolgár nő között megkötött vegyes házasságból származó gyermekek, valamint azok, akik 1941 január 23-ig felvettek a kereszténvallást, nem kötelesek a Dávid-csillagot hordani. Stomankajev, a zsidó

gyerek biztosan újabb rendelete szerint minden zsidót, akit Szófiából, vagy más városból kitelepítenek, ötéles 1943 november 30-ig lakását kiűriteni. A lakásokat a zsidók maguk őrítik ki. Minden ingóvagyonukat eladhatják, vagy elraktároztatják. Ha a lakást nem őrítik ki, a zsidógyereket intéző hivatalnak jobban áll a lakást felnyitni és még benne levő bútorokat eladni.

Az amerikai szenátus nemzetközi szervezeteit kíván

Genf, november 6. (Német TI) Washingtonból jelenti: Az Egyesült Államok háború utáni politikájáról történt határozatban többek között a következők állnak: A szenátus elhatározása, hogy az Egyesült Államok alkotmányos útton együttműködjenek a szabad és független nemzetekkel abból a célból, hogy egy olyan nemzet szervezete állítsanak fel és tartassanak fenn, amely kellő hatalmi eszközökkel fog rendelkezni, hogy minden támadást meggátoljon és a világbékét megőrizze.

A szenátus megállapítja annak szükségességét, folytatja a határozat, hogy gyakorlatilag a lehető legközelebbi időpontban egy általános nemzetközi szervezetet kell alkotni, mely valamennyi bekezeszertett állam soraiban egyenlőségén alapszik s amelyben minden nagy és kis állam beléphet. A szenátus határozata végül megállapítja, hogy minden olyan szerződés, amelyet az Egyesült Államok kormánya az e határozatban lefoglalt céljai érdekében bármely nemzetet megkötni kíván csak a szenátusban való megtárgyalás és hozzájárulása után köthető meg és ezekben az esetekben a szenátus felelős tagjai kétharmad többségének bejegyzése szükséges. (MTI)

Csokonai Színház

Tel. 25-45. Igazgató B. Unger István
Előadások d. u. fél 4, este fél 7-kor.

Vasárnap délután és este
bérletiszűnetben

Barabás Sári

folytatja vendégjátékát a

Luxemburg grófia

átúttó sikerű előadásában

Hungária Filmszínház

Vasárnap és hétfőn:

7-en, mint a gonoszok

Főszereplők: Mednyánszky Ági, Bilicsi, Sándy, Kiss Manyi, Makláry, Vaszary.

Előadások: vasárnap: 3, 5 és 7 órákor, Hétfőn: 5 és 7 órákor.

Mellett mozgó műsora

vasárnap, hétfőn:

Régi nyár

Fősz.: Honthy Hanna, Sámor E. Szilassy László, Vaszary, Csontos, Rajnay.

Előadások kezdete: hétköznaponként 6 és negyed 8 órákor. Vasárnap: d. e. 11 és d. u. 3, 5, 7 órákor

Apolló Filmszínház

Ma utoljára:
MEGALMODTALAK

Hétfőn:

Sziámi macska

Szelezky Zita egyetlen filmje, az évadban, partnerei: Hajmássy, Bilicsi, Makláry, Erdélyi Mici, Pethes Sándor főszereplőkkel.

Vioszínház

Ma és minden nap a legragyogóbb vigjáték:

Zenélő malom

Fősz.: Szelezky — Szilassy — Dayka — Vaszary Piri — Látvány — Csorjos. Előadások: vasárnap: 3, 5 és 7 órákor. Hétfőn 5 és 7 órákor

Dr. Szobonya Bélát nevezték ki a debreceni ítélőtábla elnökévé

Az új táblaelnök ezelőtt a marosvásárhelyi ítélőtábla élén állott

Budapest, november 6. Magyar Távirati Iroda jelenti: A m. kir. igazságügyminiszter dr. Szobonya Béla marosvásárhelyi kir. ítélőtáblai elnököt saját kérelmére a debreceni királyi ítélőtábla elnöki állására áthelyezte.

Az új táblaelnök 1880-ban született Szobroncon, református vallású. Középsiskolai tanulmányait az ungvári főgimnáziumban végezte, ahol is lett érettségire felkészült. Jogi képesítését a debreceni jogakadémián és a budapesti egyetem jogakadémián szerezte meg. 1901-ben a marosvásárhelyi kir. törvényszékhez nevezte ki joggyakorlóként. 1906-ban bírósági tanácsosként, majd 1909-ben törvényszéki bírósági tanácsosként, 1913-ban bírósági elnökként, 1917-ben a kolozsvári kir. ítélőtábla elnöki állására nevezte ki. Két év múlva, 1919-ben a román megszállás idején, a románok a hűségük letételének megtagadása miatt eltávolították ebből az állásból, ő azonban 1922-ig még Kolozsváron maradt s ott az erdélyi magyarság érdekében tevékenykedett tovább.

1917-ben az igazságügyminiszter a kolozsvári kir. ítélőtáblához elnöki állásra nevezte ki. Két év múlva, 1919-ben a román megszállás idején, a románok a hűségük letételének megtagadása miatt eltávolították ebből az állásból, ő azonban 1922-ig még Kolozsváron maradt s ott az erdélyi magyarság érdekében tevékenykedett tovább. Dr. Szobonya Béla 1922-ben hagyta el Kolozsvárt és az igazságügyminisztériumban szolgálatára jelentkezve a budapesti kir. ítélőtáblához, majd ebben a minőségben kifejtett eredményes bírói működés után, annak elismeréseképpen 1931-ben a m. kir. Kúriához nevezte ki bírónak. Itt közel tíz évig a Kúria híreljogi IV. tanácsában működött, ahol a híreljogi körbe eső joggyakorlatirányítása és a tisztességtelen versenyről szóló törvénynek a gyakorlati életbe való átültetése terén fejtett ki jogászkarrierben általánosan elismert, kiválóan értékes tevékenységet. Minél a Kúria kintő bíráját a keleti és erdélyi országok felszabadulása után az igazságügyminiszter javaslatára a Kormányzó Ur Ófőmélósága az erdélyi ősi fejedelmi ítélőtábla — a marosvásárhelyi kir. ítélőtábla — megszervezésével és vezetésével bízta meg s minél ennek az ősi táblának az elnöke, 1940. évi november 26. napján nyitotta meg történelmi és fényes ünnepség keretében a Székelyföld igazságszolgáltatását. Az igazságügyminiszter kijuttatott elismerésével kísért háromévi itteni működése után most a hatalmas kiterjedésű és világváló multú debreceni kir. ítélőtábla élére állított. Mitán az új elnök megnyerő, úri egyénisége és sikereiben gazdag bírói multja Debrecenben is széles körökben ismert, ezért itteni működése elé is osztatlan bizalommal tekint Debrecen társadalmában.

Egy 14 éves debreceni fiú meg akart válni az élettől, mert 10 fillérért megdorgálták

Megdöbönt és egyben elgondolkoztató ügyilkossági kísérletéről tett jelentést tegnap a debreceni rendőrségnek. Egy 14 éves fiúcskát szülei elvitték a közeli boltba egy húspengőssel, hogy bevásároljon. Hasonló meglátást már több ízben elvitték a gyermek és nem volt semmi hiba. Hogy, hogy nem, most azonban megtörtént, hogy hazatérte után nem egyezett a pénze és tíz fillér hiányzott. A szülők ezért megdorgálták a gyermeket, szemére vetették, hogy nem tud vigyázni a pénzre, pedig már nek is tudni kell, hogy milyen nehezen keresik azt szülei. A fiú sértődötten félrehúzdott. Néhány perc múlva aztán feljött a szülőknek, hogy a gyermek sincsen sehol. Keresni kezdték s mikor a házban nem találták, a padlásra is felmentek. Itt bukkantak rá azután fiúkra, de különös helyzetben. A gerendán egy cukorpárgán csünygött s arca már fehér volt. A kétgyűbeest szülők nyomban levágták, szőben értesítették a mentőket is, akik életrekeztették. A gyermek sírva vallotta be, hogy a dorgálást nagyon a szívére vette és ezért akart megválni az élettől. Belátta azonban nagy tévedését és szülei kezét csókolgatva kért bocsánatot, amiért szüleinek ilyen nagy nyugalmaságot okozott.

Ellopták a lakásból a ruhák tisztító-céduláját és kiváltották a ruhákat

Suhajda Béla ny. bankigazgató, Vár-utca 8. szám alatti lakos a napokban többrendbeli ruháját beadta az egyik debreceni tisztítóműhelybe. A multna p aztán ki akarta váltani a ruhákat. Jól emlékezett rá, hogy a tisztítóműhelyből kapott elismervényt a tükörasztalra tette. Most azonban sehosem találta. Elment a tisztítóba, s ott kérte a ruháját, mondván, hogy az elismervényt elkallódott. Legnagyobb meglepetésére ott azzal válaszoltak kérésére, hogy a ruhákat már kiadták. Egy fiatalember járt néhány órával előbb az üzletben, s azt mondta, hogy a ny. bankigazgató küldte. A szabályos elismervényt mutatta, tehát minden gyanakodás nélkül kiadták neki a ruhát. Suhajda Béla az esetről jelentést tett a rendőrségnek. A nyomozás eddigi adatai szerint egy óvatlan pillanatban valaki, aki ismerős volt a helyzettel, besurrant a lakásba és elemelte az elismervényt. A nyomozást tovább folytatják.

ták. Egy fiatalember járt néhány órával előbb az üzletben, s azt mondta, hogy a ny. bankigazgató küldte. A szabályos elismervényt mutatta, tehát minden gyanakodás nélkül kiadták neki a ruhát. Suhajda Béla az esetről jelentést tett a rendőrségnek. A nyomozás eddigi adatai szerint egy óvatlan pillanatban valaki, aki ismerős volt a helyzettel, besurrant a lakásba és elemelte az elismervényt. A nyomozást tovább folytatják.

Kinevezések a debreceni adóhivatalnál

Budapest, november 6. Magyar Távirati Iroda jelenti: A m. kir. belügyminiszter Némethi István és Balogh Kálmán adóhivatali ellenőr, debreceni lakosokat adóhivatali főszámvevő helyettesé, dr. Szabó Lajos, Zilahy Sándor, Rácz József, Nagy Károly, Kántos József, és Vályi Nagy Béla I-ső osztályú adóosztály, debreceni lakosokat adóhivatali ellenőrré. Keeskes Sándor, Menyhári József, Viosz Ernő, Sarkadi Károly, Szabó Géza, Baka Géza, Veress Zoltán, Kovács Béla, Kántor László, Szekeres András és Juhász Dezső II.

osztályú adóosztály, debreceni lakosokat I-ső osztályú adóosztály, Hamar Béla Gyula és Némethi László városi díjnyok, debreceni lakosokat, Gyöngyösi Győző, Rigola Lajos, Bodó Lajos, Szilágyi László, Pásztor Gyula, Sallay Zoltán, Szekkerka Béla, Pál István és Szabó Mihály adóhivatali gyakornok, debreceni lakosokat, illetve Szabó Ferenc, Bodó Margit, Székely Árpád, Tóth Mihály, Sarkadi József és Jóna János debreceni lakosokat II-od osztályú adóosztályra nevezte ki.

életének legfontosabb kérdéseivel ismerkedjék meg, hogy így a magyarság e földrajzilag két egymástól távol eső része közelebb kerüljön egymáshoz s az alföldi nagyváros magyarjait legalább az eladók szavaiból értesüljenek arról, hogy milyen a magyar sors, milyenek a magyar problémák a Királyhágán túl. Az előadásorozat bevezetéseket dr. Gelei József kolozsvári egyetem tanár fog megemlékezni az erdélyi magyar közművelődés, politika és a nemzetnevelés kapcsolatáról. Dr. Gelei József nem ismeretlen azok előtt, akik a Liga előadásait figyelemmel kísérik. Két évvel ezelőtt mint széleslátókörű és nagy tudású embert ismerték meg az előadások hallgatói, aki különösképpen a nemzetnevelés terén mozog otthonosan s egészen új elgondolásaival és megfontolásaival a nemzetnevelés problémáinak hivatott szakértője. Rendkívül értékes előadásnak ígérkezik tehát a magyar közművelődéspolitikája és a nemzetnevelés egybevetése éppen az 5 tolmácsolásában, különös tekintettel azokra a speciális szempontokra, amelyek a kérdést erdélyi vonatkozásban átiszniezik. Az előadást a Liga a folyó hó 12-én, d. n. 6 órakor rendezi József kir. hg. utca 16. szám alatti székelyházban, ahová a város keresztény nemzeti társadalmának minden érdeklődő tagját szeretettel hívja és várja.

Pártközi értekezleten beszélték meg a képviselőház munkarendjét

Budapest, november 6. A Magyar Távirati Iroda jelenti: Tasnádi Nagy András a képviselőház elnöke szombaton délután értekezletre hívta össze a képviselőház pártjainak vezetőit. Az értekezleten megjelent Kállay Miklós miniszterelnök, Tasnádi Nagy András, a képviselőház elnöke, vitéz Thuránszky László államtitkár, vitéz Tórs Tibor és Krudy Ferenc, a képviselőház alelnökei, továbbá a Magyar Élet Pártja részéről vitéz Lukács Béla miniszter, a MÉP országos pártelnöke, továbbá Magasházy László és Benics Zoltán, az erdélyi párt részéről Albrecht Rezső és Ember Géza, a Magyar Meg-

újulás pártja részéről vitéz Imrédy Béla és Jaross Andor és a Magyar Nemzeti Szocialista Párt részéről Bakó László, a Nyilas Párt részéről Szöllösy Jenő, a Független Kisgazda Párt részéről Tildy Zoltán és Bajcsi-Zsilinszky Endre, a Keresztény Párt részéről Közi Horváth József, a Szociáldemokrata Párt részéről Kabók Lajos, a Polgári Szabadság Párt részéről Rassay Károly, valamint Osoár Lajos és Meskó Zoltán pártönkivül képviselők. A pártközi értekezleten a képviselőház munkarendjét és az ezzel kapcsolatos kérdéseket beszélték meg.

életének legfontosabb kérdéseivel ismerkedjék meg, hogy így a magyarság e földrajzilag két egymástól távol eső része közelebb kerüljön egymáshoz s az alföldi nagyváros magyarjait legalább az eladók szavaiból értesüljenek arról, hogy milyen a magyar sors, milyenek a magyar problémák a Királyhágán túl. Az előadásorozat bevezetéseket dr. Gelei József kolozsvári egyetem tanár fog megemlékezni az erdélyi magyar közművelődés, politika és a nemzetnevelés kapcsolatáról. Dr. Gelei József nem ismeretlen azok előtt, akik a Liga előadásait figyelemmel kísérik. Két évvel ezelőtt mint széleslátókörű és nagy tudású embert ismerték meg az előadások hallgatói, aki különösképpen a nemzetnevelés terén mozog otthonosan s egészen új elgondolásaival és megfontolásaival a nemzetnevelés problémáinak hivatott szakértője. Rendkívül értékes előadásnak ígérkezik tehát a magyar közművelődéspolitikája és a nemzetnevelés egybevetése éppen az 5 tolmácsolásában, különös tekintettel azokra a speciális szempontokra, amelyek a kérdést erdélyi vonatkozásban átiszniezik. Az előadást a Liga a folyó hó 12-én, d. n. 6 órakor rendezi József kir. hg. utca 16. szám alatti székelyházban, ahová a város keresztény nemzeti társadalmának minden érdeklődő tagját szeretettel hívja és várja.

Előadásorozat indul az Egyesült Ker. Nemzeti Ligában

Dr. Gelei József előadása: Magyar közművelődéspolitikai nemzetnevelés. Az Egyesült Ker. Nemzeti Liga bekepcsolásával megrendezett előadások, amelyek minden esetben a Debreceni Osztályá eddigi hagyományainak és szokásainak megfelelően, elbuen az esztendőben is folytatja azt a céltudatos társadalmi felvilágosító és öntudatosító munkát, amely évek hosszú sora óta olyan jótékonyan érezteti hatását városunk társadalmának életében. E munka legfőbb eszközei a nyilvánosság széleskörű

bekepcsolásával megrendezett előadások, amelyek minden esetben a Debreceni Osztályá eddigi hagyományainak és szokásainak megfelelően, elbuen az esztendőben is folytatja azt a céltudatos társadalmi felvilágosító és öntudatosító munkát, amely évek hosszú sora óta olyan jótékonyan érezteti hatását városunk társadalmának életében. E munka legfőbb eszközei a nyilvánosság széleskörű

Szerdán tartja meg Bárdossy ny. minisztereinek nemzetpolitikai előadását Debrecenben

Hírt adtunk már arról, hogy a Debreceni Egyetemi Ifjúság nemzetpolitikai előadásorozat tartását vette tervbe. Az értékes és nemzetvédelmi szempontból felbecsülhetetlen értékű kezdeményezés jelentőségét nagyban emeli, hogy az előadók kiváló, szakképzett közéleti és tudományos világbeli egyéniségek lesznek. A megnyitó előadást dr. Bárdossy László m. kir. titkos tanácsos, ny. minisztereinek, a Magyar Nevelő Társaság elnöke tartja „Magyar Nemzetpolitika” címmel. Az előadások a debreceni Tisza István Tudományegyetem aulájában lesznek. Azok iránt máris igen nagy érdeklődés nyilvánul meg. A rendezőség kéri az előadás iránt érdeklődőket, hogy helybiztosítás céljából november 9-ig a 25-00 telefonszámra, az egyetem főkapusánál jelentsék be részvételüket.

A háborús idők fokozott teljesítményt követelnek a köztisztviselőktől is

Szász Lajos közellátási miniszter a magyar jegyző sokoldalú, áldozatos munkájáról

Budapest, november 6. (MTI) A jegyzők országos egyesülete november 6-án tartotta közgyűlését Budapesten, amelyen részt vett dr. Szász Lajos közellátási miniszter is, aki hosszabb beszédben ismertette a jegyzők közellátási feladatait. — A háborús idők — mondotta — fokozott munkateljesítményt kívánnak meg mindenkítől. A felfokozott követelményeknek csak erős test és még erősebb lélek tud megfelelni. A háborús áldozatvállalásban többé nem kell vállalnok azoknak, akik életüket a közszolgáltatnak szentelik. A köztisztviselői szerepe nem hangban és hivalkodásban jut kifejezésre, hanem a polgári és tisztviselői kötelességek példás teljesítésében. A végzett munka jutalma nem pénz, hanem a nemzet érdekében megvalósulása és a nyugodt tisztá jelkiismeret. Háborús időkben különösen szükséges ez, hogy a közszolgáltatásban álló ne csak példaadó magatartással segítsék elő az egyesek áldozatvállalását, hanem a kötelesség teljesítés fontosságának tudatában felvilágosítású munkájukkal igyekezzenek az állam célkitűzését mindegyik számára érthetővé tenni. A vezetőrétegek vállalati kötelességei a háború idején döntő fontosságúak. — A sokat hangoztatott belső front csak akkor lesz erős, ha a vezetőrétegek vállalati kötelességei a háború idején döntő fontosságúak.

rosok, vármegyék, községek testi és lelki felkészülése azonos. A falu életében döntő szerepe van a papnak, tanítóknak és jegyzőknek. A háború közl a jegyző a polgári hatalom képviselője, akit az állam azzal bízik meg, hogy képviselje a közérteket és érvényt szerezzen a törvényeknek. Minden jegyzői iroda egyenlő az igazság hajléka is. A jegyző feladatai rendkívül sokoldalúak. A közszolgáltatás reformjára szükség van. Ennek azonban az alapokról, a tőlről kell kiindulni, mert a helyes irány csak a decentralizáció lehet. Azt, hogy egy rendelet jó, vagy rossz, főleg a végrehajtásban mutat. Eppen a rendeletek végrehajtásában jelenkezik döntő fontossággal a jegyző munkája. — A közellátás új rendszerében arra törekedünk, hogy olyan intézkedésekkel biztosítsuk az ország ellátását, amelyet elég egyszerű megvalósítani és azt évről évre a gyakorlatban alkalmazni. Nem fogunk kísérletezni, hanem rendet teremtünk egyszerűségeinkre. Már túl vagyunk a rendszer főpróbáján és tudom, hogy az eredményekben jelentős része van a kedvező gabona-termésnek, de érzem azt is, hogy ezeket az eredményeket a jegyzői kar önfeláldozó munkája nélkül megsemmisítjük volna el.

KINCSEK GYULA
börkereskedő
FERENC JÓZSEF-UT 5
szám alá helyezte át üzletét.

Ha azt akarja, hogy megbízható, pontos órája legyen — akkor **Honvéd, Levente vagy Turul** márkás órát vegyen!
Beszerezhető minden keresztény szaküzletben
Viszonteladók részére kizárólagos egyedárúsító
Bátory óranagykereskedés
Telefon: 12-37. Debrecen, Rákosi Jenő-u. 7.

Invár és Unia
precíziós órák
kerületi képvisellete

Ruhák, pongyolák, női és férfi fehérneműek nagy választékban

KERECSEN, Csapó-utca 8

A háborúban nincs pihenés azok számára, akik örökre állanak. A jegyzők pedig állandóan őrségen vannak. Állg, hogy befejezték ezt munkát, és újabb munkákra szólított fel az ország jegyzői. Forduljanak felvilágosító szóval minden gazda eszéhez és szívéhez és magyarázzák meg, hogy az egyes embernek is csak addig van jó dolga, amíg az állam keretén belül rendben folyik az élet. Szálljanak szembe a jegyzők az ellenes hírvérők állításával és az adatok és tények megdönthetetlen bizonyításából vessék minden gazda lelkébe a józan és észszerű kötelesség teljesítés szükségességét és előnyeit. Telkiismeretlen emberek ma a ruház-

kodás nehézségeivel igyekeznek a falu népét izgatni. E téren is felvilágosításra van szükség. Be kell érünk azzal, ami van. A gyengébb áru is jobb, mint a semmi. Csak a közel-múltban kértem az ország lakosságát teremtsék meg a kifordított ruha és foltozott cipő divatját. A falu népe nem fog felülni az üres fecsegőknek, ha saját szemével látja, hogy az állam képviselői sem szegénylik viselés ruházatukat és elégedettség helyett még áldozatosabban teljesítik kötelességeiket. A tisztviselői kar munkájától függ nagyrészt az ország jövőjének sorsa. — fejezte be Szász miniszter beszédét.

Még decemberben megnyílik Debrecenben a munkásfőiskola

A debreceni Hivatásszervezet alakulása, fejlődése és célkitűzése. — Beszélgetés Linkner Jánossal, a Hivatásszervezet elnökével

A Hivatásszervezet tulajdonképpen nem nagy múltra tekinthet vissza. Debrecenben is 1936-ban alakult, de az elmúlt évek alatt igen fontos társadalmi és szociális intézménnyé fejlődött. A keresztény magyarság munkásság jelentékeny részét már sikerült táborába tömöríteni és kulturális javakkal, értékekkel gazdagítani. A debreceni Hivatásszervezetnek a Piac-utca 36. szám alatt van a helyisége. Első elnöke dr. Szabó János volt, majd D. Szabó L., aki után csepei Zoltán Pál került az egyesület élére, mint elnök. 1943-ban lett a Hivatásszervezet elnöke Linkner János, aki rendkívül lelkes, olvasott ember, ismeri jól a munkásság összes szociális és társadalmi problémáit. Hirdeti és vallja, hogy a Hivatásszervezet keretében belülről kulturális és társadalmi téren is honosítani kell a keresztény munkásságnak nyulni. A hivatalos szervezettel alapállásra a keresztény erkölcs. — Egyik tétele, hogy meg kell szüntetni a parazitákat és semmittevőket kasztjárnak.

A Hivatásszervezet újabbban ismét igen komoly és értékes működést fejt ki. Rendkívül fontos célja, hogy az egyes városokban munkásfőiskolákat létesítsenek. Ezzel kapcsolatosan beszélgetünk Linkner Jánossal, a debreceni Hivatásszervezet elnökével, aki a következőkben mondotta el a szervezet történetét, eddigi fejlődését és legközelebbi célkitűzését.

HOGYAN ALAKULT ÉS FEJLŐDÖTT A HIVATÁSSZERVEZET DEBRECENBEN?

Az olyan tragikusan elhunyt gróf Teleki Pál miniszterelnöksége alatt alakult meg Debrecenben a Hivatásszervezet az 1938-ik évben — kezdte — Linkner János — A mozgalom eredetileg 1936-ban Szegedről indult ki. Célja a Salazari hivatásrendi állam teljesen eredeti magyar struktúrában. Az eszme Doktrinér-jel hazánkban P. Varga László és Kovrig Béla a Kolozsvári tud. egyetem Rector Magnifikusa. Gróf Teleki Pál volt hazánkban egyik legnagyobb híve az eszmének. Ő segítette és támogatta a mozgalmat, mely elsősorban munkásmozgalom, kidúlva azon korszerű felismerésből, hogy a magyar politikai és társadalmi életben vagy sikerült az agrár és ipari munkásságot aktíve bekapcsolni, vagy pusztulniunk kell, mert anakronizmusná válnak, ami elagrot és kifordított rendszerünkkel.

Egyszersmind azonban szervezi a Hivatásszervezet az értelmiséget is, mert csak ezzel egyetemben nyelhet megoldást a fentemlített problémára. Nem osztály harc a cél, hanem osztály-egyesítés, a rökép neveléses külsőségeken alakuló különbözőségei eliminálása természetesen csak amennyire ez ember és ember közt mint individuum lehetséges.

A szervezet első elnöke Debrecenben dr. Szabó János volt. A mozgalom eleinte igen szerény keretek közt indult. De mint minden, ami időszerű és megfelel a jövő kialakulásának, állandóan terjed. Már 1939-ben önálló helyiséggel rendelkezett a szervezet a Ferenc József-utca 79. sz. alatt. Nemsokára azonban ez kicsinek bizonyult és át kellett költözni a Varga-utca 1. szám alá egy 6 szobás, előadótermes, központi helyiségbe. Innen sajnos, rökép félreértések és megnevezések következtében kb. 12 év múlva el kellett költöznünk. De azonnal segítő kezre találtunk. A Világítási Vállalat sportkörre megfelelő tágas helyiséget és előadótermet bocsátott rendelkezésünkre. Ha nem is volt ez a sajátunk, de átszegtett a legnagyobb bajon, amiért szintén hála-vál tartozunk a Világítási Vállalat áldozatkész tisztviselőinek és munkásainak. Reméljük, hogy nemsokára újabb saját helyiségünk lesz. Tízkár-változtatás után újból életre kapott a mozgalom még pedig — mint rémletem — most már dupla erővel.

A HIVATÁSSZERVEZET DEBRECENI MŰKÖDÉSE

Első feladatunk az új ideológia megismertetése volt. Ezzel sorozatos előadásokkal kezdte működését a szervezet úgy az értelmiség, mint a munkások részére. Itt is mindjárt elveikhez híten, együttesen. Kerkai, Kovrig Béla, Varga László, Nyisztor Zoltán, Róza Elemér, Vida István, Radnai Mikos, Kiss Saléz stb. ismertették és tisztázták az új elveket. Ezek alapján mind jobban és jobban terjedt az eszme úgy az értelmiség, mint a munkásság körében. Ezzel párhuzamosan folyt a szakosztályok megalakítása. A munkásság két alakítás szakosztályához (köztisztviselők és tettei munkásság) mind több és több csoport csatlakozott. A repülőtér, fürdőüzem, szőlőművelés, kukorika, klinikai, Augusztina szanatórium stb. munkások egyre nagyobb számban csatlakoztak úgy, hogy a teljes szám

1940-ben kb. 1000-re növekedett.

Vidéken egymásután alakultak a vidéki szervezetek, amelyeket a debreceni körzeti titkárság szervezett. Így a nyiregyházi, nagykállói, vásárosnaményi, nyirbátori, hajdúdorogi és tiszapolgári hivatásszervezet. Legfőbb feladat a realitások vonalán a munkások érdekvédelme volt. Kb. 35.000 P évi bértöbbletet harcolt ki a szervezet a kebelében tömörült munkások részére. És ha ez nem volt több, az csak annak tulajdonítható, hogy közbe jött a háború gátló körülményeivel. A szervezet most újból lendületbe jött. Ez a legjobb jele annak, hogy érik az idő. Mert ha az idő eljön, az a mi időnk is lesz.

A JÖVŐ

A jövőről csak annyit akarok mondani, hogy éppen ez a jövő hozott minket létre és az fog minket nagyra tenni. Nem mi akarjuk azt alakítani. Ez neveléses volna, hiszen csak nem leszünk olyan bárgyúak, hogy a jó Isten szerezje akar nélkül vállalni. De haladunk, mert a jövőnek szüksége lesz ránk. Ez a meggyőződésünk és ez ad megdönthetetlen erőt a küzdelemre. Hogy igazunk van, ezt látjuk abból is, hogy messzire előre látnak azt, ami bekövetkezett, habár teljesen egyedül állunk itt is. Nem mintha bálcsebbek volnánk, de mert a gondviselés minket, a keresztény szociálét, a hivatásrendiség alapját állította rá a jövő útjára. A keresztény szociálété idáig is volt már jelszó, még pedig elég hangos jelszó, de sajnos csak jelszó egyesek boldogulására. Most aztán ténnyé lesz mindnyájunk, de elsősorban a szegények boldogulására, mint akik Krisztus ranglétráján az első helyen állanak.

Főfeladatunk ezen a télen a Munkásfőiskola lesz. Nem szabad elfelejtenünk, hogy mástól már munkásminiszterek vannak. Nálunk a munkás még mindig sok tekintetben csak passzív tényezője az állam életének. Ez nem maradhat így, ha be akarjuk tölteni hivatásunkat a Dunamedencében. Ezért a főszó a debreceni Munkásfőiskola. Erretté tenni a munkást arra a szerepre, amelyet be kell töltenie a jövőben, hogy felváltassa, pótolhassa azt, ami itt fáradt és elagrott. Emellett természetesen folytatjuk a többi feladatunk megoldását is. Az idő nagyon gyorsan halad és késznek kell jennünk, hogy mi is megtegyük kötelességünket egy új bologabb, keresztényebb magyar ezredév megalapozása érdekében.

Értesülésünk szerint Debrecenben már közelesem és pedig december hónapban megnyílik a Hivatásszervezet Munkásfőiskolája, amelynek feladata társadalmi hatása szintén felbecsülhetetlen. Ezzel egyidejűleg — amint arról egyébként már hírt adtunk — az országnak több városában állítanak fel Munkásfőiskolát.

Nagy keresetre lehetnek szert

urak és hölvek egyik legelőkelőbb szépirodalmi hetilapunk terjesztésével. Jelentkezés személyesen vagy írásban Budapest VI., Révay-ut. 19.

A szállodai fehérneműket is lopkodják

A tegnapi nap folyamán két feljelentés érkezett a debreceni rendőrséghez, melyekben szállodai polvajok ellen emeltek panaszt a károsultak. Stenger Józsefné szobaasszony bejelentette, hogy az Eden-szállóból, ahol alkalmazásban van ismeretlen egyén reggelre 600 pengő értékű ágyneműt lopott el. Ugyanekkor Szente Zsófia, a Pannónia szálloda szobaasszonya hasonló feljelentést tett. A Pannóniából négy darab 400 pengő értékű ágylepedőt zsákmányolt ismeretlen tolvaj. Az ismeretlen tettesek kiderítésére a nyomozás megindult.

NÉPMŰVELÉS

A tanoncok kérdése

A napokban olvastuk, hogy a kereskedelmi, ipari minisztériumok és a rokon hatóságok gyűlést, megbeszélést tartottak arról, hogy a magyar tanonckérdést rendezzék. Gondoskodjanak arról, hogy áldozatok árán is megmentsék ipari és kereskedelmi életünk utánpótlását. Felvetődött a többi között újra, meg újra a gondolat, hogy tanoncotthonok teremtésével kell a kérdés égető oldalán segíteni.

Ezzel már megoldottnak is hihetnek a nagy kérdést. Tanoncotthonok teremtése. Ha ez lesz megfelelő férőhellyel, az országnak megoldottuk. Minden azon fordul meg, hogy hol és hogyan helyezzük el az ipari és kereskedelmi pályára készülő vidéki tanoncokat. Nagy és nehéz kérdés ma, de arra gondolunk, hogy a jelek szerint a megoldás küszöbön van. A jó magyar vidékről szakavatott kezek irányítása mellett tudunk annyi utánpótlásra felelté alkalmas magyar ifjút hozni ezekbe az otthonokba, hogy az ipari és kereskedelmi pályákon az utánpótlástól nem kell félni.

Ma a vidéki, falusi és községi fiú vagy leány nem mer neki vágni az ismeretlen, bizonytalan életnek, élethivatást vállaljon. Sajnos, ebben a tekintetben a régi céhbéli szép idők elmúltak, amikor a kereskedő, vagy mester felvette a gyermeket, ifjút és ettől a pillanattól a család tagjának számított az inas. Ma az üzlet, vagy hely után odamegy az ifjú, ahova akar, senki se kérdezi, hogy hol él, mit evett, hol aludt. A régi jó világ céhbéli korában a mester, vagy főnök atyja volt az inasnak és testi, lelki gondját viselte és saját külön lelkiismereti feladata volt, hogy minden tekintetben kifogástalan életet éljen az inas. A legjobb tanoncotthonoknak is nehéz lesz e tekintetben pótolni a jó mestereket.

A tanoncotthonok megteremtése azonban sok tekintetben pótolja a céhbéli időket megfelelő emberek, alkalmas műveit vezetése mellett. A románok izelítők adtak ebben a tekintetben Erdély területén akkor, amikor elhatározták, hogy Erdély kereskedelmét és iparát románizálják úgy, hogy elsősorban, aztán kizárólagosan csak románok által műveljék. Lehet, hogy sokan mosolyognak ezen a kísérleten, de

azok, akik húsz éven keresztül saját bőrükön tapasztalták, hogy a román fanatizmus mire képes, azok könnyes szemmel nézik a magyar jelent és kívánják, hogy bár olyan mértékben indult volna meg három esztendővel ezelőtt legalább a magyar tanonckérdés megoldása. Nem a mások dicsérete ez, de a mi kétségbeesítő segélykiáltásunk azok felé, akikről ez a kérdés függ.

A román megszállás alatti ipari és kereskedői tanoncotthonok statisztikájából lehetne erre hallatlanul nagy adatokat és indítékokat kapni, mert ezek a statisztikák évről évre a románság javára hallatlanul nagy előrelőrést mutattak. Az állam jól tudja, hogy az idei befektetett pénz elsősorban az államnak hozza meg nemzeti szempontból a hasznát. Sokat loptak, sokat csaltak, nem egy esetben talán tiszter is eltűnt a tanoncotthonok céljára előirányzott összeg, a végén mégis megteremtették és beállították a nemzeti szolgálatba. Keveset mondunk, de ha még húsz év állott volna a megszállók és kiszípolozók szolgálatára, igen, igen meg lehetett volna nézni, hogy Erdély területén hány magyar gyerek jutott volna ipari vagy kereskedelmi pályára.

Mi sok mindent elfelejtünk, talán helyesen, de az már nem helyes, hogy viszont semmit se tanulunk ezekből a nehéz megszállási esztendőkből. Mi nem valljuk, hogy különleges eljárással csak a mi fajtánk boldoguljon, de azt hírdeljük, és követeljük, hogy a mi fajtának adott körülmények között azonos elbírálás és lehetőség között éljen. Nyissuk meg a zsilipeket a falusi magyar ifjak előtt, a sok családos gazda, kigazda s napszámos gyermekek jöjjenek az ipari és kereskedelmi pályákra, hozzuk a vidék romlatlan gyermekét és itt, a város nem éppen szerencsés világában helyes vezetés mellett neveljük őket önudatos magyar kereskedők és magyar iparosok elgárdájává. Az állam ide befektetett pénze ezerszeresen fog megtérülni. Az itt tanuló ifjak aztán részben visszamennek szülőfalujukba, községükbe a ritkább magyar lakta területekre és tanultságukkal, vezető rétegeként találják meg a boldogulást. Így kell felfokozni, így kell tenni, ha valóban magyarságmentést hírdelünk. Sz. R. I.

Ötmillió pengő értékű ruhaneműt kap a hadiüzemek munkássága

A Magyar Vidéki Sajtótudósító jelenti Budapestről, hogy a téli népruházati akcióban idén a mezőgazdasági munkásságon kívül az ipari munkásságot is nagyobb mértékben részesítik. A GyOSZ-ban ez ügyben több tárgyalás folyt, amelyen kiderült, hogy az illetékes tényezők mintegy ötmillió pengő értékben különböző textiliákat, kész férfi- és nőruhákat, munkaruhákat, fehérneműt és különböző kötött-szövött árukat bocsátanak a hadiüzemi munkások rendelkezésére. Az ipari érdekképviseletek elhatározták, hogy az esetenként szétosztásra kerülő árumennyiségeket a hadi-

üzemi alkalmazottaknak egyes gyárakban való létszáma számárányának megfelelően osztják szét. A gyártás már folyamatban van s előreláthatólag már november végén sor kerül az első részlet szétosztására. A mezőgazdasági munkásság textilanyagból való ellátásánál ugyancsak új rendszer lép életbe. A szétosztást ezúttal nem a közigazgatási tisztviselő és az altruista intézmények végzik majd kizárólag, hanem abba bekapcsolják a nagy- és kiskereskedelmet is. A szétosztással megbízandó kereskedők listáját most állítják össze.

PAPP MODELLSZALONBAN
művészi tervezésű kosztümök, kabátok és gyapjú, szövetből is. Kapható és rendelhető. Szent Anna-utca 12. szám. Telefon: 39-07.

Levelek valahonnan Magyarországból

VII.

Egy nemzet életében igen nagy szerepe van, sőt talán csak ennek, a közösségi gondolatnak. Franco Spanyolországát csodát művelt a közösségi gondolatlan alapuló rendszerrel, Németországban Hitler elcsesztette újra a lelkeket szunynyadó közösségi gondolatot és fejlesztette a legmagasabb fokra, úgyhogy ma már az egész világ bámulata a német népe. Olaszország csak addig tudott eredményeket felmutatni, csak addig szolgálta népének jólétét és biztató jövőjét, amíg Mussolini legendás személye, egyénisége ébren tudta tartani a közösségi érzést. Magyarország életét is ez mozgatta immár több, mint ezer év óta ezen a földön, nekünk magyaroknak még tovább kell fejleszteni, még erősebbé kell tenni, általánossá, mert sajnos még mindig vannak olyanok, akik az egyéni érdekeket fölébe helyezik a közösségi gondolatnak.

1.

A közösségi gondolat megkérné, hogy magyar és magyar között ne legyen különbség. Híven szolgálja az Istent, híven szolgálja a nemzetet, — ez érvényesülhet most csak és az, hogy valaki templomának a tornyán kereszt, avagy kakas van, nem emelhet válaszfalakat magyar és magyar között. A templom sohasem lehet politika színhelye, itt csak egy politika érvényesülhet: a szeretet politikája. A templomoknak égbenyuló fátyloknak kell lenni, a krisztusi szeretet lobogó fátyloknak, akár a Dunántúlon, akár a Tiszántúlon, vannak azok. Láttam égbenyuló, karcos templomtornyokat és oroszországi templomokra emlékeztető hármakapulós istenházakat. Fejérmegyében Óbarok és Érsekúvár közelében Baros apró templomának tornya, mint az Isten ujjja nyult fel a fellegekbe, hogy felfelé mutatva figyelmeztesse az embereket. Pozsonytól nem messze, Galántán és a fejérmegyei Bicskén hagymakapulós fejeződtött be a harangot ajnározó templomtorny, mintha az emberek hitének tömörségét akarnák kifejezni. Az esdő ember öntötte kőbe hitét, reménységét, Isten utáni vágyódását ezekben a templomokban, mint az ország többi ezer, meg ezer templomába, hogy legyen mindig egy erős vár, ahol magabaroakadva, büneit megbánva, esdekelve menedéket találjon a bűnös világ szennyáradatában. A mi templomtornyaink még épek és felnéznek az égre, csak egyet rongált meg a bűnös emberi kéz által szerkesztett gyilkos szereszm, de ezt is felépítettük. És ezek a templomtornyok hirdetik, messzi kimagaslóan a fák fészéből, a dombok mögől, hogy Magyarország csak az Isten országa, nem pedig az ördögé lehet!

2.

Közel a szlovák és német határhoz, Galántán hősi emlékművet épített egy ott állomásozó csendőrs zászlóalj. Két szá-

százvezető, a polgári életben az egyik kőfaragó, a másik köműves volt, alkotta rövid két hét alatt.

— Nem a kivitelezés, hanem a gondolat a fontos, — mondta a csendőrszászlóalj parancsnoka, az emlékmű átadásánál.

A forma, a kivitelezés csak lélektelen anyag, ha nincsen belső tartalma. Belső tartalmat pedig a lélek, a gondolat adhat. És ez egyszerű, tömör kövlekmény olyan, mint egy kőbevésett akarat, nincsen rajta semmi cikornya, semmi felesleges, évszázadokon át fogja hirdetni, hogy az emlékezés oltárán örökké élni fognak a láthatatlan mécsesek, millió magyarok szívei és életető melegségük besugarazza az újabb ezereztendőt!

3.

A hősi emlékműépítő csendőrszászlóalj érdekes laktanyája van Galántán. A zászlóalj csak rövid ideig maradt itt, míg az ország másik részén fel nem épített laktanyáját. Barakk-tábor a mostani szállásuk, de valóságos kis tündérvilág. A kemény, inas kezű nemcsak az ásó fogására alkalmasak, hanem művészi munkát is tudnak csinálni. Színesre festett kavicsokból, színes üvegcserepekből nagyszerű század-jelvényeket, címereket raktak ki a hatalmas parkban. Keletről magunkkal hozott színes-álomvirágok díszítik mindent, nem csak lakóhely ez a laktanya, hanem otthon is, amelybe meglepetésvárászt a szépért telkesedő akarat.

Ezért mondta látogatása alkalmával a jutasi tiszthelyettesképző iskola vezérőrnagy parancsnoka:

— Ennek a laktanyának nemcsak téglá és fa az építőanyaga, hanem a lélek is!

Es így van ez szerte az országban, Debrecenben is. Mert a magyar honvédek marka kemény a puskafofásra, de simogató, alkobó közé nyílik, ha szépíteni, díszíteni kell.

4.

Dunántul északi részében van a kis Deák község, amely igen nevezetes a magyar történelemben. Itt találták meg a Halotti beszédet, az első magyar nyelvű irást, amely II. Endre korában, az Aranybulla (1222.) évtizedében kelt. Az ezeréves magyar szellemi közösség egyik legszebb példája ez a csodálatos irás. Bizonyosság arra, hogy a honfoglaló magyarság szellemi érettsége magas fokon volt, hogy a most használt magyar szavak alig változtak ezer év távlatából. Hogy méltóképpen beilleszkedtünk már akkor is az európai „művelt” nemzetek sorába, noha ellenségeink, a rosszindulatú, gyáva-ságtól reszkető nációk kutyafejű emberevő népnek hirdette őseinket. A krisztusi értelemben vett egyenlőséget, a magyar és magyar egyformaságát hirdeti ez az irás: „...egy ember sem mulhatja el a vermet. Bizony mind ahhoz járók vagyunk.”

Deák községnek érdekes a temploma. Két hajója között emelkedik két tornya s nemrégiben Serédi Jusztinián hercegprimás éjltette újja, akinek a község szülőfaluja.

Legyen ez a község felkiáltójel a magyar életben, a magyar közösségi gondolat egyik vára, bástyája, hogy ezekre a várakra építve erősebbé szervezzük szép Hazánkat. Magyarországot!

Karlonyi György.

Gyermek a vonaton

Az emberek úgy taszigálták, lökdösték, taposták egymást, mintha minden lábratépéssel, minden könyökűdöféssel egy fizetési osztályal feljebb küszködték volna magukat a társadalom rozoga polcain. Fene-mód dühösek voltak minden új felszállóra és szidták a vasutat, amiért nem indítja a már úgylis rogyásig telt szerelvényt.

— Ez mégis csak szemtelenség, másodosztályú jegyem van és itt állnak „rajtam” a harmadosztályú folyosón.

— Meg köll szokni, naccságos úr — felelt egy összenyomott hang, két bőrönd közül.

— Tetszik látni, én is megszoktam...

Igen, látták, hogy ő is megszokta, de azért nem hatódtak meg. Rá raktak még két zsákot, meg egy ruháskosarat, az egészen a tetejére ültek és veszekedtek tovább, már rég nemlétező helyekért.

Es akkor, amikor már komolyan félni lehetett attól, hogy a vasútkocsik kifakad, mint egy szép, tömör, érett kelés, szabadfolyást engedve a benne felhalmozott embergennynek, akkor megjelent a Gyermek.

Szöke, gondörhajú, kékszemű „srác” volt. Isten tudja, hogy tudott anyástól, bőröndöstül fölkecmeregni, de végül mégis fönn volt. Nagy, ártatlan szemével belesodálkozott a haragos, dühöngő kavardásba és csöppet sem ijedt meg. Nem, de hogy is ijedt. Kacagott. Kacagta a morgó bicsikát, a kiabáló néniét, meg minden ocsmányságot, ami körülötte terjengett. Az anyja fölültette egy táská tetejére, kezébe nyomott egy jókora almát és ő neki-látott józú majszolással. Néha belegyuggyent a nagyok zarájába és kifejezte ezzel, hogy mennyire lesajnálja az egész számárságot. Azután mikor látta, hogy mind többen néznek rá, elhatározta, hogy közli másféléves gondolatait a gyülekezettel. Es ennek a „diktálnak” csodálatos hatása volt.

Először is csend lett. Hihetetlen. Azután mindenki fölvette eredeti térfogatát és ebből kiderült, hogy egész sok hely van még. Később egyesek kacagtak, mire a többiek is nevetni kezdtek. Az előbbi összenyomott hangot kiásták a csomaghalmazból és kidugták az ablakon szellőzni. Ót perc múlva már minden nő ült, a másodosztályú utas pedig megkérte a trágaszagú csizmás szomszédját, hogy álljon vissza fekete lakk félcipőjére, mert már igen-igen megszokta. Egy szóval, mogorva utazó, aki eddig főleg káromkodással foglalkozott, melegen érdeklődött a kalauz családjának hogy-léte felől és megkérte, értesítse őt, amikor ezen a vonalon legközelebb szolgálatot teljesít, mert ő föltétlen vele akar utazni.

A gyerekek beszélt, az emberek nevettek, a vonat megindult... Vitte magával a szöke kacajt, az igazi lelki orvosságot, a boldogság időtálló kivonatát, vitte, vitte zaaktoló kerekein azt a kis kékszemű angyalt, akit embert tanítani és világot menteni küldtek ide a végtelen Magasságból...

VÖLGYESI A.

ÓLMOT VESZ
lapunk nyomdája
József kir. herceg-utca 16.

Nagyarányu cukorpanamát leplezett le a szatmári rendőrség

Nagyarányu cukorpanamát leplezett le a napokban a szatmári rendőrség. Az egyik ügyeletes rendőrszem ugyanis a város határában gyanús székérre lett figyelmes, amelyen átvizsgálás után 3 mázsa cukrot talált. A székérhez kihívott hivatalos személyek ekkor vártakozni kezdtek, fog-e valaki jelentkezni a szállítmányért s nemsoká meg is jelent a székérenél Katz József szatmári zsidó kereskedő, ki azt vallotta, hogy őt egy Moskovits nevű egyén bízta meg a cukor átvételével. Később kiderült, hogy Moskovics a megadott címen sohasem lakott, így valószínű, hogy Katz nemlétező személyre akarta áttolni a felelősséget.

Miután a cukorutalványok kiállítás helyéül a kiscseréi körjegyzőség volt megjelölve, a rendőrség azonnal áttette a nyomozást Kiscserére, ahol megállapították, hogy az utalványt Földváry Rezső községi írnok állította ki. Földváry egy darabig tagadni próbált, majd beismerte, hogy a szelvényeket csakugyan ő írta alá s látta el hamis pecséttel s azokat jöpinézért árusította. A fekete utalványoknak hamarosan híre ment a községben s egész sereg kereskedő kereste fel az írnokeket, aki korlátlan mennyiségben állította ki a szelvényeket. Az ügyben több letartóztatás történt s tovább is nagy apparátussal folyik a vizsgálat.

Egy debreceni óranagykereskedő gyönyörű vándordíjat adományozott a debreceni hadtestnek

A debreceni kereskedőtársadalom számtalanszor bizonyoságot tett nemzeti érzéséről, izzó hazaszeretetéről és igen sokszor adta tanujelét dicsőséges honvédségünk megbecsülésének, szeretetének. Nem akarunk most hivatkozni azokra a megnyilatkozásokra, amelyek ékesen igazolták ezt, most csupán ennek a szeretetnek, megbecsülésnek legutóbbi szép jelölő akarunk megemlékezni. Báthory K. László debreceni óranagykereskedő szombaton délelőtt nyújtotta át illetékeseknek a debreceni hadtest jelenversenyeire vándordíkjént felajánlott művészi szobrárt, amely Hollós Mátyás királyt ábrázolja lovon. A szép szobor talapzatának egyik oldalán a következő felirat olvasható: „Munkával, hittel, ha kell fegyverrel, mindent a Hazáért, a szebb magyar jövőért.” A szobor elején Hollós Mátyás ezüstveretű címere van, míg a másik oldalon ez a felírás: „Mátyás király 500 éves uralkodásának emlékére, örökös vándordíjként felajánlotta

Báthory László, 1943. év.”

A debreceni óranagykereskedőnek nem ez az első ilyen ajándékozása. Hasonló Mátyás király-szobrot a debreceni hadtest leventeparancsnoksághoz is eljuttatott, amelyet az országos lövészversenyen a debreceni hadtesthez tartozó szolnoki leventeegyesület legjobb lövészcsapata nyert el.

Amikor erről az ajándékozásról a legnagyobb elismeréssel emlékezünk meg a Debreceni Újság—Hajduföld hasábjain, megbecsüléssel kell szólnunk magáról az adományozóról is. Báthory K. László bebizonyította, hogy a mai nehéz időkben is lehet áldozatot hozni nemzeti célokra. Mert a honvédségi jelvénytörvények versenyek valóban nemzeti célokat szolgálnak, hiszen a sport nemzetvédelem, fejlesztés az erőt, tettele készletet, versenyre sarkal. Adja a Mindenható, hogy Báthory K. László példamutatótását minél többen kövessék. Mert ilyen cselekedetekken épül a szebb, boldogabb magyar jövőndő!

(Foto Aszmann)

TÖLTŐTÖLL
AVITAS. ELADÁS.
HURAY műszerész m.
IPARKAMARA

A művészet szocializálását mutatja be a Déri muzeumban rendezett német reprodukciós kiállítás

A falon nyitják meg az újszerű tárlatot

Érdekes és minden tekintetben újszerű kiállítást rendezett a debreceni Déri-muzeumban az itteni Német Tudományos Intézet. A magas színvonalú és nagy érdeklődésre számot tartó kiállítás sajtóbemutatója szombaton délelőtt volt.

A tárlat a müncheni Német Akadémia vándorkiállítása, egész Európát bejárta már, s legutóbb Görögországban mutatták be nagy sikerrel. Innen került aztán Magyarországra s Debrecenben megelőzően Kassán tették közzsemelére. A kiállítás anyagát 1800-tól napjainkig állították össze, tehát értékes visszatekintést nyújt a német festőművészet fejlődésébe. Eredetiséget ad a kiállításnak, hogy a legutóbbi század neves festőművészeinek remekelt reprodukciókban mutatják be, ezek a reprodukciók azonban megtévesztésig hűek, annyira, hogy első pillantásra még a szakértő szemét is megcsalják. A színek, az ecsetkezelés, hangulat mind, mind hűen tükrözik vissza ezekről a reprodukciókról. Ezzel az előhívással a németek nagymértékben előbbrevitték a képzőművészet népszerűsítését. A művészet szocializálását tették lehetővé, hiszen világhírű művészek egyszerű alkotásaihoz egészen olcsón juthat hozzá a legszegényebb népréteg is. Nem szabad azonban láttatlanul egy szívfundulou emlegetni ezeket a reprodukciókat a nálunk már megszokottakkal. Teljesen különleges eljárásai készítettek, felemelre másolva. A nyomtatás 6-10, finomszemcsésű, zselatinréteggel bevont üveglemezről történik. Az eredeti kén hibáját, gyűrődését, kopását is hűen visszaadja a reprodukció. Csaknem azonos az eljárás a színesfényképezéssel, csak fejlettebb formában.

A kiállítás tehát többszörös célt szolgál. 1. Bemutatja 1800-tól napjainkig a német festészet fejlődését. 2. Fogalmat alkothatunk a német reprodukáló művészetéről. 3. Meggyőződhetünk a német nyomdaipar és vegyipar nagyfokú fejlettségéről.

Vegyük sorra most a kiállítás anyagát. Egytől-egyig remek művészi alkotásokat láthatunk itt. A romantikus Friedrich tájképei, Runge alakjai Dillis Kobbelt tablói a német művészet romantikus korszakából. Spitzweg az utóromantikus korról, a klasszikus kor alakjait, témáit romantikus elemekkel felfrisített formában tolmácsoló Böcklin Feuerbach, a franciánevű modern vonásokkal bővelkedő Marées, aztán Lenbach az új-klasszicizmusból, Zügel és Uhde az impresszionizmusból, Leibl, Menzel, Thoma a realizmusból, Peiner, Petersen, Lenck, Junghans és von Stock az újkor művészetéről ad jeleket a látogatóknak. A festőművészet ragyogó alkotásai ezek.

A képkiallítás ma délután 12 órakor nyitják meg ünnepélyes keretek között. Dr. Hückel Ernő a budapesti Német Akadémia és Német Tudományos Intézet képviselője üdvözli a megjelenteket. Toroczkay Oswald méltatja ezután a kiállítás jelentőségét, dr. Edvard Lurtz közvetlégi tanácsos, a nagyváradi konzul megnyitót mond, dr. Heybey Wolfgang, a debreceni Német Tudományos Intézet vezetője ismerteti végül a kiállítás felépítését, anyagát. A megnyitással kapcsolatosan ma este 7 órakor a Fiedel-trió hangversenyeznek a Német Tudományos Intézetben. A hangversenyen Franz Siedersbeck, Beatrice Dohme, Erich Wilke, Ernst Conrad Haase, a majnai-frankfurti állami zeneiskola tanárai a gótika és renaissance zenéjét tolmácsolják korhű hangszerekkel.

A művészi és érdekes kiállítás rendezésében Debrecenben dr. Heybey Wolfgang, a Német Tudományos Intézet vezetője, dr. Lengyel Imre a

debreceni idegenforgalmi hivatal igazgatója és Horst Dörken, német cserediák, aki jelenleg a debreceni egyetem orvosi szakán hallgató, működtek közre.

Mint érdekességet említjük meg, hogy dr. Heybey Wolfgangnak ez

együttal búcsúkiállítást. Öt éves debreceni tartózkodása alatt négy képkiallítást, egy folyóirat s egy könyv kiállítást rendezett nagy sikerrel. Dr. Heybey Wolfgangot most behívták katonának. Helyére a frontról vezényelnék vezetőt a Német Tudományos Intézet élére, egy sebesült tanár személyében. Felesége és Debrecenben született három gyermeke egyelőre városunkban marad.

Itt említjük meg még, hogy a kiállítás november 14-ig, délelőtt 10-1 és délután 4-7 óráig lesz nyitva. Megtekintése díjtalan.

Fejeskáposzta felvásárlásra kijelölt körzeti kereskedők névjegyzéke

A m. kir. közellátási kormánybiztos Hajdú vármegye és Debrecen sz. kir. város területére fejeskáposzta felvásárlásra körzeti kereskedőkké az alábbiakat jelölte ki:

1. Szövetes Gerzson, Debrecen, Bellemező 32.
2. Hajdúhadházi Hangya Szöv., Hajdúhadház.
3. Ujhelyi István, Debrecen, Csapó-utca 36.
4. Katona Imre, Hajdúhadház, Horthy Miklós u. 26.
5. Juhai Miklós, Künmadaras 467. hsz.

Mezővidéki Mezőgazdák Szöv., Debrecen.

7. Kovács Sándor, Téglás.
  8. Várady Sándor, Hajdúszámson.
  9. Szőlősi László, Debrecen, Eötvös utca 26.
  10. Kisari Sándor, Künmadaras.
  11. Galambos István, Hajdúhadház, Bánomkert u. 8.
  12. Tóth Kálmán, Nagyvárad, vásártér.
- Felhívom ezzel kapcsolatban az érdekelteket, hogy a beszoigáltatási pontozásba csak az itt felsorolt körzeti kereskedőknek vételijegy ellenében eladott fejeskáposzta számítható be. Polgármester.

Hirtelen halál a Bellemezőn

Szoboszlai János 53 éves, Bellemező 514. szám alatti lakos tegnap a kora reggeli órákban kiment a gazdasági épületekbe, hogy a jöszagot megette. A család többi tagja csak később ébredt fel s már nagyban szorgalmatoskodtak, amikor feltűnt, hogy Szoboszlai János nem jelentkezik. Máskor éppen csak megélette a jöszagot, aztán megint bement a szobába és ott tevékenykedett egy darabig, míg annyira ki nem virdadt, hogy odakint is végezhetné munkáját. Keresésére indultak. Az istállóban találták rá. Ott feküdt az alomszálmán a tehének között. Olyan volt, mintha aludna, nyugodt az arca, pe-

dig ekkor már nem volt élet benne. A család előbb azt gondolta, hogy szerencsétlenség történt, talán valamelyik tehén ragta halálra Szoboszlait. De mikor kivitték az udvarra, semmi gyümös külsérelmi nyomot nem találtak rajta.

A hirtelen halálról jelentést tettek a esendőségnek, amely megtörtént a vizsgálatot. A helyszínre érkezett orvos szerint szívszélhűdés végzett az 53 éves gazdával.

Tekintettel arra, hogy Szoboszlai János halálában semmiféle bűncselekmény nem játszott közre, a temetésére megadták az engedélyt.

Öt hidat egy nap alatt...

Alföldi árkászok a Pripjet meutén

Fehér-Oroszország, szeptember végén. Az alföldi zászlóaljoknak egyetlen nap alatt el kellett érnie új helyét.

Hűvös, felhős, esőreállító nap volt. A Dnyeper-Pripjet háromszögéből csipős szeptembervégi szél fújt és fekete, húsos felhőket sodort nyugatra. Ugy látszott, megint esős nap lesz, mint tegnap. A hajnal ködösen szürkült és a bogyódt fényű őszi nap nehezen gyűrte maga alá a vastagon felemelkedett ködöt. Olyan a szeptemberi orosz köd itt a mocsárvidéken, mint a vatta, sűrűn és álláhatatlanul tapad rá az útra, a fákra, az arcokra és beleissza magát még a köpeny sűrű szövétébe is.

A zászlóalj kora reggel indult, a sáros, tapadós és csuszós úton mély nyomokat hagytak a bakancsos lábak, hátrább a vonat kerekei vágják fel az öklömnyi kövekkel teleszort földutat.

Egyetlen nap állt mindössze a zászlóalj rendelkezésére, hogy az őszi csapatmozgások keretében kijelölt új támpontjait elérje.

Ötven kilométeres távolságra. Gyorsított ütemben gyúrták a kilométereket, már messzire maguk mögött hagyták régi helyüket: pampán kiépített fenyőbunkereket, megerősített támpontokat, földerdőket és árálásokat. Ismeretlen vi-

déken jártak már: pedig semmi sem változott, a mocsár ugyanúgy lapult az erdő fái között, a megnőtt és itt-ott már megsárgult fű, meg bokrok alatt a fenyőfák ugyanolyan rongyos és vörös törzssel ágaskodtak az útszegényeken. Szétszort falukon vágta át, azüresen gubbasztó házakból csak itt-ott bujtak elő bozontos és szakállas muzsik fejei: és azzal a megszokott orosz bambasággal bámolják a kora hamuban átvonuló magyar gyalogságot.

A zászlóalj előtt haladt az él, oldalról közelbiztosító járőrök biztosították a zászlóalj zömének zivertalan útját.

Eddig még nem történt semmi. Pedig számítani lehet rá, hogy az orvlövész bandák megpróbálkoznak a menet zavarásával.

Az első „hidrobbantás“

Az utat a mocsárvidék szárazon patalkja kereszteli. A hidakat, még ha az orvlövész aknákat meg is kímélték őket, gondosan kellett megvizsgálni, vajjon a gyalogszázadok után haladó vonat terhet elbíri-e.

Az alföldi árkász szakasz ott ment az élen. A hidépítési mesterei gyorsan és lelkimeretesen vizsgálták meg ezeket az orosz muzsik-gondal vert fahidakat és a szakavatott

árkász-szem pillanatok alatt megépítelte a „jákományok“ teherbírását. Mert bizony, ezek inkább csak „jákományok“ voltak.

A ködöt már felszívta a nap, csak a felhőkkel nem bírt még és lassan szemerkélni kezdett. Délelőtt tíz óra lehetett. Az út beszorult az erdők közé és az út, mintha csak valahol a Bokony romantikus völgyein futna, kanyargósan, erős hajlásokkal bújt végig az erdőn.

Itt találták az árkászok az első felrobbantott hidat.

Még friss volt a robbantás. Eggett is, a banditák nem elégedtek meg az aknákkal, tüzet is raktak a hid alá. A megeredt eső oltotta el.

Az árkász szakasz percek alatt nekilátott a hidépítésnek.

A friss fenyőörzsekben szuszogva csúszott a fűrész, a szekercék keményen koppantak a kivágott faörzseken, egy másik részleg már ásta a cölöpgödöröket, mindenki csinált valamit, végezte a maga munkáját, parancs nélkül. Olyan ez a hidépítés, mint valami torz szobrászmunka, az emberek egyetlen vezelés irányítása mellett adnak lábukat, törzset, egész testet a hidnak. Így csinálták az alföldi fiúk is, akik valahol ott a lassúvízű szőke Tisza pariján szívták magukba az árkász-mesterséget. Nekipirult arccal, frissen és tempósan dolgoztak. Másfél óra alatt készen állt az első hid.

A zászlóalj tovább folytatta menetét.

Még harminc kilométer volt hátra

Négy hid egymásután

Déire egészen nekibuzdult az eső. Sűrűn és szakadozlan verte a menetet, átitotta a kpenyegeket, a sátorlapokat megkeményítette és az amúgy is felázott útra vastag sárréteget mázolt. A tempót csökkenteni kellett. A vonat is meglassult, a járművek kerekeit szinte megkötötte a sár, a lovak csúsztak és izzadva vonszolták a megrakott kocsiakat.

De menni kellett.

Az őszi orosz este még gyorsabban né váratlanabbul szakadt le, mint nyáron és olyan vaksötéttel, hogy lépésre lát az ember. Addigra el kell érni az új támpontokat.

Pedig csak ezután következett az út nehezebb szakasza.

A banditák mintha megvárták volna a megeredt esőt és mintha erre is számítottak volna, egymásután robbantották fel a zászlóalj előtt a hidakat. Négyet.

Az árkász szakasz megállás nélkül dolgozott.

Hogy a munka gyorsabban haladjon, a hordozó részlegekbe beállították a gyalogosokat is. A csizmás

pantallós fiúk izzadtak a csipős esőben. Zubbonyban, bőrig ázottan verik a hidakat, koppantak a szekercesapások, sirtak a fűrészek, az ásókra vastagon ragadt a sár, a csizmák majdnem nyakig sülyedtek a puha folyógyógyakban, de kilördödt ezzel. Most meg kellett mutatni, mit tudnak.

Meg is mutatták.

Négy hidat építettek fel egymásután, félórás időközökben.

Este, úgy hat óra körül, amikor az este már ráult a falura, a zászlóalj már elérte menetcélját. Es az árkászok, ezek a keménykötésű, izmos fiúk, az alföldi faluk, Tisza mellé ragasztott községek, meg a végfelen síkságok tanyáinak fiai, amikor az egésznapos kemény munka után a rögzített szállásuk száma győzelemként a frissen főzött feketét, mosolygva dudolták a régi árkász nótát:

„Hidépítő árkász fiúk, fel a fejeiket...“

Szabó Sándor zis, haditudósító.

Nagyszerű teast a derecskei református egyházközségben

A derecskei református egyház II. számú női bibliaköre már hosszú esztendőket óta nagyon áldott munkát végez azzal, hogy minden hónapban egyszer összegyűjti Derecske vezetőrétegét egy teast keretében s alkalmat ad arra, hogy emberek litten egymással találkozhassanak és közös problémáikat a fehérszta mellett megbeszélhessék. A teastet minden alkalommal magas színvonalú műsor előzi meg.

A műsor középpontjában ilyenkor mindig a legkiválóbb előadók szerepelnek a legmélyebb és legaktuálisabb problémáikkal.

A novemberi teasten az ünnepi szónok Arany János Páscál nagyváradi premontréi kanonok volt, aki a „Krisztus által értelmezett szegénység“ címen tartott nagyon mély nyomokat hagyó előadást. Ebben az előadásban azonban mégsem az előadás gyönyörű gondolatait ragadták meg, hanem az a tény, hogy a református intelligens asszonyok bibliakörén egy római katolikus szerzetes jelent meg s szolgált egy olyan estén, amelynek a tiszta jóvődelme a református lelkészek özvegyeinek a szükségét van hivatala enyhíteni.

Derecske község közönsége felekezeti különbség nélkül nagy tömegben jelent meg ezen az estén. Lehet, hogy sokakat a kíváncsiság is hozott el. Azonban ez a kíváncsiság csak hamar örömmé változott akkor, amikor látták azt az őszinte és mély barátságot, amelyet a bibliakör vezető lelkésze, dr. Tomau Dezső és a fent nevezett kanonok egymás iránt mutatott. Jól esett látni és hallani így együtt őket. Ha pedig valaki megkérdezte volna, hogy hogyan lehetséges ez a mély barátság a református lelkész és a római katolikus szerzetes között, annak is megfelelt Arany Páscál előadásának az a része, amelyben ezt a kijelentést tette: „akik szeretetben találkoznak, azok megértik egymást!“

Derecske község közönségének szívében mély nyomokat hagyott ez az este s áldásos következményei bizonyára nem maradnak el.

A NOVEMBER HAVI PETRÓLEUM UTALVÁNYOK BEVÁLTÁSA

Ertesíti a Közélemezési Ügyosztály a város érdekelte lakosságát, hogy a petróleum utalványok 17. és 18. számú szelvényére az 1943. évi november hóban összesen 1.50 liter (egy liter és 5 deciliter) petróleum vásárolható a petróleum árusításával megbízott kiskereskedőnél a napi fogyasztói árban. A petróleum utalvány 17. sz. szelvényére 1 liter (egy liter), a 18. sz. szelvényre 5 deciliter (öt deciliter) petróleum szolgáltatható. A szelvények egyszerre is beválthatók. A petróleum utalványok 17. és 18. sz. szelvényei csak a 1. évi november hó 30-ig válthatók be. Az utalvány szelvényeire bármely hatóságilag megijózt peróleum-kiskereskedőnél lehet vásárolni. Polgármester.

KÖZGAZDASÁG

A Debreceni Kereskedő Társulat és a Kamara megindították a Kereskedők Országos Egyesületének szervezési munkáit

A Debreceni Kereskedő Társulat rendkívüli közgyűlést tart, alapszabályát a KOE-hoz idomítja s az évi tagsági díjat 84—500 pengőig felemeli

Mint értesülünk, a Debreceni Kereskedő Társulat elnöksége körlevelet bocsátott ki, amelyben bejelenti, hogy a kamara-val együtt Debrecenben is megindítja a Kereskedők Országos Egyesületének, a KOE-nek szervezési munkáit. Ismeretes az, hogy a kereskedelmi miniszter a KOE-t jelölte ki a kereskedelem hivatalos érdekképviseleti szervéül.

A KOE elnöksége a KOE hivatalos lapjában, az OMKE-ban közölte, hogy Debrecenben nemrég lefolytatott tárgyalásai során sikerült megtalálnia azt a normát, amely szerint a vidéki kereskedelem bekapcsolódhat a KOE-ba. Ezt követi a Debreceni Kereskedő Társulat elnöksége, amikor tudatja, hogy a Debreceni Kereskedő Társulat törzstagként belép a KOE-ba és így annak itt mintegy fiókjá lesz. A KOE — mint a körlevél elmondja — honorálta a Debreceni Kereskedő Társulat azt a kívánságát, hogy a KOE-központ kebelében külön vidéki fősoportot alakít elnökséggel és külön tisztviselővel, mert mint a Debreceni Kereskedő Társulat elnöksége kifejtette a KOE-központ vezetői előtt, a vidéki kereskedelem érdekei nem mindenben azonosak a fővárosi érdekekkel s törekvéseivel. Úgy véli tehát a Debreceni Kereskedő Társulat, hogy a vidéki kereskedelem ezen a vidéki fősoporton keresztül a maga speciális érdekeit hatékonyabban, mindenestre a fővárosi kereskedelem befolyásától mentesen tudja érvényre juttatni.

A Debreceni Kereskedő Társulat arról is tájékoztatja tagjait, hogy a KOE-központ huszonöt százalékát kapná a vidéki egyesületeknél befolyt tagsági díjaknak, amellyel azonban az egyéni taggyűjtést általában mellőznék. Úgy értesülünk, hogy legalább évi nyolcezer pengő az az összeg, amelyet a KOE-központ a Debreceni Kereskedő Társulattól évi hozzájárulásként igényel. Eppen ezért a Debreceni Kereskedő Társulat progresszíve évi 24—500 pengőig fogja javasolni a Debreceni Kereskedő Társulat tagsági díjának felemelését, amelyet — mint a körlevél hangoztatja — a szakmák képviselői egyhangúlag elfogadtak.

A magyar kereskedőtársadalomnak s ennek sorában a debreceni kereskedőknek tudvalevőleg az volt az elvi álláspontja, hogy a kereskedőtestületeket éppen úgy, mint az ipartestületeket, a kötelező tagság szilárd alapjára helyezték. Ez azonban nem történt meg, ennél fogva a KOE-be — legalább egyelőre — csak az a kereskedő lép be, aki akar. A kötelező tagság kimondására a kereskedelmi miniszter álláspontja szerint csak akkor kerülhet sor, amikor majd a kereskedelem tervbevitelére készítésre kerül a kötelező tagság megindítását. Kétségtelen azonban, hogy amennyiben a gyakorlatban be tudja igazolni életrevalóságát s meg tudja nyerni ilyenformán a magyar

kereskedelem bizalmát és támogatását, úgy a KOE lenne a kötelező belépési alapon kiépített kereskedelmi érdekképviseletnek az előfutárja.

Ugy halljuk, hogy a Debreceni Kereskedő Társulat a napokban megtartott választmányi ülésén úgy határozott, hogy a KOE-be való belépés céljából a szükséges alapszabálymódosítások eszközzése végett talán még e hó folyamán rendkívüli közgyűlést fog tartani. Egyben előkészületeket tett arra, hogy a Debreceni Kereskedő Társulat — már mint a KOE fiókjá — kebelében az egyes szakosztályokat felállítsa.

A KOE debreceni szervezkedési akciója természetesen élénken foglalkoztatja a többi debreceni kereskedő szabadérdekképviseletet is. A Baross-Szövetség debreceni fiókjá ugyanolyan barátságosan nézi itt a KOE, illetve a Debreceni Kereskedő Társulat munkáját, mint amilyen barátságosan szemléli a KOE, illetve a Debreceni Kereskedő Társulat is a Baross-Szövetség debreceni fiókjának működését.

Ugy halljuk, hogy a Baross-Szövetség debreceni fiókjá a maga önállóságának és függetlenségének feladására nem is gondol s tudatában van annak, hogy majd a KOE debreceni funkcionálása mellett is megtalálja és betöltheti a magyar kormányzat által is mindig méltányolt és értékelt feladatát és hivatását. Tagadhatatlan az, hogy a Baross-Szövetség debreceni fiókjá az utóbbi években igen nagy és a legilletékesebb tényezők által is elismeréssel kísért tevékenységet fejtett ki annyival is inkább, mert a legtöbb szakmai szervezettel is rendelkezett. A Baross-Szövetség az áruellátás terén is igen szép eredményeket tudott felmutatni s így különösen jöleső segítséget nyújtott az áruhoz nehezen jutó kis-kereskedő tagjainak. De kimagasló sikerrel jártak társadalmi megmozdulásai, így: a „Csak egy cigarettát!” hazafias akció, a jótékonycélú teadélutánok, a hadbavonultak hozzátartozóit felkaroló Bajtársi szolgálat stb. A Baross-Szövetség népszerűségét mindenestre fokozta az is, hogy anyagilag is a legszerényebb, eddig havi egy pengő, évi mindössze tizenkét pengős tagsági díjjal is beírta. A Baross-Szövetség itteni sikerében vitte dr. Dávid Géza elnöknek, özevgy Dávid Jakabnénak, a Baross-nőitábor elnöknőjének. Ujvárossy Dezső és Volentik Sándor társelnököknek, valamint a kitűnő és lelkes tisztviselőknak: Kovács János igazgatónak, dr. Palánszky András főtitkárnak és Ember Lajos pénztárosnak van nagy része.

Kétségtelenül sokat dolgozott a Baross-Szövetség érdekében Pethő Lajos, akét tiszteltbeli főtitkárnak is megválasztottak. Nagy súlyt kölcsönzött a Baross-Szövetség textilszakosztályának Petrik Károly, aki mint elnök, céltudatos, komoly mun-

kájával, tárgyilagos, megfontolt, tapintatos felszólalásaival mindig és mindenütt figyelmet tudott kelteni a jogos kereskedői érdekek iránt. Végtelenül sajnálatos, hogy nagy elfoglaltsága miatt most már vezetői pozíció betöltésére nem vállalkozik. Kétségtelen azonban, hogy Petrik Károly így is Debrecen kereskedőtársadalmának egyik legtekintélyesebb tagja marad.

Ugy értesülünk különben, hogy a Baross-Szövetség tagjainak száma most is állandóan emelkedik s újabb szakosztályok alakítása válik szükségessé.

A másik nagymúltú szabadérdekképviselet a Debreceni Fűszerkiskereskedők Egyesülete, amely most ünnepelte fennállásának harmincéves jubileumát. Ez a Radnai Márton elnök ambíciózus vezetése alatt álló egyesület szintén igen jelentős tényező, tagjainak száma a háromszázat is meghaladja s már saját háza is van. A Debreceni Fűszerkiskereskedők Egyesü-

letének végleges elhatározását még nem ismerjük. Mindenesetre két út áll előtte. Az egyik az lenne, hogy beolvadna a Debreceni Kereskedő Társulatba s azon keresztül venne részt a KOE életében. Vagy pedig megtartaná a maga önállóságát továbbra is törzstagként csatlakozna, mint a Debreceni Fűszerkiskereskedők Egyesületétől, mint kisebb, csupán szakmai tömörüléstől, évi ezer pengő tagsági díj-átalánnyal megelégedne.

Mint látható, a kereskedelem új érdekképviseleti szervének kialakulása itt Debrecenben még csak a kezdet kezdetén van. Most forr és erjed ez a mozgalom, amelynek jelenlegi állását igyekeztünk itt vázlatosan ismertetni. A legteljesebb tárgyilagossággal meg kell állapítanunk, hogy az új kereskedelmi érdekképviselet debreceni megszervezése nemcsak nehéz, de nagy körülményt igénylő, rendkívül kényes munka is.

A debreceni csizmadiamesterek 21 hold földdel 13.600 pengő-fő-intért vették a csapóutcai régi Simonfy-féle házastelket

Mint a Debreceni Újság—Hajduföld cikkeiből jól ismeretes, a Debreceni Csizmadiamésztársulat Árucarnok Szövetkezet kebelébe tartozó csizmadiamesterek eladták a Csapó-utca 17. szám alatt lévő csizmadiaszint, s bár egyideig még használhatják, de tulajdonjogilag már megváltak ettől a régi, nagymúltú épülettől.

A csizmadiamesterség egyik legrégebbi iparága Debrecen városának. Még az Őrnak 1628. évéből maradtak fel feljegyzések arról, hogy mint céh, a legelső és a legnépesebb volt Debrecenben s a céh tagjai a nagy piacon lévő árucarnokban árultak, amelyet saját költségükön építettek. Am ez a helyiségük az 1802. évi emlékeztetés nagy tűzvész alkalmával porig legett.

A csizmadiamesterek természetesen nem maradhattak áruelhely nélkül s a Nagyútcán vettek meg erre a célra egy házat. Ez azonban nem felelt meg s ezért túladtak rajta. Hamarosan akadt azonban egy igen alkalmas telek a Nagy-csapó — a mai Csapó-utcán s a rajta lévő Simonfy-féle házzal meg is vásárolták 13.600 pengő forintért 21 katasztrális

hold földjével együtt. A telken aztán megépítették a jelenleg is fennálló csizmadiaszint, amely az akkori időkben kérek ezer pengő forintba került. 1861 december 24-én, tehát éppen Karácsony szombatján kezdették meg az áruelést benne. Elmondhatjuk, hogy Jézuska hozta, Jézuska ajándéka volt a debreceni csizmadiaszint...

A csizmadiaszint fenntartása érdekében 1875-ben alakították meg a mostani Debreceni Csizmadiamésztársulat Szövetkezetét. 4000 darab részvényt bocsátottak ki a 28.000 osztrák forintot kitevő vagyonra darabonként 70 forintjával. A csizmadiaszintből azonban nem zárták ki azokat sem, akik nem jegyezték részvényt, hanem azok is árulhattak ott, de ezért évi négy forint bért kellett fizetniük.

A megalakuláskor a színből áru 625 iparosból 514 volt részvényes. Ez mutatja, hogy akkor még igen jól állt anyagilag ez az iparág. Azóta azonban mintha állandóan romlott volna a helyzet. Az első világháború után, 1922-ben már 280-ra olvadt le a részvényesek száma, a mostani háborús idők-

ben pedig már 100-re apadt le. Mindenki tudja, hogy menyire megnehezültek az idők manapság, amit a csizmadiamésztársulat tagjai is jól tudnak. A Csapó-utcai ingatlan, mint a házbirtok általában, jóformán alig hozott valamit. A bevételt jórészt elvitte az adó. A jövőt illetően pedig a csizmadiamesterek úgy tudják, hogy a telekkel szabályozási tervei vannak a városnak. Mindezek a kedvezőtlen körülmények érlelték meg a Szövetkezet tagjai nagy többségének azt az elhatározását, hogy megváljanak ettől a régi hajléktól. Az eladási ár egy részén nehéz helyzetükön segítenek, a másik részéből vettek egy kisebb házat, amelyet a boldogabb időkben majd újra nagyobb s korszerűbb csizmadiaszintté lehet kiépíteni.

Ritka vadmarakat lőttek a Hortobágyon

Régen volt ilyen nagy vadász-szezon a Hortobágyon, mint ebben az évben. Nagy vadláb-csapatok húznak minden nap a Hortobágy felett s ezek között több, különleges vadmarakat is fel lehet fedezni. Szombaton három értékes és ritka vadmarakat lőttek a Hortobágyon vadászó vendégek. Sikerült egy vörösnyakú lúdát, egy vörös lúdát és egy sarkvitéki búvárt lelőni.

Fiedel-rió hangverseny Debrecenben

A Német Tudományos Intézet képképzésének megnyitása alkalmával a Fiedel-rió este 7 órai kezdettel hangversenyt ad a Német Tudományos Intézetben. A trió tagjai: Franz Siedersbeck, Beatrice Tohme, Erich Wilke mind a majna frankfurti Zeneiskola professzorai, akik értékes korhí hangszereken a gótika és a renaissance zenéjéből mutatják be a legértékesebb darabokat. A hangszereze zenéjének Ernest Conrad Haase fog énekelni. Külön említést érdemel, hogy az együttes hangszereit teljesen korhí kivitelben készítették.

Az értékes hangverseny iránt városunkban nagy érdeklődés nyilvánul meg annál is inkább, mivel az intézet vezetősége a nyelvtanfolyamok hallgatói közül minden érdeklődőt szívesen lát. Belépődíj nincs, műsormegváltás kötelező.

Megverték a vendéglőben és még a pénzét is ellopták

Különös verekedésről és lopásról tett jelentést a debreceni rendőrségen Kovács Mártonné. Iskola-utca 4. szám alatt lakos. Kovácsné a múlt este bement az egyik Iskola-utcai vendéglőbe egy pohár málnára. Itt egy ismeretlen asszony nekítámadt, szidalmazni kezdte, majd ütlegelte, úgyhogy a vendéglőben lévők csak nagynehezen tudták megfékezni a támadót, aki aztán elszaladt. Mikor előltek a verekedés hullámai, Kovácsné vette a rediküljét, amelyet az asztalra tett le. Legnagyobb meglepetésére a redikülből kihányzott 26 pengője. Valaki, kihasználva a kínálózó alkalmát, míg a két asszony csetepatézott, megdézsmálta a pénztárcát. A rendőrség keresi a verekedés és a tolvajlás tettesét.

Ezt olvassa

hétfő délelben

A Tiszántúli Déli Híriap részletes helyi sportrovata

Meg kell rendezni a debreceni grafika 400 esztendejét felölelő kiállítást

Debrecen város, a Déri-múzeum, a Kollégium és a debreceni grafikusok fogjanak össze a kiállítás érdekében

Debrecenben az utóbbi időben igen nélkülözött helybeli művészeink gyűjteményes kiállítását. Részint a háborús évek, részint a közönség érdektelensége nagymértékben elkedvetlenítette művészeinket, s az elkedvetlenedés átterjedt az őket összefoglaló egyesületekre is. Pedig a háború nem lehet indok a művészetek mellőzésére. Ilgenkor fokozottabb mértékben kell terjesztetni a szép művészeteket, mint békeidőben, hogy meghittebbé tegyék az otthon, napsugarasabbá az emberek életét. Vessünk csak néhány pillantást Németország felé, amely sokkal nagyobb és súlyosabb áldozatokat hozt ebben a háborúban, mint Magyarország. A német képzőművészet, irodalom, dal, zene nem hogy elhangyult volna a vérzivatar közepette, hanem még nagyobb szerű teljesítményeket mutatott fel. Emlekezzünk csak azokra a pompás kiállításokra, tárlatokra, amelyeket német művészek rendeztek Magyarországon. Miért éppen mi maradjunk el szomszédaink mögött, hiszen számos példa igazolja, hogy művészeink világviszonylatban is eredményes tevékenységet fejtenek ki. A történelmi múlt is kötelez erre, s ez az iratlan törvény sűrű, hogy Debrecenben rendezzék meg a debreceni grafika 400 esztendejét tárgyaló és felölelő, visszatérítő kiállítást!

Hogy miért éppen a grafika esett választásunk, azt mindjárt alátámasztjuk néhány érdekes adattal. Elvitathatatlan tény, hogy Debrecenben a kis grafika igen nagy tért hódított. Egyesületi, intézményi, család ünnepélyek, évfordulók kedves tartozéka lett a művészi grafikával díszített értesítés, jelenítés vagy műsor.

Debrecenben négy évszázada ez előtt kezdte meg működését az első nyomda, a Huszár Gálé, 1561-ben. Főleg egyházi nyomtatványokat adott ki a nyomda, s ezeket fametszetekkel díszítették. Előbb csak külföldi művészek metszeteit használták, hamarosan akadtak tevékeny debreceni nyomdászok, művészek, akik nem átalották kézbe venni a vést és magyar motívumokkal ékesített fametszeteket jktattak be az általuk nyomtatott könyvbe. A városi nyomdán kívül a Bécsből ideszármazott Hoffhalter Rafael könyvkereskedő, fametsző, betűöntő, nyomdász tevékenykedett. Ő nyomtatta 1565-ben az első magyar Werbőczi szép fametszetekkel. Komlós András debreceni nyomdása is kultiválja a fametszetet.

A fametszés akkoriban még nem vált a debreceni művészek közkincsévé. Csakó Elemér említi „Sokszorosító művészet Magyarországon” című tanulmányában: — A fametszés akkori állapotára Debrecenben érdekes fényt vet Töltési István itteni nyomdászok 1685-ben Lang Jánoshoz írt levele, amelyben a nyomdász azt mondja magáról, hogy metsző, s hogy Lang németből fordított könyvéhez a metszeteket és iniciálékat már elkészítette. „Imitáltam a németet” — mondja aztán —

de kiváltképpen kellett vigyáznom, mivel a magyar afféle metszetekhez semmit sem tud.” Töltési István véleményével ellentétben, ebből a korból is számos, szép grafikai emlékünk maradt. Ezek részint a Déri Múzeumban, részint a Kollégium könyvtárában találhatók meg.

A továbbiakban említsük meg a híres debreceni rézmetsző diákokat. Csokonai több művét illusztrálták, s remek térképeket metszettek. Sok-sok debreceni grafikus sorolhatnánk még fel. De most nem ez a célunk. Elegendő most rámutatnunk arra, hogy a debreceni grafika elmúlt 400 éve rendkívül gazdag és érdekes anyagot szolgáltatna egy visszatérítő kiállításhoz, nem is említve azt, hogy jelenlegi művészeink híres munkáikkal vehetnének részt azon. Hiszen G. Szabó Kálmán fametszeti világhíresek, több külföldi kiállításán elismerést nyert velük a művész. Menyhárt József neve csaknem egész Európában

ismert. A háború előtt nem volt az öreg világ résznek olyan országa, amelyben ne forgott volna a műgyűjtők kezében Menyhárt-metszet. Aztán ott vannak a többiek, hogy csak Oláh Istvánt, Bánszky Tamást, Nagy Ferencet, Nagy Sándor Jánost stb. említsük.

Elgondolásunk a következő lenne. A kiállítást maga Debrecen városa rendezné a Déri Múzeum két kiállítási termében. A Déri Múzeum és a Kollégium nagykönyvtárának gyűjteményéből szép anyagot lehetne összeállítani a multból. Nem hinnénk, hogy dr. Sőregi János múzeumigazgató, aki számtalan hasonló kiállításnál működött közre, elzárkózna a gondolat elől. Művészeink segítenének a kiállítás anyagának összeállításában, s művészi, tanító prospektust készítenének. A kiállítás idegenforgalmi szempontból is jelentős lenne, s jelentős támogatást nyújtana művészeinknek.

Hisszük, hogy ez a gondolat nem fog elsikkadni, mint annyi más, de közelesen megvalósul. Szükség van hasonló kezdeményezésekre. Nem szabad a háborúra hivatkozni, mert ez koholt és alaptalan indok. Sőt ilgenkor kell megmutatni, nyílvanosságra hozni értékeinket!

(Kagyó.)

Rendelet az iskolai tantermek világításáról

A kultuszminiszter rendeletet adott ki az iskolai tantermek megfelelő világítása ügyében. Rámutat arra, hogy a most kezdődő tanév folyamán a háború okozta kényszerítő körülmények következtében előreláthatólag egyes iskolában délután is folyik majd tanítás. Az ilyen iskolában nagy gondot kell fordítani a tantermek tisztántartására, szellőztetésére és világítására.

A déli szünetet úgy kell megállapítani, hogy ez alatt a tantermeket a személyzet kitakaríthassa és szellőztethesse. Gondoskodni kell a tantermek megfelelő világításáról. Végül különbséget kell fordítani a világítótestek tisztántartására, mert elpiszkolódás következtében a fényvesztés egy hónap alatt 20—30 százalékot is kihat. (Magy. Tud.)

Hogyan hoz 9000 pengő hasznot 9 hold föld?

Balmazújváros egyik szélső utcáján a környező háztól elütő, zöldvasrácscs kerítéses és modern, új gyártelepnek beillő épület áll. Ez az üzem egyike a balmazújvárosi Hangya száritott zöldségüzemének, melyekből egyelőre összesen hat van az országon.

Felkerestük irodájában Bácsi István telepfelügyelőt, hogy megtudjunk egyet s mást az üzem működéséről.

— Talán el sem hiszi, — mondotta Bácsi telepfelügyelő hogy ennek a hatalmas, modern, több épületből álló telepnek a helyén nemrégén még egyszerű kő szín állott. En 1938-ban kerültem ide a Hangya megbízásából, hogy megvessem az üzem alapjait. Bizony nehéz munka volt ez. Kezdetben kamilla feldolgozására rendezkedtünk be, melyhez a nyersanyagot idegen helyről kellett szállítani, mert a helybeli gazdák nem bíztak az új növények termesztésének sikerében. A balmazújvárosi gazdák nem akartak letérni a bűzának és tengernek apáiktól örökölt bevált módszeréről. Csak később tudtam rávenni egy-két gazdát a dologra. Ma már egy-egy gazda 34 katasztrális holdon is termeli a zöldbabot, vöröshagymát, borsmentát, sárgarépát, petrezselymet,

mely az itteni éghajlati viszonyoknak megfelel. Az új növények már katasztrális holdanként 3000 pengőt is hoznak, úgyhogy ha nem volna a pontbeszolgáltatási rendszer, mindenki csak ezeket a növényeket termelné.

— Kezdetben azonban csak egy nagygazdát tudtam rávenni hosszú magyarázat után arra, hogy próbálja meg egy holdon a termelést. Kezébe adtam a papírt és a ceruzát, hogy ő számítsa ki, mennyivel jövedelmezőbb lesz így a földje. Ma már ugyanez a gazda 9 holdon termel és 9000 pengőt keres. Viszont az újabb nemzedék, az aranykalászos gazdaifjúság nagy megértéssel sietett segítségemre.

Bácsi István telepfelügyelő ez után az elgondolkozottó magyarázat után bevezetett bennünket a telep belsejébe. Nyitott színek alatt feküdt itt 1100 métermázsza gözülő nyers sárgarépa felhalmozott állapotban. A helyiségekben 30—30 munkás dolgozik állandóan éjjel-nappal a feldolgozásban. A zöldségmunkásokat kaskákban hordják be, aztán ledörzsölik, tisztítják azokat. Utána kádakban főzik az anyagot. Innen kerül a száritókba, ahol az egyes tételek 2 óránként száradnak, s a szükségnek megfe-

lőden esetleg megőrlik lisztalakra. A feldolgozott anyagot vagononként szállítják aztán el a Hangya dunaparti győgynevelő- és zöldségraktáraiba.

A telep teljesen önállósra van berendezve s saját villanytelepe is van már. A fejlettség mértékére nézve elég megemlíteni, hogy évenként csupán a munkásoknak harmincezer pengő bért fizetnek ki s a gépek a legújabb típusúak.

A Hangya vezetősége mint mindenütt, úgy itt is gondoskodott a munkások szociális hely-

zetének emeléséről. Külön épületben vannak elhelyezve a fürdők és étkezőhelyiségek. Nem is beszélve arról, hogy a különböző helyiségek magyaros faragású bútorokkal és szőnyegekkel vannak berendezve.

Mikor elhagytuk a telepet, még sokáig nem tudtunk napirendre térni a látottak felett. A magyar élniakarás és gazdasági haladás egyik kis mozaikját láttuk itt meg, mely biztató jelenség a jövőre nézve.

Erdőssy Andor

Kijelölési eljárással teremtik elő a vágómarha-szükségletet

Mint ismeretes, a napokban a közlekedési miniszter és a földművelésügyi miniszter rendeletet bocsátottak ki, amellyel szabályozták a kötelező szarvasmarha-igénybevételi feltételeit. A Magyar Vidéki Sajtótudósító budapesti jelentése szerint a hűsszükséglet folyamatos biztosítása érdekében az igénybevételi eljárást december 31-ig megismétlik, illetve arra az esetre, ha a szükséglet biztosítása céljából helyenként új igénybevételi eljárásra kerülne sor, annak feltételeit az utóbbi eljárások során szerzett tapasztalatok figyelembevételével szabályozzák. Az új kijelölések csak október 15-én kezdődtek, mert az Allatforgalmi Központ rendelkezése értelmében ed-

dig az időpontig arányosan kellett beosztani a még rendelkezésre álló mennyiséget. A szabályozás abból az alapelvből indul ki, hogy az igénybevételnél elsősorban a takarmány miatt felajánlott vágómarhák kerüljenek átvetésre s csak azokon a helyeken, kell az állatokat a kijelölési eljárással igénybe venni, ahol nincs ily önkéntes felajánlás. Az újabb igénybevételek során a kijelölések folynak, míg a szükségletek egyelőre még az egyes vármegyék az előző igénybevételből le nem szállított vágómarha-kontingensből és az önkéntes felajánlásokból fedezik. Természetesen a gazdáknak továbbra is módjukban áll az igénybevett vágóállatot bizományban értékesíteni.

Látogatás az épülő városi bérháznál

Középszkolások közreműködése az építkezésnél

A mult év novemberében kezdődött meg a Rakovszky-utcai új városi bérházak építése. A már megépült bérházak után folytatódagosan nőtt ki a földből még két új bérház kb. 80 méteres utcai fronttal. Jost Ferenc okleveles építőmester tervei nyomán folynak a munkálatok, melyek a háború okozta nehézségek és anyaghiány dacára is jövő év júliusára készen lesznek. A két kétemeletes épület 12—12 lakást foglal magában, mely ha lényegesen nem is, de mindenestre enyhíteni fog a Debrecenben uralkodó lakásínségben. Az épületek már majdnem teljesen tető alatt vannak. A temető felé eső folyosók utcai falai félkör alakban árkádosan vannak készítve.

Megkértük Turi István munkavezetőt, aki éppen a város által küldött ellenőr társaságában az épületeket szemlélte, hogy mondjon egyet s mást az építkezéséről és az azon dolgozó munkásokról.

— Az építkezés — mondotta Turi István munkavezető — hatalmas összegeket emésztenek fel. Csupán a közműves munkák egymillió pengőt jelentenek. Ha minden jól megy, a jövő héten mindkét épület fedél alatt lesz. Már eddig is sokan érdeklődtek a lakások iránt, bár ez még korai. Mindenkinek volnának egyéni kívánságai, melyet természetesen nem lehet teljesíteni, mert a lakások egységesek lesznek, így a beosztáson változtatni nem lehet.

A diákok egyébként nagy igyekezetet és munkabírást tanúsítottak s természetesen jól is kerestek, úgyhogy egyénileg is eltarthatták magukat ezalatt az idő alatt.

Az asztalosmunka késedelmet szenved, mindamellett az építkezés a téli időszak alatt is folyni fog, míg csak a leghidegebb idők be nem állnak. Az építkezésnél közreműködő munkásoknak mindössze egy kérésük van. Hetenként egy fél kilogramm szalonát szeretnének kapni, amit a fürdő átépítésénél dolgozó munkások is megkaptak. Ezirányban a polgármester úrhoz beadott kérvényük bizonyára nekik is kedvező elintéztést nyer.

Megkérdeztünk egy diákot is, aki a kat. gimnázium kereskedelmi tagozatának negyedik osztályába jár. Elmondotta, hogy az iskola kezdesének első napjait megmaradt az építkezési munkálatoknál. Válaszából kiderült, hogy nemcsak itt, hanem több más vállalkozásban résztvevő a nyár folyamán. Dolgozott tengeritörésnél, cséplésnél, kályhámester mellett és egyéb helyeken. Természetesen tekintélyes összegekre tett szert mindenfelé, nemcsak pénzben, hanem természetbeni járandóságokban is. Sok ilyen diákot ismerünk, akikről ezeketán megvagyunk győződve, hogy alapos ismereteket szereztek a fizikai munka mibenlétéről, s más szemmel néznek a világra.

Betétjét jól kamatoztatja
vállalkozásokat finanszíroz,
értékpapirokat ad, vesz
Váradegyházmegyei Takarékpénztár R.-i.
Debrecen, Plac-u tca 45.

ASSZONYOK, LÁNYOK

DIVAT

Bundák, kabátok, kosztümök

Hosszu óra van. Ha ilyen lesz soká, még ebben sem fogunk hinni, hogy egyszer lesz az első hópehely, hogy az angyalok jégvirágot festenek az ablakokra és nekünk meg leg telikabátot kell venni. Pedig eljön ennek is az ideje.

Az előrelátó asszonyok már régen megcsináltatták a szükséges télkabátokat. De jól is jártak, hiszen tapasztalhattuk, hogy egy hét alatt száraznak ugrott a szőrme ára.

A télkosztümök mindenkor nagyon elegánsak. Különösen fekete színben, kis perzsa gallérral, perzsa gombokkal. De nagyon szépek színes vastag szövetből is. Ma a legnagyobb divatszalonokban is készítenek szőrme nélküli téli ruhákat. Ez vagy műszőrme, vagy zsinórozás, esetleg angora.

Leginkább hermelint, karakult, góndszőrme, ezek nagyon tartósak és szőrme nélküli is alkalmasak. Kétféleképpen még talán jobb, mint a szőrme, mert ugyanolyan meleg és mégsem vastag.

Zsinórozással is nagyon szépen lehet díszíteni. Rendszerint a kabát színével megegyező zsinórral.

Az angora jó meleg, de csak nem pótolja a prémét. Nem is szép. Szerintem inkább semmit, mert ez csak nem olyan időtálló.

A télkabátok vagy teljesen szőrme nélküli, vagy dusan szőrmezettek. Bundák, kabátok, kosztümök egy-

aránt divatos a borostyánkőből készült apró kis dísz.

A bundák királynője a perzsa. Végtelenül elegáns, de rettenetes ára van. Ilyen számokkal talán csak a csillagászok, amilyeneket a szűcsök kirakatában látunk egy-egy bundán. Nagyon szép ezen az ezüst vagy kékróka, melyet gallérral, turbánnal és muffnak viselnek.

Lényegesen olcsóbb a mi hazai ruhánk. Hiába nekünk meg kell elégednünk ezzel. De nem kell elkeseredni, mert ezekből is nagyon elegáns bundát készítenek. Mi nem ragaszkodhatunk olyan görcsösen a kékrókahoz, mint Bajor Gizi a Herceg Ferenc darabjában.

Idén legdivatosabb: a vörösroka, hőrsög, ürge és mokus. De nagyon sok lesz a vadnak látszó cica prém. Is. Tartós bundát tudnak belőle készíteni. Jó, hogy erre már mi is rájöttünk. Külföldön már régen használják. Igen kifizetne, ha tenyésztelepeket létesítenek. Hiszen ebből is 30 P körül van egy bőr.

Mutatók be néhány nagyon csinos formát.

- I. Perzsa bunda, kékrókaival.
- II. Vörösroka hosszú kepp.
- III. Mogyorószínű télkabát, hőrsög prémmel díszítve.
- IV. Zöld kötöttkosztüm, csacsacsu színi kötött blúzsal.
- V. Barna könnyű kabát, vörösroka karmantyúval.

Ferenczi Katalin.

Szeme csak úgy ragyog a nagy örömtől.

Végre eljött az este. A nagy díszes meghívón az áll, hogy pontosan 9 órakor kezdődik a bál.

— Anyuci készüljünk már, én olyan izgott vagyok. Te, vajjon jól fogod mulatni? Vajjon lesz-e sok ismerősöm? Ott lesz Laci? — fűdes Istenném, csak el ne essék a hosszú ruhában... Segíts már Anyukám, mert még azt sem tudom, hogy kell felvenni. Vigyázz a hajam. Össze ne borzolódjon. Mond Anyucikám figye jól áll nekem ez a frizúra? A fodrász is azt mondta, hogy mindig így viseljem.

— Így ni, ez a virág jobblesz itt balról. Jaj de szép vagyok, milyen jól áll nekem a fehér. Miért nem születtem én anygának? — Drága Anyukám és olyan nagyon-nagyon boldog vagyok.

Az autót elrejtette őket a Blakhoz. A hallban már vártak rájuk. Laci, — az a fiú, aki már régen kíséretet Magduskát délutánként a zenedébe, — meg egy csomó barátja. A nagytkörben még egyszer körüljárta magát, megigazította a vállgördő szép barna hajfűrtjét, aztán eltűntek a forgalagban.

A megnyitó után, a zene átérére könnyed léptekkel jöttek be a nyitópárok, mind hóhérbéren, szmokingos lovagjuk karján. Közükben sikkesen tartották az első bálozókhoz járó kis ajándék legyezőt. — Csárdás, utána keringő... Mind egy-egy kis angyal... Mintha a mennyből szálltak volna alá, hogy boldogítsák a gondterhelt embereket. A sok túll, szinte álomszerűvé tette őket. Magduska ruhája úgy repült, úgy zizegett, mintha pajkos tavaszi szél játszana vele.

És most megkezdődött mindenki számára a tánc. A sok tarka ruha vadvirágos rétté varázsolta az előbb még hópehelyekkel tele termet. A sötét ruhás lovagok boldogan forgatták ragyogó arcu partnereijüket. — Minden mosolygott. A villanyok elcsóváltek, megszinesedtek. Hangulatvilágítás. Közéleg az éjfél... A levegő tele van mámoros illattal. A párok jobban összesimulnak.

Laci is szorosabban fogta meg Magduska remegő kis kezét. És miékor az egyik kis csendes sarokban értek, Laci megkérte a boldogan mosolygó Magduskát, hogy legyen a felesége...

Felzendült a szuppcárdás, lementek az étteremben és egymást meg-

értő szemmel koccintottak a jövő boldogságukra.

Kata néni.

PITYKE PETI VICCET MOND

1. Vadászat ideje lévén, Misi apukája egy szép nyúl urfít lőtt. De hát nemcsak azért, hogy Misi simogassa, hanem, hogy jó ebéd legyen belőle. Apuka vett egy jó éles kést és elkezdte nyuzni avarszini bundáját.

Elbőgi magát a hős Misi.

— Apuka, apukám ne vedd le a kabátját, mert megfázik.

2. Felszáll a villamosra nagy csomaggal és egy szódavizes üveggel az egyik meglelt kórú kövér mindenes.

— Jegyeket tessék! — rikolt a

kalauz. Mire az kétségbeesetten kotorász a táskájában s elfelejt, hogy milyen üveg van nála, csomagjáhozszorítja és oly viharosan lespriccell a vele szembenülő álmos öreg urat, hogy az rémüllettől azolni sem tudott, csak nagy sebesen befogta az üveg csövét.

Na... sóhajtott megnyugodva, miközben másik kezével törölgette mesterséges könnyeit...

3. Mondá Lili, nem táncolnál egy szép balettet az új szindarabomban?

— Oh nagyon kedves vagy, de hiszen én már olyan öreg vagyok ehez.

— Ugyan, ugyan, de hisz, az nem is baj.

— Nem baj...? hát kinek rendez az előadást?

Közel ezer balmazújvárosi foglalkozik hőrsög vadászattal

A hajdúsági hőrsög vadász az ország legtávolabbi helyére is eljut. — Házak „épülnek” hőrsög borból Balmazújvárosban

Kevesen tudják, hogy a balmazújvárosi lakosok egyrésze milyen jövedelmező mellékfoglalkozást üz. Mentege 800—1000 ember foglalkozik hőrsög vadászattal. Október közepétől egészen a fagy beálltáig tart a hőrsög vadászati szezonja. Ilyenkor a vadászat nemcsak szenvedélyt üz balmazújvárosi polgár ki-puhatója, hol is volna alkalmas terület az országban a vadászat megkezdésére. — Összepakolják szükséges holmiját és a szerzőjait hóna alá kapva, kibalag az állomásra. Eszreveszi azonban, hogy néhány barátja is utazni készül. Meg is kérdezi tőlük, merre vezet az útjuk:

— Hőrsög vadászatra, — felelik nagy nyugalommal. Vadászunk ebbe bele is nyugszik s megváltja vasúti jegyét a Dunántúl valamelyik szélő vármegyéjébe, vagy Erdély irányába, de meglehet, hogy éppen a Bácskába, avagy Nyitra megyébe. Vadászszerszámait pedig feladja az áruipentárnál és búcsút int községének.

Ezalatt egy másik barátja szintén elballag az áruipentárhoz s megnézve vadászunk csomagjának rendeltetési helyét, — félszettel sandítva — ugyanoda adja fel csomagját ő is. A nehezebb részén most már túl vannak mindannyian. Majd aztán mikor becsületes vadászunk megérkezett sokatigérő, de még le nem foglalt vadászterületére, meglepetéssel állapítja meg, hogy barátjai is ugyanazt a helyet szimatolták ki. S nem tud sehogysem rájönni, honnan tudták meg azok, hogy milyen lehetőségei vannak a területnek, mikor azt senki sem árulta el.

Na de így sincs hiba, mert egyelőre még több a foka, illetve hőrsög, mint a vadász. — Ezért aztán még mindig jól jövedelmező foglalkozás a hőrsög vadászati. Nem egy balmazújvárosi lakos építette fel lakóházát az ilyen úton szerzett pénzből. Egy-egy sikeres vadásznap eredményeként néha 100 pengő is vándorol a vadász pénztárcájába. Hallottuk, hogy egy élelmes balmazújvárosi kereskedő egyszer 500.000 pengős üzletet bonyolított le hőrsög vadászati révén.

Megkértük egyik balmazújvárosi gazdát, árulja el nekünk a hőrsög vadászati mesterségének belső titkait:

— A vadászat úgy történik — mondotta — hogy a vadász elhelyezi törét a hőrsög kibúvó földhányása előtt. A tör tulajdonképpen egy csőszertű alkot-

mány, deszka kerettel, két végén hurokkal. Reggel megjelöljük a lyukakat s este felhelyezik a töröket. Ugyanarra a lyukra többször is rá lehet helyezni a töröt, mivel ott rendszerint egy egész család közlekedik, akik nem is veszik észre az életük ellen irányuló halálos merényletet. A sikeres fogás után a vadász lenyuzza a hőrsög bőrt, melyet egy párhuzamosan futó drótra feszít ki szárítás céljából. Az így elkészített bőrték bálák ba rakják s leadják a körzeti és központi gyűjtőkbe, ahol aztán gondoskodnak eladásukról.

Idén nagyon sikeres volt a hőrsög vadászati. A hőrsög ugyanis száraz időjárás esetén nem sok hajlandóságot mutat a föld felszínére való kibúvársra. Régebben bőre miatt vásárolták, most azonban értékesebb a szőrmeje.

A vadásztársaságok sokszor akadályt gördítenek a hőrsög vadászok elé, mert nézetük szerint a vadászok mellékfoglalkozásként nyúl vadászattal is foglalkoznak. Vannak azonban olyan vadásztársaságok is, amelyek megengedik területükön a hőrsög vadászatot, bizonyos számlák kikötése mellett. A hatóságok támogatják a hőrsög vadászatot már csak azért is, mert kártékonyságuk miatt szükség van ezeknek az állatoknak irtására.

Nem is csoda, hogy a balmazújvárosi lakosok közismerten nagy világlátottsággal és tapasztaltsággal rendelkeznek. A hőrsög vadászok, akik minden évben felkeresik szép országunk egyes tájait, nemcsak jelentős mellékjövedelemre, hanem gyakorlati földrajzi tudásra is szerzhetnek, sok élelmességet kívánó utazásaik alatt. Ne is próbáljon senki sem vitába szállani velük tájismereti kérdésekből.

AZ OLTÓHOMOKNAK MINDIG SZÁRAZNAK KELL LENNIE

Az oltóhomok mindig legyen száraz. — A zacskóban vagy edényben tárolt oltóhomok a magába szívott nedvességtől idővel olyan göröngyös csomós lesz, hogy a gyújtóbomba vagy gyújtólepeny befedezésére nem lehet használni. Ezért időnként meg kell vizsgálni és ha nem volna szemcsésen folyékony, megfelelő eszközzel össze kell törni a göröngyöket, csomókat. (MTI)

GYERMEKROVAT

Kata néni emlékeiből

Magduska első bá'ja

Sajnos, a mai kislányok nem élvezhetik végig a színes bál éjszakaiát. Nem várhatják szívszorogva az első hosszuruhát.

De nézzük, hogy volt öt-hat évvel ezelőtt, amikor minden hétre be volt iktatva egy-két nagy bál.

Lázás készülődés folyik az Arany Bika dísztermében. A kertészek díszítik a termet, a rendezők tárgyalnak, a Turul vezér próbálja a megnyitót. Egy két fiatal fiú suttogva beszél az esti társaságról. Tervegetnek, gondolkodnak. A hatalmas csillár behunytt szemmel várja az estét.

Alszik... Nagy feladat vár rá, ki kell pihenje magát. Felterítik a hosszú piros szőnyeget. A lépcsőre örökösdívet tesznek. Olyanok ezek, mint egy-egy testőr, aki feszes vi-tyázból áll. A bejárattal szemben felkerül a hatalmas jelvény, a nemzetiszíni zászló mellett, a város zászlója. Ünnepi dísz mindenütt.

Magduska ezalatt az iskolában elmondja a barátóinak, hogy ma este bálba megy, ondolálatni fog és hosszú ruhát kap. Élete első hosszuruháját. És ezüst cipőt hozza.

Gyászrovat

Oláh Lajos erdőtelepítő 69 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap délután két órakor lesz a Köztemető ravatalozójából. Lakás: Haláp 184. Gebauer cég rendezi.

Kozák Julianna 43 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap délután négy órakor lesz a Köztemető 2. b. ravatalozójából a ref. egyház szertartása szerint. Lakás: Gyár-utca 5. Gebauer cég rendezi.

Kiss Dániel hajdúszoboszlói földbirtokos, kereskedő 85 éves korában elhunyt. Temetése hétfőn délelőtt lesz Hajdúszoboszlón a ref. egyház szertartása szerint. Gebauer cég rendezi.

Balogh Sándor gazdálkodó 72 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap délután fél 2 órakor lesz a Köztemető II. a. ravatalozó terméből. Lakás: Károly Ferenc József-út 42/a. Dankó temetkezés.

Földi Sándor kőművesmester 73 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap délután 3 órakor lesz a Köztemető III. ravatalozó terméből. Lakás: Kút-u. 28. Dankó temetkezés.

Kányóssy István honvéd 22 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap délután 2 órakor lesz a Köztemető III. ravatalozó terméből. Dankó temetkezés.

Ózsv. Szabó Eleknek temetése hazaszállítás után vasárnap délután lesz a tiszai ravatalozóban. Dankó temetkezés.

Szoboszlai János gazdálkodó 54 éves korában elhunyt. Temetése kedden félkettőkor lesz a Köztemető II. A. terméből a református egyház szertartása szerint tartandó gyászima után. Gyászolják: bátyja, édesanyja, testvérei és nagytestvérei. Lakásuk: Lorántffy-u. 28. szám. A temetést Csurka temetkezési vállalat rendezi, Dégenfeld-tér 2. szám.

Polgár Tokaji István gazdálkodó életének 33-ik évében elhunyt. Temetése kedden délután 3 órakor lesz a Köztemető II. A. terméből a református egyház szertartása szerint tartandó gyászima után. Gyászolják: bátyja, édesanyja, testvérei és nagytestvérei. Lakásuk: Lorántffy-u. 28. szám. A temetést Csurka temetkezési vállalat rendezi, Dégenfeld-tér 2. szám.

Vadász Boriska csecsemő temetése vasárnap 11 órakor lesz a Köztemetőből a református egyház szertartása szerint tartandó gyászima után. A temetést Csurka temetkezési vállalat rendezi, Dégenfeld-tér 2. szám.

Szilágyi József és leánya exhumálása a Kossuth-utcai temetőből a Köztemetőbe november 11-én, csütörtök reggel 8 órakor lesz. Csurka temetkezési vállalat végzi.

Szeretett kislány. KATIKA életének 4-ik évében elhunyt. Temetése vasárnap délután 2 órakor lesz a diszravatalozóból ref. szertartással. — Bátyja szülei: Pótor László feleségével és testvére: Rozika. Lakás: Eötvös-u. 11. Pusztai temetkezés.

Köszönetnyilvánítás Mind azoknak, kik szeretett férjem, Nyári Péter elhunytával bánatomban részvétel voltak, temetésén megjelentek, ravatalára koszorút helyeztek, valamint a dohánygyári vegyeskarnak a temetésén való közreműködésükért ezúton mondok köszönetet. Bánatos özvegye.

Köszönetnyilvánítás. Mind azoknak, kik szeretett férjem, édesapám, testvéreim, sógorom, Bösztörményi István temetésén megjelentek, ravatalára koszorút helyeztek, nagy bánatunkat vigasztaló szavaikkal enyhíteni igyekeztek, fogadják ezúton hálás köszönetünket. Özv. Bösztörményi Istvánné és kislánya.

Köszönetnyilvánítás. Mind azoknak, kik szeretett férjem, édesapám elhunytával bánatomban részvétel voltak, temetésén megjelentek, ravatalára koszorút, virágot helyeztek, valamint a hentes szakosztály, MAHUSZ tagjainak és hentesmester uraknak áldozatos részvételükért ezúton mondunk hálás köszönetet. Özv. Pávay Györgyné gyermekeivel.

Köszönetnyilvánítás. Forrón szeretett édesanyámnak, özv. Kiss Jánosné elhunytával ért nagy bánatomban részvétel osztó rokonainknak, ismerőseinknek a temetésén való részvételükért és koszorúikért ezúton mondunk köszönetet. Bánatos gyermekel.

Köszönetnyilvánítás. Mind azoknak, kik szeretett férjem, édesapám, jó barátoknak és osztálytársainak, kik szeretett kedves gyermekünk sírjára koszorút vagy csokort helyeztek, részvételükkel fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek, ezúton mondunk hálás köszönetet. Nagy Miklós és családja.

Köszönetnyilvánítás. Drága jó feleségem és édesanyámnak temetésén megjelent rokonainknak, barátainknak, a római katolikus tisztelendő uraknak, kik a temetési szertartást végezték, hálás köszönetünket nyilvánítjuk. Id. Bagaméri Ferenc és gyermekei.

A Péterfia-utcai egyházzsolt Nőszövetsége kedden, 9-én délután 5 órai kezdettel a Baltazár-teremben Kálvin-tér 5. alatt szeretetvendégséget rendez, melyen Karácsony Sándor dr. egyetem tanár tart előadást „Szolgálatról az áldozatig” címen. A szeretetvendégségre jegyek hétfőn és kedden délelőtt Farkas Pál dr. lelkipásztornál kaphatók Kálvin-tér 17. alatt és aznap délután a helyszínen a pénztárnál.

A Nagyvárad Orvosi Kamara választmánya legutóbb tartott ülésén tagjai sorába felvette dr. Zöld Sándor (Berettyóújfalú), átjegyzés folytán felvette a Debreceni Orvosi Kamarából: dr. Bárdos Endre (Szentjobb) és dr. Biró István (Királyháza) orvosokat.

Felhívás a 16—26 éves nőkhöz. A Női Önkéntes Honvédelmi Munkaszervezet vezetősége felhívja a 16—26 éves nőket, hogy hátszabágon teljesítendő, díjazással járó katonai híradó szolgálatra mielőbb jelentkezzenek. A híradó szolgálatra jelentkezők 3—8 hetes tanfolyamon vesznek részt és a tanfolyam sikeres elvégzése után a hadbavonult férfiak pótlására — a szükséghez képest — a honvédség egyes alakulataihoz nyerneik díjazás mellett beosztást. (Jelenlegi díjazás 202 P). Híradó szolgálatra jelentkezhetik az, aki a középiskola legalább négy osztályát elvégezte. (Gépirai tudók előnyben). A közeli napokban megkezdődő előkészítő tanfolyam jelentkezői közül a tanfolyam egész tartama alatt díjazásban részesülnek és a szükséghez képest villamos vitélőj megtérítésben. Jelentkezés november hó 8-án, 9-én és 10-én, délelőtt 11—1 óráig, Ferenc József-út 28. szám alatt, első emeleten a Női Önkéntes Honvédelmi Munkaszervezetben. A jelentkezők számarzási okmányukat hozzák magukkal.

Erdélyi utiélmények

írta: IFJ. ZAKAR JÁNOS (Hajdúszoboszló) II. rész.

öt nap múlva aztán tovább indultunk az egyesítő EKE (Erdélyi Kárpát Egyesület) menedékházhoz. Hajnalban indultunk a Pongráctető 1300 m. magas nyerge felé, majd onnan tovább az Egyesítőhöz vezető sárga jelzés mentén. Ez a 30 km-es út véges-vegig a Gyergyói Havasok legszebb és legmagasabb csúcsain — mindenütt a hegykerincen — vezet és így remek kilátással kárpótól a a fáradságért. Különösen szép volt a Lónavas 1600 m. magas csúcsánál a kilátásunk kelet felé, be egészen Romániába, ahol a 2000 m. magas Csahó nevű hegység óriási sziklatömegei szegélyezik a látóhatárt. — Szinte nem gyatunk eleget fényképezni. Ebben a magasságban már a Nap is másképpen süt, a renyök színe sötétebb, a fű zöldebb, soha nem látott ismeretlen virágok nyílnak, az áfonya szőnyeg módjára teríti be a tisztásokat, ajkunkat és arcunkat cserepesre száritotta az intenzív ibolyántúli sugárzás. Hát igen, ezek azok az élmények, amiket csak gyalog, szegesbottal és szegescipővel lehet elérni. Ide nem lehet feljönni sem vonattal, sem autóval, sem pedig kivágott félcípővel. Utunk minden kanyarulatában, minden csúcson újabb és újabb szépségek tárultak szemünk elé. A gyilkostó Békásszoros környékén melyen alattunk terült már el. Majd a Cofránka meredek sziklacsúcsa tövében, a forrásnál rövid pihenőt tartva, megtöltöttük a termoszkot és tovább folytattuk utunkat a Fehérméző felé, ahonnan tovább a völgyi útról betérőnk a kék jelzés mellett kellett volna dél felé mennünk.

A Fehérméző fensíkján azonban egyszerűen csak eltűnt a jelzés, pedig ott jobbra-balra sok út vezetett. Nagyjából tudtuk ugyan az irányt, de ilyen magas hegyek közt nem mindig melyik völgyben, melyik hegyháton indul el az ember. Megállunk, tanakodunk, újból és újból elővettük a térképet, de az sem adott kellő felvilágosítást, mert minden ösvény, minden csapás nem lehet rajta. Egyszer csak halljuk, hogy egy ember jó messziről, kiabál, intget felénk, hogy menjünk arra. Felismerőlködtünk és a jelzett irányba mentünk. Egy 70—80 év körüli öreg csángó fogadott bennünket. — Látta, hogy eltévedtünk és feltűnő készséggel ajánlkozott, hogy megmutatja a helyes utat. Napbarnított, jellegzetes arca, pergamenszerű bőre mutatta, hogy sok vihart lát már a hegyek közt, semerte is a vidéket, mint a tenyérét. Nagyon barátságos volt. Kikérdeztük bennünket honnan jövünk, hová megyünk, majd cigarettát kért sa mután látta, hogy nem vagyunk poigári ruhás csendőrök, egy csomó szép havasi gyopárt szedett elő a sebéből és felkínálta eladásra. (A gyopárszedés tilos, azt szigorúan büntetik.) Nem adta olcsón — egy pengő volt darabja, de mi szívesen vásároltuk tőle, hadd legyen jó kedve az öregnek, hisz ő mutatta meg nekünk az utat. Közben már mentünk is az újrakezdődő kék jelzés felé és Gál János bácsi — mert így hívták az öreget — elmesélte egész élete történetét, a boszniai okupációtól a világháborúig, a román megszállás éveit és a felszabadulásukat. Jó magyar volt az öreg. Lelényképeztük és szíves búcsút véve tőle tovább indultunk. A kék jelzés hibátlanul meg volt most már végig. A szíves búcsú ellenerére is gyanakodtam valahogy az öregre, hogy a nagyon is készséges kalauzokdás körül valami nincs rendben és e gyanumat közeltem is társaimmal. Amikor aztán a Nagyhagymás 1800 m. magas csúcsán pihenő közben két másik turista is odaérkezett és azok elbeszéltek, hogy a mi esetünk pontosan megismétlődött velük is. tisztán lát-

tuk, hogy az öreg jól rászédett bennünket. Gál János bácsi a fehérmező esztenák körül (eszténa: havasi gazdaság) levarkarta a jelzést, hogy az arra érkező turisták kénytelenek legyenek megállni, tévovázni. Erre ő mint mentőangyal közeledik és cigarettáért, jó borralalért meg borsos áron eladott gyopárokért megmutatja nekik a továbbvezető utat. Az öreg úgy ül az esztenája ajtajában, mint a pók a hálójá közepén. A hálójába beleakadó turisták pénztárcáját megcsapolja egy kicsit, aztán kegyelemmel elbocsátja őket. — Hát ez a csángó fuffang.

Estére fáradsan érkezünk meg az egyesítő menedékházhoz, ahol alien-étben a többi magyarországi menedékházzal — szomorú elhanyagoltságot találtunk. Bennünket azonban mégsem kellett ringatni és jól tudtuk volna reggelig, ha éjjel a szomszéd szobában alvó turisták fel nem vernek bennünket azzal, hogy ég a ház feletünk. Megjévede rohantunk ki a szabadba, de hál' Istennak nem volt igaz a hír. Az történt ugyanis, hogy a menedékházról légvonalban kb. 100 méterre, hatalmas területen égett az erdő, amit mi már este is láttunk, de semmiféle aggodalomra nem volt okunk, mert az Egyesítő hatalmas sziklafala éppen elválasztott tőle minket. Éjjel azonban a szél a nyitott ablakon át a társaink szobájába hajtotta a füstöt és ez okozta az idejedelmet.

Az Egyesítő és környéke már egészen a déltől Dolomitokra emlékeztet. Az 1800 m. magas Nagyhagymás óriási szikla-lefőrései, az Egyesítő bizarr hármasszögű csúcsa és az öcsémhavas erősen omló, csipkés sziklapereme a legszebb mészfőformációk. Lent a szédítő mélyregben, kb. 1000 m. szintkülönbséggel az Ott folyó keskeny, csillogó szalagja kanyarog, háttérben a Hargita, a székelyek szent hegye kékül, dél felé a Brassói Havasokat látjuk halványan kibontakozni. Felejtethetetlen látvány. Nehéz szívvel búszultunk másnak útunk e legszebb szakaszától, de az örök turista vagy tovább hajtott bennünket. Következő állomásaink Balánbánya, majd Csikszentdomokos és Tuszádfürdő. Vége köv.)

Vattay tánciskolában november 8-án diákkölon kezdődik. Kossuth 11.

Hirdetmény. Debrecen sz. kir. város gazdasági és erdőszeti ügyosztálya a Gulyás-tanyán, a Nagyerdőn, telelő marhagóllománya által termelt és a még ezután termelendő kiváló tehén trágyát szalmáért hajlandó eleresélni. Felhívom az érdekelteket, hogy ezirányú írásbeli ajánlataikat Városháza, gazdasági ügyosztályhoz 14. sz. szobába november hó 9-ig adják be. Az ajánlatban megjelölendő, hogy hány szekér szalmát hajlandó ajánlattevő a Gulyástanyára kiszállítani és ennek ellenében hány szekér trágyát kér. Gazdasági tanácsnok.

B. Márlássy Magda táncintézetében november 9-én kezdődik. Péterfia 30.

Hirdetmény. Debrecen sz. kir. város a verestarka mathatenyésztés minőségi fejlesztése érdekében több városi tulajdont képező fiatal tenyész bikát kíván elhelyezni gazdaságuknál, vagy más személyeknél a város határának különböző pontjain. Felhívom mindazokat, akik bikák tartására vállalkoznak, hogy ebbeli szándékukat a Városháza gazdasági ügyosztályban (félelelet 13. sz. a szoba) a hivatalos órák alatt 8—2-ig jelentsek be. Ugyanott a tartási feltételek is megtudhatók. Gazdasági tanácsnok.

Sokat elvesztettem

Sokat elvesztettem, Sokat mégis nyertem. Nagy harmónikában. Az örökös perben; Eligézett egyes Testek csillogása. Majd munkára révelt A közösség vádja. Gyűlöltöm gazdagot, És szántam a szegényt; Messze csillogtattam A hitet, és reményt... Előttem lobogott Az igazság fénye S szemem elképrázott; Szívárvány színére. Amerre csak néztem, Mindig másképp láttam. A célt elvesztettem, Istent nem találtam...

Semmit nem vesztettem Semmit meg nem nyertem; Mert az életemet Egyedül öleltem... Nem csábított kéjek Csalfa ragyogása, Nem serkentett mások Keble zokogása... Vádat nem szenvedtem Lelkiismeretben, Semmit el nem vettem. És nem cselekedtem... Túrtem, nem reméltem. Szenvettem, nem hittem; Magamat kerestem, S átéltem az Isten...

Békési Gyula

Dr. Rác Ernő előadása a Kálvin János Társaságban. A Kálvin János Társaság tudományos szakosztálya november 8-án délután félhat órakor Budapest a Ráday-könyvtár olvasótermében felolvasó ülést tart. Az ülésen dr. Rác Ernő, a fiatal, neves publicista, akinek számos értékes cikke és politikai tanulmánya jelent meg lapunkban, „A Biblia és a pénz” címen tart előadást. Az előadás után eszmecsere következik.

Követségreméltó példa. A Debrecen-nyulási állami népiiskolában működő ifjúsági Vöröskereszt-csoport tagjainak, amint megkezdődött a tanítás, első gondolatuk az volt, hogy gyűjteni fognak a Vöröskereszt javára. Fel is keresték a nyulási rokkanttelepen lakó rokonait, ismerőseiket, kik szívesen fogadták őket és jószívvel áldoztak a nemes célra. Így gyűjtötték össze nagy örömmel és lelkesedéssel 41.20 P-t, melyet a „Debreceni Újság-Hajdúföld” útján juttattak el a Vöröskeresztnek.

MOZI

Zenélő malom. (Filmbemutató a Vigaszínházban). A magyar filmgyártók az utóbbi időben érdekes szokást vettek fel. Az eddigi rendszer helyett egyre gyakrabban hoznak vidékre első bemutatásra olyan filmeket, amik eddig valamelyik fővárosi premiermozi műsoráról indultak el a siker útján. Most a megfordított helyzet azt eredményezi, hogy néhány film a vidék fémjelével kerül fel vissza Budapestre. A legújabb magyar produkció, a Zenélő malom magyarországi első bemutatója a Vigaszínházban volt szombat este zsúfolt nézőtér előtt. Pompás hangulatok, fordulatos meséjű filmpoerett, amelyhez a jónévi Huszka Jenő írt kellemes muzsikát. A szereplők elsőrangúak. Szelezky Zita-val és Szilassy Lászlóval az élén, valamennyien ragyogó alakítást nyújtanak. A Zenélő malom premierkeréből ítélve, a Vigaszínháznak jó néhány hétig nem lesznek műsorrendjei.

A DEBRECZENI UJSÁG RÁDIÓMŰSORA

1943. évi november hó 8-tól 1943 november hó 14-ig.

Rádió-hírszolgálat

Magyar nyelvű hírek.

- 7.15 Dunai német adók 325.4 m. (Brünn.)
- 1.00 Olasz rádió 25, 41 rövidhullám
- 8.00 Zágrabi rádió 276 középhullám
- 17.30 Pozsonyi rádió 760 m.
- 18.30 Olasz rádió 1925 rövidhullám
- 19.15 Dunai német adók 325.4
- 20.40 Olasz rádió 25.45 rövidhullám és II. középhullám 221 és 203 m.
- 21.25 Dunai német adók 253.4 m. (Brünn.)
- 23.30 Dunai német adók 325.4 m. (Brünn.)

Hétfő

November 8.

BUDAPEST I. MŰSORA

- 6.00 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 6.25 Ebresztő. Torna.
- 6.45 Reggeli zene.
- 7.00 Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
- 8.00 Hírek német, román, szlovák, ruszin és szerb nyelven.
- 9.00 Hírek
- 10.15 Székesfehérvári Tűoltózenekar. Vezényel Eördögh János. 1. Sándor Jenő: Magyar tűzoltó-induló. 2. Balfe: A cigányról, nyitány. 3. Johann Strauss: Történetek a Bécsi erdőből, keringő. 4. Eördögh János: Magyar induló. Ernőházy Vilmos: Dal trombitára. 6. Lincse: Luna asszony, egyveleg. 7. Fucsik: Firenzei induló.

- 11.15 Keresztessy-Kreutz Hédy ének. Őszi dalok.
- 11.40 Lenau és a magyarság. Buchmann Károly előadása.
- 12.00 Haragszó. — Fohász — Himnusz.
- 12.10 Rádiózenekar.
- 12.40 Hírek.
- 1.20 Időjelzés, vizálásijelentés.
- 1.30 Honvédelmi üzenet. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 2.00 Táncczenekar játszik.
- 2.30 Hírek.
- 2.45 Műsorismertetés.

- Utána árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
- 3.00 Háztartási és gazdasági verseny. Leisen Erzsébet előadása.
- 4.15 Budai Mandolinzenekar. Vezeti Horváth Zoltán. Közreműködik: Rippler Irén. Japán népdalok. Fordította Szabó Miklós.
- 4.45 Időjelzés, Hírek.
- 5.00 Bliertől az omnibuszig. Vitéz Szabó Sándor szabadalmi bíró előadása.
- 5.20 Balázs Kálmán és egyzenekara muzsikál.
- 5.55 O. helyesírás. Vigjáték egy felvonásban. Irtó Labiche és Jolly. Han Kálmán és János dr. Rendező Barsi Ödön.
- 6.50 Hírek
- 7.00 Vezényel a szerző. Buday Dénes operett- és filmzenejéből játszik a Budapesti Hangversenyzenekar. Az összekötő szöveget írta és elmondja Babay József, Közreműködik Gyurkovits Mária, Karády Katalin, Orbán Sándor, Szabó Miklós és Oláh Kálmán egyzenekara. Rendező A. Balogh Pál.
- 8.00 Az árnyék. Illés Endre elbeszélése.
- 8.20A nappali király páholyában. Előadás a régi nappali operaműsíkáról. Kovrigné Matyók Klára előadása. Felolvassa Marsovsky Livia. Közreműködik Senyei Szabó Ilus, Szabó Miklós, a Rádiózenekar Rajtor Lajos vezénylésével.

- 8.30 HORTOBÁGYI PUSZTÁN FÚJ A SZÉL... Hangképek az őszi Hortobágyról. Beszél Budinszky Sándor.

- 9.40 Hírek.
- 10.10 Hírek német, angol és francia nyelven.
- 10.40 Zenekari művek.
- 11.45 Hírek.

BUDAPEST II. MŰSORA

- 5.00 Hírek német, román, szlovák, ruszin és horvát nyelven.
- 7.00 Német nyelvoktatás. Tartja: Szentgyörgyi Ede dr.
- 7.30 Beethoven: G-dur romána.
- 7.40 Hália Nagyszonya. Tóth László dr. egyetemi tanár előadása Stenai Szent Katalinról. Felolvasás.
- 8.00 Magyar nóták. Orbán Sándor énekel. Csorba Gyula cigányzenekara muzsikál. Dalok: Jónás: Minek is van szerelem a világon. Magasan repül a daru, szépen szól, Maros vízze folyik csendesen. Sárgalábú kis pacsipta, népdalok. Áts Tivadár: Nem jártam én. Fráter Lóránd: Korán reggel harmatos. Népdal: Bécsi hegyeken. Murgács Kálmán: Gólya, gólya. Csontos Gyula: Volt már szívedben fájdalom?
- 9.00 Százötven év magyargrafikája. Kopp Jenő múzeumigazgató előadása a Fővárosi Képtár kiállításának alkalmából.
- 9.15 Táncczene.
- 10.00 A Mária Terézia I. honvéd gyalogezred zenekara játszik Vezényel Várhami Oszkár.
- 10.40 Hírek.

KÜLFÖLD

- POZSONY: 17.30 Hírek magyarul. Német műsor: 20.40 Szórakoztató zene.

Kedd

November 9.

BUDAPEST I. MŰSORA

- 6.00 „Üzen az otthon” A Vöröskeresztbajtársi rádiószolgálat.
- 6.45 Reggeli zene.
- 7.00 Hírek. — Közlemények — Reggeli zene.
- 8.00 Hírek német, román, szlovák, ruszin és szerb nyelven.
- 10.00 Hírek.
- 10.15 Kálnoky István dr. Eger megyei város polgármestere köszönti a rádió hallgatóit.
- 10.25 Magyar művészlemez.
- 10.45 Szület Egerben. A közvetítést vezeti Dövényi Nagy Lajos.
- 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
- 11.15 Az egeri római katolikus egyház története és hivatása. Czaplak Gyula dr. egeri érsek előadása.
- 11.25 Egyházzenei hangverseny. A Főszékesegyház énekkarát vezényli és közreműködik Szalay Lajos. — Orgonán kísér Huszthy Zoltán.
- 12.00 Haragszó — Fohász — Himnusz. Közvetítés az egeri főszékesegyházból.
- 12.10 Séta Eger városában. A közvetítést vezeti Budinszky Sándor és Dövényi Nagy Lajos.
- 12.40 Hírek.
- 12.50 A 14. Dobó István gyalogezred fúvószenekara. Vezényel Juhász L. I. Pécsi József: Katonavér. 2. Gárdi Ferenc: Rajta vitézek. 3. Tubbán József: Hős vitézeink. 4. Profant István: Miskolc emlék. 4. Kókay István: Sorakozó. 6. Ruszinszky Nándor: Honvéd ejtőernyős. 7. vitéz Major István: Déli hegyeken. 8. Kraul Antal: Magyar-díszmenet.

- 1.20 Időjelzés, vizálásijelentés.
- 1.30 Honvédek üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 2.00 Az egeri úszósport múltja és jövője. Bárány István dr. beszélget Budinszky Sándorral.

- 2.15 László: Meisztató-keringő.
- 2.30 Hírek. Műsorismertetés.
- 3.00 Az egeri negyedesterek. A közvetítést vezeti Dövényi Nagy Lajos.
- 3.15 Egeri szalonzenekar. Közreműködik dr. Bereczkyné Znakovszky Klára hegedű. Vezényel Huszthy Zoltán.
- 3.40 Az egeri lány. Arany János költeményét elmondja Lehotay Árpád
- 3.50 Az Egeri Dalkör hangversenye. Vezényel Huszthy Zoltán.
- 4.15 Az egeri norma. A közvetítést vezeti Budinszky Sándor.
- 4.35 Liszt: IX. magyar rapszódia. Előadják a berlini fűharmónikusok.
- 4.45 Időjelzés, hírek.
- 5.00 Az egeri Városi Zenekarsok által rendezett hangverseny.
- 5.30 Dobó István vára. A közvetítést vezeti az egeri várból Dövényi Nagy Lajos és Budinszky Sándor.
- 6.00 Eger város irodalmi zenei estje.
- 6.50 Hírek.
- 7.40 Édesanyám, ha bejőn. Szórakoztató hanglemek.
- 7.50 Gárdonyi Géza emlékezete. A közvetítést az egeri Gárdonyi-ház vezeti Budinszky Sándor.
- 8.05 Illés Gyula és Janesi egyzenekara muzsikál a Korona-szállóból.
- 8.25 Az egeri bor. Márai Sándor előadása.
- 8.40 Híres opera- és operettművek. — Közreműködik Orosz Júlia, Farkas Ilonka, Udvardy Tibor, Laczó István. A Székesfehérvári Zenekart vezényli Fridl Frigyes.
- 9.40 Hírek.
- 10.10 Hírek német, angol és francia nyelven.
- 10.40 Táncczene.
- 11.45 Hírek.

- 2.00 Táncczene.
- 2.30 Hírek.
- 2.45 Műsorismertetés.
- Utána árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
- 3.00 Szórakoztató zene.
- 3.30 ŐSZI SÉTA A DEBRECENI NAGYERDŐN. Hangképek. Beszél Budinszky Sándor.
- 4.15 Kamaragyűjtés.
- 4.45 Hírek, időjelzés.
- 5.00 A modern tánczene szimfonikus formái. Közreműködik Vécsey Ernő zongora, Kiss Ferenc hegedű, Holéczy Akos szaxofon és a Budapesti Kamarakórus Paulovits Géza dr. vezetésével. A rádiózenekar vezényli Bertha István.
- 6.00 Honvédműsor.
- 6.40 Világpolitikai kérdések — vélemények.
- 6.50 Hírek.
- 7.00 A svájci gárda. Boldizsár Iván előadása.
- 7.10 A Filharmóniai Társaság hangversenye.

- A magánzólamok énekei: Rigó Magda, Basillides Mária, Rösler Endre, Losonczy György. Közreműködik a Székesfehérvári Énekkar Karvály Viktor karigazgató betanításában.
- 8.40 Nepszerű filmakadémia. Hogyan készül a film forgatókönyve? Rodriguez Endre előadása.
- 9.00 Huber Gyula emlékezete. Bevezetőt mond Papp Viktor. Közreműködik Cselényi József ének, — Berzsenyi László és Villax István kézzongorán játszik, kísér Sára Elemér egyzenekara.
- 9.40 Hírek.
- 10.10 Hírek német, angol és francia nyelven.
- 10.40 Szórakoztató zene.
- 11.45 Hírek.

- 12. A rádiózenekar műsorából Vezényel Berta István.
- 12.40 Hírek.
- 1.20 Időjelzés, vizálásijelentés.
- 1.30 Honvédelmi üzenet. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 2.00 A légierők fúvószenekara. Vezényel Doroszlai Károly. 1. vitéz Csikós Jenő: Farkaskölyök, induló. 2. Csajkovszkij: Vitézkeringő. 3. Kodály népdalfeldolgozása. 4. Hoffmann: Magyar tánc.
- 2.30 Hírek.
- 2.45 Műsorismertetés.
- Utána árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
- 3.00 Dékányi muzsika.
- 3.30 Népi fazekaink. Gorka Géza előadása. Közművelődési előadás-sorozat.
- 4.25 Az Országos Műszaki Múzeum megnyitása Kassán A közvetítést vezeti Budinszky Sándor.
- 4.45 Időjelzés, hírek.
- 5.00 A könyv a háborúban. Dékány András előadása.
- 5.15 Páros felelgetők. Matolcsy Margit és Orbán Sándor magyar nótákat énekel, kísér Veress Károly és cigányzenekara. Dalok: Fráter Lóránt: Mit süg a fehér akác. Egresi Béni: Nem menj rózsám a tarlóra, Bujnosik a kedves rózsám, népdal. Adorján Sándor: Kalapomra páros, Thern Károly: Ezt a kerek erdőj járom én. Pete Lajos: Páros csillag az ég alján. Dankó Pista: Három sós percc. Kukoricá édes málé, népdal. Szentirmai Elemér: Piros, piros. Balázs Árpád: Piros-pettyes ruhácskádban láttalak meg legelőbb. Népdalok: Valamit sügök magának. Sárga a csikóm. Ellőtek a jobbkaromat.
- 5.55 Gyakorlati óra a kassai közepi gazdasági tanintézetben. — Helyszíni közvetítés. Vezeti Budinszky Sándor. A földművelésügyi minisztérium rádióelőadás-sorozata.
- 6.20 Oray tánczenekar játszik a Britol szállóból.
- 6.50 Hírek.
- 7.00 Vidám hétköznapiok. Liszt Nándor csevegése.
- 7.10 Örök muzsika. A rádió nyilvános hangverseny-sorozatának II. estje a Magyar Művelődés Házában.
- 8.05 Négy szemköt Erdélyi Józseffel a könyvtárszobában. Az íróval beszélget Budinszky Sándor.
- 9.10 Dalos, zenés tarkaságok.
- 9.40 Hírek.
- Utána híversenyeredmények.
- 10.10 Hírek német, angol és francia nyelven.
- 10.40 Operettészletek.
- 11.45 Hírek.

- POZSONY: 17.30 Hírek magyarul. Német műsor: 20.15 Szórakoztató zene.

BUDAPEST II. MŰSORA

- 5.00 Hírek német, román, szlovák, ruszin és horvát nyelven.
- 7.00 Olasz nyelvoktatás. Tartja: Galleráni Bonaventura.
- 7.30 Táncczene.
- 8.10 Csonka István és ép a lélek. Közvetítés a margitszigeti honvédkórház exkuzálisos gazdátanfolyamának záróvizsgájáról. Vezeti Pluhár István.
- 8.35 Szórakoztató muzsika.
- 9.40 Mindenből egy keveset. Halmos István és Giuseppe Moretti énekel. Vidák József egyzenekara és a női szalonzenekar játszik az Ostende kávéházból.
- 10.40 Hírek.

- POZSONY 17.30 Hírek magyarul. Német műsor: 20.15 Szórakoztató zene. — SOTTENS: 19.45 Ninon Valentin énekel.

Szerda

November 10.

BUDAPEST I. MŰSORA

- 6.00 „Üzen az otthon” A Vöröskeresztbajtársi rádiószolgálat.
- 6.45 Reggeli zene.
- 7.00 Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
- 8.00 Hírek német, román, szlovák, ruszin és szerb nyelven.
- 10.00 Hírek
- 10.15 Szórakoztató zene.
- 11.10 N... ..
- 11.15 Weidinger Ede szalonzenekara játszik. 1. Lincse: Operettgyűjtemény. 2. Losonczy Lajos: Verbunkos szvit. 3. May Lajos: Tangszerenád. 4. Noack: A két gitár. 5. Kröger: Polka.
- 11.40 Hadzi Hiszim leányai. Somlay Károly elbeszélése.
- 12.00 Haragszó — Fohász — Himnusz.
- 12.10 Beszkart-zenekar. Vezényel: Müller Károly.
- 12.40 Hírek.
- 1.20 Időjelzés, vizálásijelentés.
- 1.30 Honvédek üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.

- 2.00 Hírek.
- 2.45 Műsorismertetés.
- Utána árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
- 3.00 Szórakoztató zene.
- 3.30 ŐSZI SÉTA A DEBRECENI NAGYERDŐN. Hangképek. Beszél Budinszky Sándor.
- 4.15 Kamaragyűjtés.
- 4.45 Hírek, időjelzés.
- 5.00 A modern tánczene szimfonikus formái. Közreműködik Vécsey Ernő zongora, Kiss Ferenc hegedű, Holéczy Akos szaxofon és a Budapesti Kamarakórus Paulovits Géza dr. vezetésével. A rádiózenekar vezényli Bertha István.
- 6.00 Honvédműsor.
- 6.40 Világpolitikai kérdések — vélemények.
- 6.50 Hírek.
- 7.00 A svájci gárda. Boldizsár Iván előadása.
- 7.10 A Filharmóniai Társaság hangversenye.

- A magánzólamok énekei: Rigó Magda, Basillides Mária, Rösler Endre, Losonczy György. Közreműködik a Székesfehérvári Énekkar Karvály Viktor karigazgató betanításában.
- 8.40 Nepszerű filmakadémia. Hogyan készül a film forgatókönyve? Rodriguez Endre előadása.
- 9.00 Huber Gyula emlékezete. Bevezetőt mond Papp Viktor. Közreműködik Cselényi József ének, — Berzsenyi László és Villax István kézzongorán játszik, kísér Sára Elemér egyzenekara.
- 9.40 Hírek.
- 10.10 Hírek német, angol és francia nyelven.
- 10.40 Szórakoztató zene.
- 11.45 Hírek.

- 12. A rádiózenekar műsorából Vezényel Berta István.
- 12.40 Hírek.
- 1.20 Időjelzés, vizálásijelentés.
- 1.30 Honvédelmi üzenet. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 2.00 A légierők fúvószenekara. Vezényel Doroszlai Károly. 1. vitéz Csikós Jenő: Farkaskölyök, induló. 2. Csajkovszkij: Vitézkeringő. 3. Kodály népdalfeldolgozása. 4. Hoffmann: Magyar tánc.
- 2.30 Hírek.
- 2.45 Műsorismertetés.
- Utána árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
- 3.00 Dékányi muzsika.
- 3.30 Népi fazekaink. Gorka Géza előadása. Közművelődési előadás-sorozat.
- 4.25 Az Országos Műszaki Múzeum megnyitása Kassán A közvetítést vezeti Budinszky Sándor.
- 4.45 Időjelzés, hírek.
- 5.00 A könyv a háborúban. Dékány András előadása.
- 5.15 Páros felelgetők. Matolcsy Margit és Orbán Sándor magyar nótákat énekel, kísér Veress Károly és cigányzenekara. Dalok: Fráter Lóránt: Mit süg a fehér akác. Egresi Béni: Nem menj rózsám a tarlóra, Bujnosik a kedves rózsám, népdal. Adorján Sándor: Kalapomra páros, Thern Károly: Ezt a kerek erdőj járom én. Pete Lajos: Páros csillag az ég alján. Dankó Pista: Három sós percc. Kukoricá édes málé, népdal. Szentirmai Elemér: Piros, piros. Balázs Árpád: Piros-pettyes ruhácskádban láttalak meg legelőbb. Népdalok: Valamit sügök magának. Sárga a csikóm. Ellőtek a jobbkaromat.
- 5.55 Gyakorlati óra a kassai közepi gazdasági tanintézetben. — Helyszíni közvetítés. Vezeti Budinszky Sándor. A földművelésügyi minisztérium rádióelőadás-sorozata.
- 6.20 Oray tánczenekar játszik a Britol szállóból.
- 6.50 Hírek.
- 7.00 Vidám hétköznapiok. Liszt Nándor csevegése.
- 7.10 Örök muzsika. A rádió nyilvános hangverseny-sorozatának II. estje a Magyar Művelődés Házában.
- 8.05 Négy szemköt Erdélyi Józseffel a könyvtárszobában. Az íróval beszélget Budinszky Sándor.
- 9.10 Dalos, zenés tarkaságok.
- 9.40 Hírek.
- Utána híversenyeredmények.
- 10.10 Hírek német, angol és francia nyelven.
- 10.40 Operettészletek.
- 11.45 Hírek.

- POZSONY: 17.30 Hírek magyarul. Német műsor: 20.15 Szórakoztató zene.

BUDAPEST II. MŰSORA

- 5.00 Hírek német, román, szlovák, ruszin és horvát nyelven.
- 7.00 Olasz nyelvoktatás. Tartja: Galleráni Bonaventura.
- 7.30 Táncczene.
- 8.10 Csonka István és ép a lélek. Közvetítés a margitszigeti honvédkórház exkuzálisos gazdátanfolyamának záróvizsgájáról. Vezeti Pluhár István.
- 8.35 Szórakoztató muzsika.
- 9.40 Mindenből egy keveset. Halmos István és Giuseppe Moretti énekel. Vidák József egyzenekara és a női szalonzenekar játszik az Ostende kávéházból.
- 10.40 Hírek.

- POZSONY 17.30 Hírek magyarul. Német műsor: 20.15 Szórakoztató zene. — SOTTENS: 19.45 Ninon Valentin énekel.

Csütörtök

November 11.

BUDAPEST I. MŰSORA

- 6.00 „Üzen az otthon” A Vöröskeresztbajtársi rádiószolgálat.
- 6.25 Ebresztő. Torna.
- 6.45 Reggeli zene.
- 7.00 Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
- 8.00 Hírek német, román, szlovák, ruszin és szerb nyelven.
- 10.00 Hírek.
- 10.15 Erkel: Hunyadi László — nyitány.
- 10.30 Kassa ünneplő hazatérésének ötödik évfordulóját. Az ünnepi beszédet Kállay Miklós m. kir. miniszterelnök mondja. — A közvetítést vezeti Budinszky Sándor.
- 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
- 11.40 Céhok korszakában. Egyházy Imre előadása.
- 12.00 Haragszó. — Fohász — Himnusz.

- 2.00 Hírek.
- 2.45 Műsorismertetés.
- Utána árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
- 3.00 Szórakoztató zene.
- 3.30 ŐSZI SÉTA A DEBRECENI NAGYERDŐN. Hangképek. Beszél Budinszky Sándor.
- 4.15 Kamaragyűjtés.
- 4.45 Hírek, időjelzés.
- 5.00 A modern tánczene szimfonikus formái. Közreműködik Vécsey Ernő zongora, Kiss Ferenc hegedű, Holéczy Akos szaxofon és a Budapesti Kamarakórus Paulovits Géza dr. vezetésével. A rádiózenekar vezényli Bertha István.
- 6.00 Honvédműsor.
- 6.40 Világpolitikai kérdések — vélemények.
- 6.50 Hírek.
- 7.00 A svájci gárda. Boldizsár Iván előadása.
- 7.10 A Filharmóniai Társaság hangversenye.

- A magánzólamok énekei: Rigó Magda, Basillides Mária, Rösler Endre, Losonczy György. Közreműködik a Székesfehérvári Énekkar Karvály Viktor karigazgató betanításában.
- 8.40 Nepszerű filmakadémia. Hogyan készül a film forgatókönyve? Rodriguez Endre előadása.
- 9.00 Huber Gyula emlékezete. Bevezetőt mond Papp Viktor. Közreműködik Cselényi József ének, — Berzsenyi László és Villax István kézzongorán játszik, kísér Sára Elemér egyzenekara.
- 9.40 Hírek.
- 10.10 Hírek német, angol és francia nyelven.
- 10.40 Szórakoztató zene.
- 11.45 Hírek.

- 12. A rádiózenekar műsorából Vezényel Berta István.
- 12.40 Hírek.
- 1.20 Időjelzés, vizálásijelentés.
- 1.30 Honvédelmi üzenet. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 2.00 A légierők fúvószenekara. Vezényel Doroszlai Károly. 1. vitéz Csikós Jenő: Farkaskölyök, induló. 2. Csajkovszkij: Vitézkeringő. 3. Kodály népdalfeldolgozása. 4. Hoffmann: Magyar tánc.
- 2.30 Hírek.
- 2.45 Műsorismertetés.
- Utána árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
- 3.00 Dékányi muzsika.
- 3.30 Népi fazekaink. Gorka Géza előadása. Közművelődési előadás-sorozat.
- 4.25 Az Országos Műszaki Múzeum megnyitása Kassán A közvetítést vezeti Budinszky Sándor.
- 4.45 Időjelzés, hírek.
- 5.00 A könyv a háborúban. Dékány András előadása.
- 5.15 Páros felelgetők. Matolcsy Margit és Orbán Sándor magyar nótákat énekel, kísér Veress Károly és cigányzenekara. Dalok: Fráter Lóránt: Mit süg a fehér akác. Egresi Béni: Nem menj rózsám a tarlóra, Bujnosik a kedves rózsám, népdal. Adorján Sándor: Kalapomra páros, Thern Károly: Ezt a kerek erdőj járom én. Pete Lajos: Páros csillag az ég alján. Dankó Pista: Három sós percc. Kukoricá édes málé, népdal. Szentirmai Elemér: Piros, piros. Balázs Árpád: Piros-pettyes ruhácskádban láttalak meg legelőbb. Népdalok: Valamit sügök magának. Sárga a csikóm. Ellőtek a jobbkaromat.
- 5.55 Gyakorlati óra a kassai közepi gazdasági tanintézetben. — Helyszíni közvetítés. Vezeti Budinszky Sándor. A földművelésügyi minisztérium rádióelőadás-sorozata.
- 6.20 Oray tánczenekar játszik a Britol szállóból.
- 6.50 Hírek.
- 7.00 Vidám hétköznapiok. Liszt Nándor csevegése.
- 7.10 Örök muzsika. A rádió nyilvános hangverseny-sorozatának II. estje a Magyar Művelődés Házában.
- 8.05 Négy szemköt Erdélyi Józseffel a könyvtárszobában. Az íróval beszélget Budinszky Sándor.
- 9.10 Dalos, zenés tarkaságok.
- 9.40 Hírek.
- Utána híversenyeredmények.
- 10.10 Hírek német, angol és francia nyelven.
- 10.40 Operettészletek.
- 11.45 Hírek.

- POZSONY: 17.30 Hírek magyarul. Német műsor: 20.15 Szórakoztató zene.

BUDAPEST II. MŰSORA

- 5.00 Hírek német, román, szlovák, ruszin és horvát nyelven.
- 7.00 Olasz nyelvoktatás. Tartja: Galleráni Bonaventura.
- 7.30 Táncczene.
- 8.10 Csonka István és ép a lélek. Közvetítés a margitszigeti honvédkórház exkuzálisos gazdátanfolyamának záróvizsgájáról. Vezeti Pluhár István.
- 8.35 Szórakoztató muzsika.
- 9.40 Mindenből egy keveset. Halmos István és Giuseppe Moretti énekel. Vidák József egyzenekara és a női szalonzenekar játszik az Ostende kávéházból.
- 10.40 Hírek.

- POZSONY 17.30 Hírek magyarul. Német műsor: 20.15 Szórakoztató zene. — SOTTENS: 19.45 Ninon Valentin énekel.

BUDAPEST II. MŰSORA

- 5.00 Hírek német, román, szlovák, ruszin és horvát nyelven.
- 7.00 Francia nyelvoktatás. Tartja: Makay Gusztáv dr.
- 7.30 Lehar-est. Közreműködik Gyurkovits Mária, Orosz Júlia, Sárdy János, a rádiózenekar és énekkar Fridl Frigyes vezénylésével.
- 8.50 A virágember. Dráma egy felvonásban. Irtó Somogyváry Gyula. Rendező Csanády György.
- 9.30 Lőversenyeredmények.
- 9.40 Anne Aulfi fűző dalokat énekel
- 10.00 Kamarazene.
- 10.40 Hírek.

- POZSONY: 17.30 Hírek magyarul. Német műsor: 20.30 Szórakoztató zene. 21.00 Tarka óra.

Péntek

November 12

BUDAPEST I. MŰSORA

- 6.00 „Üzen az otthon” A Vöröskeresztbajtársi rádiószolgálat.

- 7.00 Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
- 9.00 Hírek német, román, szlovák, ruszin és szerb nyelven.
- 10.00 Hírek.
- 10.15 Szórakoztató zene.
- 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
- 11.15 Frank Lajos gondonkázik.
- 11.40 Ruházatunk, Somogyi Béla dr. orvosi előadása.
- 12.00 Haragszó. — Fohász — Himnusz.
- 12.10 Melles Béla zenekara játszik. Vezényel Bucsar Adela.
- 12.40 Hírek.
- 1.20 Időjelzés, vízállásjelentés.
- 1.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajársai rádiószolgálat.
- 2.00 A rádiózenekar műsorából. — Vezényel Rajter Lajos.
- 2.00 Dalok.
- 2.30 Hírek.
- 2.45 Műsorismertetés. Utána árfolyámhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
- 3.00 Délutáni muzsika. Budapesti Szimfonikus Leventezenekar. Vezényel Csáky Nándor.
1. Kéler Béla: Csokonai nyitány.
2. Johann Strauss: Déli rózsák, keringő.
3. Liszt: Roham-induló.
4. Lehár: Vig özvegy, egyveleg.
- 3.30 Az esernyő. Kolozsvári Grandpierre Emil elbeszélése.
- 4.15 Szalonötlős.
- 4.45 Hírek.
- 5.00 Hadszinterek földrajzi szemmel. Vadas Jolán beszél Észak-Olaszországról.
- 5.20 Se szó, se beszéd — muzsika.
- 5.50 Sportközlemények.
- 6.00 Német hallgatóinknak.
- 6.20 Magyar ének magyar lélek. Adám Jenő a Zeneművészeti Főiskola tanárának népdalfőelőléje.
- 6.50 Hírek.
- 7.00 Ipar és művészet. Bornemisza Géza iparügyi miniszter előadása.
- 7.10 Gordonkaest.
- 7.55 Asszonyok egymás ellen. Jeleetek klasszikus és modern drámákból. Összeállította, a bevezető és összekötőszöveget írta Németh Antal dr. Felolvassa Hevessy Zoltán, Közreműködik: Lukács Margit, Makay Margit, Peéry Piri és Szőrényi Éva. Rendező Németh Antal dr.
- 9.15 Rózsá Emil szalonegyüttese játszik az Astória szállóból.
- 9.40 Hírek.
- 10.10 Hírek német, angol és francia nyelven.
- 10.40 Operatréfázatok.
- 1.45 Hírek.

BUDAPEST II. MÚSORA

- 5.00 Hírek német, román, szlovák, ruszin és horvát nyelven.
- 7.00 Régi magyar vendégladók. Antalffy Gyula csevegése.
- 7.20 Mórnyé Szakmáry Magda énekel zenekari kísérettel. Film- és operatréfázatok.
- 8.15 Gordonkaest. Közvetítés a Zeneművészeti főiskola nagyteremből. II. rész.
- 9.10 A filozófia mesterműve. Halassy Nagy József dr. egyetemi tanár előadása Rousseau: Társadalmi szerződésről.
- 9.30 Beszárkányzenekar. Vezényel Müller Károly.
- 10.40 Hírek.

KÜLFÖLD

POZSONY: 17.30 Hírek magyarul. SOTTENS: 18.15 Táncczene. — Német műsor 22.30 Tarka zene.

KISERLETI ADÓALLOMAS 418 METEREN

5.30-6.55 Gondülőz deré.

Szombat

November 13.

BUDAPEST I. MÚSORA

- 6.00 „Üzen az otthon” A Vöröskereszt bajársai rádiószolgálat.
- 6.25 Ebresztő. Torna.
- 6.45 Reggeli zene.
- 7.00 Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
- 8.00 Hírek német, román, szlovák, ruszin és szerb nyelven.
- 10.00 Hírek.

- 10.15 A Folyamerők Szalonzenekara játszik. Vezényel ifj. Fricssy Richárd.
1. Kéler: Magyar vigjátéknyitány
2. Beck Ferenc: Orgonavirágzás.
3. Reindel: Magyar rapszódia.
4. Eisemann Mihály: Crescendo, egyveleg.
5. Szarka Lajos: Gavott-intermezzo.
6. Lehár: Dal és csárdás.
- 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
- 11.15 Gultenberg-táncgyűttes.
- 1.40 A titokzatos Guyon-villa. Képes Rezső előadása.
- 12.00 Haragszó — Fohász — Himnusz.
- 12.10 A rádiózenekar műsorából. — Vezényel Bertha István.
- 12.40 Hírek.
- 1.20 Időjelzés, vízállásjelentés.
- 1.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajársai rádiószolgálat.
- 2.00 Farkas Józsa és cigányzenekara muzsikál.
- 2.30 Hírek.
- 2.45 Műsorismertetés. Utána árfolyámhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
- 3.00 Szórakoztató zene.
- 3.30 A képesítés igazolása az építőiparban. Dr. Varga Ferenc miniszteri osztálytanácsos iparügyi előadása.
- 4.15 Magyar Revü Táncczenekar játszik.
- 4.45 Időjelzés, hírek.
- 5.00 Felleg borult az erdőre. Budanovits Mária és Háromy Imre énekel kíséri Gáspár Lajos és cigány zenekara.
- Budanovits Mária énekszámjai: Lekszállták már a rébet, népdal.
- Dankó Pista: Most van a nap lemenőben. Volt nekem egy szép szeretőm, népdal.
- Rácz Pali: Lehullott a rezgőnyárfa ezüstsárm levele. Dóczy József: Sütét erdő erdő sűrűjében. Huszka Jenő: Darumadár fenn az égen.
- Háromy Imre énekszámjai: Mosonyi Mihály: Felleg borult az erdőre. Görgő Tibor: Zúg az erdő. Balázs Árpád: Gyere velem akác-lombos falumba. Fráter Lóránd: Szomorú a nyárfaerdő. Ahol én elmegyek, népdal.
- Dankó Pista: Ősi szellő játszik a falevéllel. Thern Károly: Ezt a kerk erdőt zjárom én.
- 5.45 Az idő sodrában. Korunk hőse. Oláh György előadása.
- 6.00 Szervánszky Péter hegedül.
- 6.15 Akiket mindig szívesen hallgatunk. Pluhár István csevegése.
- 6.25 Rácz Vall énekel, kíséri Molnár Béla táncgyűttese.
- 6.40 Külföldi tájékoztató.
- 6.50 Hírek.
- 7.00 Hangképek innen-onnan.
- 7.00 Deák Bárdos György feldolgozása: Borsodi bokréta — dalkórus.
- 7.10 Hangképek innen-onnan.
- 7.35 Ó, friss galumb örülhetsz... Dal, vers, muzsika a galambokról. Közreműködik a Budapesti Mezenyecske-kórus. Az összekötő szöveget írta, összeállította és a kórust vezényli Volly István. A verset elmondja Mészáros Ági.
- 8.10 Rég volt, szép volt. Részletek Johann Strauss: Denevér c. operettjéből. Az összekötőszöveget írta Innocent-Vince Ernő. Elmondja Ajtay Andor és Szelezky Zita.
- 9.40 Hírek.
- Utána löversenyeredmények
- 10.10 Hírek német, angol és francia nyelven.
- 10.40 Magyar nóták.
- 11.45 Hírek.

BUDAPEST II. MÚSORA

- 5.00 Hírek német, román, szlovák, ruszin és horvát nyelven.
- 7.00 Régi magyar vendégladók. Antalffy Gyula csevegése.
- 7.20 Mórnyé Szakmáry Magda énekel zenekari kísérettel. Film- és operatréfázatok.
- 8.15 Gordonkaest. Közvetítés a Zeneművészeti főiskola nagyteremből. II. rész.
- 9.10 A filozófia mesterműve. Halassy Nagy József dr. egyetemi tanár előadása Rousseau: Társadalmi szerződésről.
- 9.30 Beszárkányzenekar. Vezényel Müller Károly.
- 10.40 Hírek.

BUDAPEST II. MÚSORA

- 5.00 Hírek német, román, szlovák, ruszin és horvát nyelven.
- 7.00 Régi magyar vendégladók. Antalffy Gyula csevegése.
- 7.20 Mórnyé Szakmáry Magda énekel zenekari kísérettel. Film- és operatréfázatok.
- 8.15 Gordonkaest. Közvetítés a Zeneművészeti főiskola nagyteremből. II. rész.
- 9.10 A filozófia mesterműve. Halassy Nagy József dr. egyetemi tanár előadása Rousseau: Társadalmi szerződésről.
- 9.30 Beszárkányzenekar. Vezényel Müller Károly.
- 10.40 Hírek.

BUDAPEST II. MÚSORA

- 5.00 Hírek német, román, szlovák, ruszin és horvát nyelven.
- 7.00 Régi magyar vendégladók. Antalffy Gyula csevegése.
- 7.20 Mórnyé Szakmáry Magda énekel zenekari kísérettel. Film- és operatréfázatok.
- 8.15 Gordonkaest. Közvetítés a Zeneművészeti főiskola nagyteremből. II. rész.
- 9.10 A filozófia mesterműve. Halassy Nagy József dr. egyetemi tanár előadása Rousseau: Társadalmi szerződésről.
- 9.30 Beszárkányzenekar. Vezényel Müller Károly.
- 10.40 Hírek.

KÜLFÖLD

POZSONY: 17.30 Hírek magyarul. Német műsor: 20.15 Szórakoztató zene.

Vasárnap

November 14.

BUDAPEST I. MÚSORA

- 7.30 Fohász. — Szózat. — Reggeli zene.

- 8.15 Hírek.
- 8.30 Öszinte beszéd.
- 9.00 Unitárius Istenisztelet a Koháry-utcai templomból. Igét hirdeli: Szent-Iványi Sándor vezető lelkész. Orgonál Nagy Sándor.
- 10.00 Egyházi ének és szentbeszéd a Koronázó főtemplomból. A szentbeszédet mise közben Szunyogh Xavér Ferenc dr. bencés tanár mondja.
- 11.15 Evangélikus Istenisztelet a Deák-terti templomból. Igét hirdeli Scholz László budapesti lelkész.
- 12.15 Levente-műsor.
1. Bosch: Túl a Tiszán, induló. 2. A belső talpraállítás. I. Bevezetés Tornyai Károly ny. ömgy előadása. 3. viléz Pongrácz István: Hősök, induló. 4. Háziartási, egészségügyi, élelmiszeri csoport munkájáról. Schirger Lajosné csoportvezető előadása. 5. Sándor Jenő: Palotás és friss. 6. Falusi levente-leányok. Vereczky Klára levente-leányvezető előadása. Közreműködik egy levente-leánykar. 7. Uzenetek. 8. Dvorzák Lajos: Piros, fehér, zöld, induló.
- 12.55 A rádiózenekar műsorából. — 1.45 Időjelzés, hírek, vízállásjelentés.
- 2.00 Művészlemez.
- 3.00 Időszervi gazdasági tanácsadó. a) Állami birtokok és a népies állattenyésztés. Battha Pál miniszteri tanácsos előadása. b) Gépek és eszközök téli gondozása. Süss Gábor főiskolai tanár előadása. A Földművelésügyi Minisztérium rádióelőadásorozata.
- 3.45 Halló, itt rádió Budapest. Rádióbránd. Összeállította, az Operaház zenekaráról és a rádiózenekart vezényli Zakál Dénes dr. — Közreműködik Miklóssy Irén, Kelly Anna, Fodor János, Szabó Miklós, Udvardy Tibor és a Forray Miklós-kamarakórus.
- 4.55 Hírek.
- 5.00 Welner Tibor szongorák.
- 5.20 Legkedvesebb verselm. Elmondja Timár József.
- 5.35 Vidák József és cigányzenekara muzsikál.
- 6.00 Hangképek az Újpest-Ferencváros labdarugómezőkről. Beszél Pluhár István.
- 6.20 Táncczene a javából.
- 6.50 Hírek.
- 7.00 Aranylakodalmom. Megemlékezés József királyi herceg tábor-nagy öfensege aranylakodalmáról.
- 7.05 Muzsikáló remekművek. Híres versek szöveg és zenében. Összeállította Thurzó Gábor. Közreműködik Basilides Mária, Simonffy Margit és Táray Ferenc. Rendező A Balogh Pál.
- 9.40 Hírek.
- Utána löverseny- és sporteredmények.
- 10.10 Hírek német, angol és francia nyelven.
- 10.40 Művészlemez. I. rész. Szimfonikus költemény. II. rész. Gigli és de Luca műsorából.
- 10.40 Ki mit szeret? Szórakoztató hanglemezek.
- 11.45 Hírek.

BUDAPEST II. MÚSORA

- 5.00 Hírek német, román, szlovák, ruszin és horvát nyelven.
- 7.00 Régi magyar vendégladók. Antalffy Gyula csevegése.
- 7.20 Mórnyé Szakmáry Magda énekel zenekari kísérettel. Film- és operatréfázatok.
- 8.15 Gordonkaest. Közvetítés a Zeneművészeti főiskola nagyteremből. II. rész.
- 9.10 A filozófia mesterműve. Halassy Nagy József dr. egyetemi tanár előadása Rousseau: Társadalmi szerződésről.
- 9.30 Beszárkányzenekar. Vezényel Müller Károly.
- 10.40 Hírek.

BUDAPEST II. MÚSORA

- 5.00 Hírek német, román, szlovák, ruszin és horvát nyelven.
- 7.00 Régi magyar vendégladók. Antalffy Gyula csevegése.
- 7.20 Mórnyé Szakmáry Magda énekel zenekari kísérettel. Film- és operatréfázatok.
- 8.15 Gordonkaest. Közvetítés a Zeneművészeti főiskola nagyteremből. II. rész.
- 9.10 A filozófia mesterműve. Halassy Nagy József dr. egyetemi tanár előadása Rousseau: Társadalmi szerződésről.
- 9.30 Beszárkányzenekar. Vezényel Müller Károly.
- 10.40 Hírek.

BUDAPEST II. MÚSORA

- 5.00 Hírek német, román, szlovák, ruszin és horvát nyelven.
- 7.00 Régi magyar vendégladók. Antalffy Gyula csevegése.
- 7.20 Mórnyé Szakmáry Magda énekel zenekari kísérettel. Film- és operatréfázatok.
- 8.15 Gordonkaest. Közvetítés a Zeneművészeti főiskola nagyteremből. II. rész.
- 9.10 A filozófia mesterműve. Halassy Nagy József dr. egyetemi tanár előadása Rousseau: Társadalmi szerződésről.
- 9.30 Beszárkányzenekar. Vezényel Müller Károly.
- 10.40 Hírek.

KÜLFÖLD

POZSONY: 17.30 Hírek magyarul. Német műsor: 20.15 Szórakoztató zene.

Vasárnap

November 14.

BUDAPEST I. MÚSORA

- 7.30 Fohász. — Szózat. — Reggeli zene.

Javítsa rádióját szakemberrel
FERENCZY
 rádiólaboratóriumban, Cegléd-u. 1. Telefon 38-35

Elsötétítés alatt elkövetett büncselekmény

Özvegy Fekete Péterné tíz évvel ezelőtt temette el az urát, azóta viseli az özvegyi sorsot. Olyan tagbaszakadt, negyvenéves, izmos fehéreseléd volt. Mosással, vasalással és takarítással kereste kenyerét és mivel jómunkásszony volt, szerették munkaadói. Keresett is tisztességesen.

Egy alkalommal kapott egyik munkaadójától egy kis csirkét, egy sárgabúbos csirkét. Hazavitette, etette, itatta. Adott neki mindent, amit ő evett. Ha nem tartózkodott otthon, ami sürjén megesejt, bennhagyta a lakásban, csak akkor boosította ki az udvarra, ha ő is otthon volt. Felcsesperedett a búboscsirke tyúkká és mikor elkövetkezett az ideje, tojt rendületlenül, nagyon jó tojó lett a Csuliból, mert így nevezte el.

Feketéné nagyon rendes és tisztaságot kedvelő asszony volt. Akárhogy is kedvelte az egyetlen jószágot, belátta, vele egy szobában nem élhet. Nem akarta elférgesíteni a lakását. Ennél fogva megkérte a vele egy udvarban lakó szomszédasszonyt, akinek volt faskamarája, hogy éjszakanként hadd aludjon ott a kedvence tyúkjá, a Csulikájá a faskamarában. A szomszédasszony készségesen megengedte az éjjeli szállást, hiszen kinézett érte egy-két tojás, ami manapság nagy szó, lévén a tojás igen kapós cikk.

Feketéné így elrendezvén

egyetlen jószágának sorját, nyugodtan végezte napi robotját. A tyúk pedig nappal az udvaron kapargált, éjjelre pedig a biztos fedezékben pihent. Hm, vajjon biztos volt-e ráneve a hely? Hát ez kitudódott egy szép nyári nappal reggelén. Ugyanis amikor a szomszédasszony a nevezett reggelen kinyitotta faskamarát, hogy kérésse a tyúkot, lát dögölvé találta azt. A nyakánál el volt vágva a bőr, a vére elfolyt. Valami féreg megfajította a jót tojó tyúkot az éjjel. Az asszony elvisította magát, mire az egész udvar népe kiszaladt, megérdeklődni a visítós okát. No volt sopánkodás, Feketéné pláne sírt. Különböztet szidalmak hangzottak el a tettest illetőleg. Az ott lakó cipész is az érdeklődők csoportjában volt. Alaposan megtekintvén a néhai baromfit, sőt meg is szagolta, kimondván arra a szentenciát, hogy azt bizony görény pusztította el, érzik a szagáról. Notabene a görény igen illatos fenevad lévén, maga után kellemetlen büzt hagy. Javaslta: tört kell kivetni és a tettes kézrekerül. Fel is ajánlotta a bíróság bíróság elfogadta az ajánlatot, éjjelre kivették a tört és várták az eredményt. Az eredmény meglepő volt: görény helyett a ház egyik kandúrját fogta meg, el is törté a lábát, az igazi tettes sohasem került meg.

Kövér Gyula

Hirdetmény a Hortobágy pusztán juhok téli legeltetéséről

Értesítem a juhtartó gazdálkodókat, hogy a Hortobágy pusztán a juhok téli legeltetését — ideértve a folyón túli részeket is — 1943. évi november hó 8-tól 1943. évi február hó 15-ig terjedő időre engedélyeztem.

A legeltetési díj azokra a juhokra, amelyek a nyár folyamán a Hortobágyon legeltek, darabonként 2 P. azok részére, amelyek most hajtának ki, darabonként 4 P. Hajtócédulát téli legeltetésre az idei bárányok után is kell váltani. Hajtócédula Debrecen város számvevősége 11. számú szabályában folyó hó 8. napjától kiváltható, amely a kihajtósok a mátai biztos hivatásban bemutatandó.

A akik téli legeltetésre hajtócédulát váltanak, juhait a Hortobágy folyón túli részekre, a Mátai biztos által kijelölendő részekre, már f. hó 8-tól áthajthatják.

Az ökörföldre, a Keserűerdő környékén lévő kaszálóra, a törzsanya járására, az állattenyésztési alap tulajdonát képező bikák téli járására és a mátai kaszálóra juhokat hajtani nem szabad. Egyéb területekre is csak oda hajthatók, ahol már szarvasmarha nem legel, továbbá a legeltetéssel kárt nem okoznak, illeleg csak arra a helyre, amelyet a mátai biztos legeltetésre kijelöl.

Téli legeltetésre jogosító hajtócédula mátkül folyó évi november hó 30-tól a Hortobágy pusztán legeltetni nem szabad. Aki ez ellen vét, kihágást követ el és a legeltetési szabályrendelet értelmében büntetésben részesül.

Magán pedig a Hortobágy pusztán éles lögyakorlatok tartatnak, minden legeltető tartozik a vétni magát, alkalmazottait és jószágait a m. kir. Honvéd Lévelező Parancs-

noksága és a gyakorlatokat vezető repülőiskola parancsnokság rendelkezéseinek. A katonai igénybevételből és gyakorlatokból előállhat személyi vagy dologi kárért a város felelősségét kizárja, esetleges igények tekintetében a Honvédelmi Kincstár jár el a vonatkozó törvényes rendelkezések értelmében.

Gazdasági tanácsnok.

Sertésbejelentés

Mindazok, akik a város területén saját házi és gazdasági szükségletre vagy a haszonbérbeadó számára sertést hizálnak, hogy sertést tartanak — gazdák és nemgazdák egyaránt, a 353.1000—1943. K. M. rendelet 9. pontja alapján kötelesek a hizálás alatt lévő, valamint az összes egyéb sertéseiket az előírt nyomtatványokon a Gabonairodában (Dobozai átjáró földszint) bejelenteni.

Azok, akik a rendelet megjelenése után sertést vásárolnak kötelesek 8 napon belül bejelentést közzétesztésüknek eleget tenni.

A fentiek szerinti bejelentés közzétesztésükre ismételtlen felhívom az érdekeltek figyelmét annál is inkább, mert sertésvágatási engedélyt csak az kaphat, aki ezt a bejelentést az előírt időben megtette. A bejelentés alkalmával a sertés marhalevelét is be kell mutatni.

Aki a saját céljára történő hizálásra sertést vásárolt vagy vásárolni fog, vágatási engedélyt csak a bejelentéstől számított 60 nap elteltével kaphat.

Az, aki ezt a bejelentést elmulasztja, vagy vágatási engedély nélkül sertést vág, szigorú büntetés alá kerül.

Polgármester.

Igaz Bíró

Istenben ha bizol,
Sohse csalakozol,
Bármilyen ellenel
Szemben hadakozol.

Leleked a lelkével
Imádkozás révén,
Osszeferd egygyé lesz
Jézus Urunk vérén.

Csodát teszen veled,
Mindenki meglátja,
Ember ha szereti
5 lélekből imádjja.

Odadó hittel
Várva, reménykedve,
Igazságot hint a
Csüggéd emberekbe.

Csak Istenben bizzol
Egi fő bíróba,
Ki ítéletet oszt
Rosszba és a jóba

Ítélete kemény
Isteni ítélet,
Féltet tőle méltán
Minden gonosz lélek.

GYÖRY LAJOS.

SZÍNHÁZ

SZÍNHÁZI MŰSOR:

November 7. vasárnap délután:
Luxemburg grófja. Bérletszűnet.
November 7. vasárnap este: Luxem-
burg grófja. Bérletszűnet.
November 8. hétfő: Cigányszerelem
Mankáselődás.
November 9. kedd: Luxemburg
grófja. B) bérlet.
November 10. szerda: Cigányszere-
lem. Mankáselődás.
November 11. csütörtök: Idegen
asszony. Tisztviselőest. Mérsékeit
helyárok.
November 12. péntek: Fekete Pé-
ter.

Fényes nappal 5000 pengő
értékű textíliát lopnak el
egy lakásból

Az utóbbi időben Debrecen-
ben a textilárakra specializál-
ták magukat a tolvajok. A ru-
haneműeknek az ára óriásira
emelkedett és ezért ezt tartják a
legjobb és legkifizetőbb üzlet-
nek, pláne meg, ha régi, béke-
beli zsákmányra tudnak szert
tenni. Nincs olyan nap, hogy
kisebbl, vagy nagyobb hasonló
lopásról ne ténne feljelentést
a debreceni rendőrségen.
Legutóbb özv. Spóner Jánosné
kereskedő, Borz-utca 14. szám
alatti lakos tett feljelentést is-
meretlen tettes ellen, aki fé-
nyes nappal levette lakása aj-
tójáról a lakatot, a zárat ál-
kulecsal felnyitotta. A bétörő
nőikabátanyagot hozzávalókkal,
három vászonpaplanlepedőt, se-
levruhaanyagot, több lepedőt,
törülközőt és fehérneműt vitt
magával. A kár több mint 3000
pengő. A rendőrség megindít-
otta a nyomozást a tettes kéz-
rekerítésére.

Szerkesztői üzenetek

Uj, Márkus Mihály (Ujfehértó) A
küldött verseket köszönjük. Alkalom
adtnál közölni is fogunk belőlük.
K. Sz. Honka. Versében határozot-
tan szép és komoly gondolatok van-
nak. Az a hiba azonban, hogy csak
egyik másik sornak van meg a szük-
séges vérszámok. Különbö-
sen a versek túlságosan hosszúak
egy napilapban.
Gulhi Bud Antal (Hajdúdorog)
"Valahol a Don-kanyarban" című
versét megkaptuk. Rímei nem min-
dig jók, de a versnek van hangulata.
Valószínűleg közölni fogjuk.

Debreceni Ujság-Hajdúföld
sakkrovaia

Rovat vezető:
CSÓCSITS LAJOS főtitkár.
KIRÁLYCESEL

Table with columns: Exner, Pésit. Rows 1-11 showing chess moves and scores.

Nem sokat ígérő erőteljett táma-
dás. A gyalogállás gyöngyöse ké-
sőbb sok gondot okoz a sötötnek.
16. Ba1-e1 He7-g6
Ajánlatos volt g7-g6.
17. Hf3-g5 Bd8-f8
18. h2-h4 Hg6-e7
19. e3-e4 Hd5-f6
Hihás volna Hb4 Fc3 miatt.
20. b2-b4 c7-e5
21. Be1-e2 Hf6-e8
Végzetes volna e4 22. c5, Fc5:23.
Be1, b6 24. Be7: miatt.

Table with columns: Exner, Pésit. Rows 22-27 showing chess moves and scores.

Döntő hiba Hc7-e6 volt helyén-
való; Hc3-e5x d7-től nem kellett
tartani.

Table with columns: Exner, Pésit. Rows 28-31 showing chess moves and scores.

Világos mesterien operál könnyű
tiszttel. A huszármozdulatokkal
nagyserűen használta a "Jyukas"
gyalogállást, a futár pompásan mű-
ködött közre. Most pedig a király
nyit utat a futárnak (Fd3-e2xh5)
A gyalogvesztés elkerülhetetlen.

Table with columns: Exner, Pésit. Rows 31-36 showing chess moves and scores.

Akadályozza Fd3-at.
Ff8-ra 37.Fg7; Fg7: 38. He7f; Ke7
10. f5 nyer.

Table with columns: Exner, Pésit. Rows 37-39 showing chess moves and scores.

Világos nagyvonalúan játszik: a
futár be varn zárva.
39. --- a7-a5
40. b5xa6 b7xa6
41. Ke3-d3 ---

Féltészkítés után sötét feladta.
Semmit sem segít. P. N.

SAKKHIREK:

Az "Egyetértés" bajnokai verse-
nyének eredményei a 13. és 14-iki
fordulóban.

13: Neumann-Pincés 1:0. Horai-
Rajnai 1:0. Boreza-Tóth József 0:1.
Tóth Antal-Sándor 0:1. Csócsits-
dr. Boczkó 1:0. Hajdú-Tóth András
0:1. A Petry-Pogácsás játszma füg-
gőben van.

14: dr. Boczkó-Hajdú 1:0. Sán-
dor József-Csócsits 0:1. Tóth Jó-
zsef-Tóth Antal 1:0. Pogácsás-
Barca 1:0. Rajnai-ifj. Petry 0:1.
Pincés-Horay fél-fél. A Kónya-
Neumann játszma függőben van.

A verseny vége felé közeledik.
Még egy forduló van hátra (kedd).
Péntekre pedig az összes hátralévő
játszmákat be kell fejezni. Mint
halljuk szombaton, 13-án az "Egyet-
értés" klubhelyiségeiben lesz az ün-
nepélyes díjkiosztás.

A verseny állása az utolsó forduló
előtt: Csócsits Lajos és Horay Ká-
roly 11-11. Kónya Kálmán 10. ifj.
Petry Jenő 10. Tóth András 8 és fél.
Tóth József 8. dr. Boczkó Lajos 7
és fél. Neumann Gyula 6 és fél. Haj-
dú István és Pincés János 5-5. Raj-
nai Béla: 3 és fél. Tóth Antal 3. és
fél. Sándor József 3. Pogácsás Imre
1 és fél és Barca Ferenc 1 ponttal.

SPORT

Debreceni Vasutas SC--Salgótarjáni BTC
mérkőzés Debrecenben

Vasárnap délután jó lebdarugó-
műsorban lesz része a debreceni kö-
zönségnek, a Debreceni Vasutas SC
a bajnoki szünnapon is gondoskodott
ellenfeiről és a bajnokság élesport-
jában álló Salgótarjáni BTC csa-
patát fogadta. A mérkőzés negyed
3 órakor kezdődik és Kiss Ferenc
vezeti. A Sal. BTC kiváló játékosok-
kal jön le Debrecenbe. Lacakó, Vin-

ezs, Csaperda, Debreceni mind meg-
ülik a válogatott mártéket és min-
együttés igen erős a salgótarjáni
legénység. A DVSC rendes csapatáva-
áll ki és esetleg egy-két olyan já-
tékos is szerepel kap, akiket rövi-
desen le akar igazoltatni a DVSC.
Előmérkőzés: negyed 1 órakor
DVSC II-Debreceni helyiörségi ve-
gyescsapat. Vezető Czabán.

SPORTHIRMONDÓ

Debrecenben a DEAC pályán dé-
előtt 10 órakor a Villanygyár a
Mátészalkai LE csapatával játszik
bajnoki mérkőzést. Vezető Harsányi
László.

A bajnokságban vezető Tiszthe-
lyettesek SE utolsó mérkőzéstét Be-
cettyóújfaluban bonyolítja le, ellen-
fele a Bihari Turul. Vezető Bikay
Béla. A debreceni csapat bizonyára
megeörzi veretlenségét.

Hajdúböszörményben a ISE a MO-
VE Szobolcsot fogadja, vezetí Szá-
mosvári, míg Karcagon a Derecskei
MOVE játszik a karcagi együttes-
sel. Vezető Piller.

MAGYAR-SVED VALOGATOTT
MÉRKŐZÉS

Vasárnap lesz Budapestén a ma-
gyar-svéd válogatott labdarugómér-
kőzés. A magyar válogatott csapat
így áll fel: Tóth -- Mészáros, Kis-
zeter -- Sárosi III. Szabó, Nagy II
--Egreesy, Zsengeller, Szuszó Sá-
rosi dr., Tóth II. A mérkőzést a
német Miess vezetí. Erős küzdelem
után a magyar válogatott győzelem-
re érhető, egy 4:1-es gólarányú győ-
zelem sem volna meglepő.

Felkértem a debreceni levontó
egyesület mint felsorolt labdarugóit,
hogy ma délelőtt a Bözörményi fű
Középiskola Gazdasági iskola-pályá-
ján pontosan fél 10-re kint legyen-

nek: Párk. Molnar, Orbán, Vászó-
hlyei, Balogh, Csorba, Figula, Mar-
os, Csizmadia, Ács, Matkó, Nagy,
Gáspár, Fodor.

MEGHÍVO

A Debreceni Juhtartó Gaz-
dák Egyesülete 1943. évi no-
vember hó 14-én, vasárnap dél-
előtt 11 órakor a Debreceni
Gazdasági Egyesület hivatalos
helyiségében tartja meg ezévi
des közgyűlést.

Tárgysorozat: Evi jelentés,
Zárszámadás és költségvetés,
Tisztikar és választmány kieg-
szítése. Indítványok.
A tagok minél számosabb
megjelenését kéri az Elnökség.

Roth Ernő kir. bírósági végrehajtó
Debrecen.

4434-1943. Vh. sz. Pk 27742-1943

ARVERESI HIRDETME NY

Alulírott bir. végrehajtó közhírre
toszi, hogy a debreceni kir. Járás-
bíróóság 1943 P 2761 sz. végzésével
263 P 34 fillér tőke, ennek 1943
évi május hó 15-től járó 5%százalék
kamat és 70 P 70 fillér költség-be-
hajtása végett -- illetve a törleszt-
tett összeg levonása után dr. Szabó
Miklós debreceni ügyv. által képviselt
Habina Vince végrehajtót javára,

APRÓHIRDETÉSEK

Nyomozó Iroda

Jánosy magánnyomozó
bizalmasan nyomoz és
megfigyel, Virág-utca 71.
Telefon: 23-78.

Gátoesy úzenyolc éves
nyomozóirodája vidéken
is diszkrétan nyomoz
megfigyel. Zöldfa-u. 3.
T.: 28-72. 214

Házasság

Volt korestmáros, 50 éves,
házzal bíró ember, üzlet-
nyitáshoz ügyes nőt
15.000 pengővel feleségül
vagy társul venne. Leve-
leket a kiadóba "Házfe-
dező" jelígre. 204

Levelezés

Délvidéki -- Egy szép út
Ataraxia -- Botanikus --
Új kényelem -- Boldo-
gok leszünk stb jelígre
levél van a kiadóban és
kérjük azokat, akiknek a
levelek szólnak, jöjjenek
be érte. 174

Háztartási
alkalmazott

Bejárónő délelőtti mun-
kára felvétetik. Bethlen-
utca 67. 180

Jófező, hosszú bizonyít-
vánnyal rendelkező min-
denest keresek. Jelentkez-
ni Miklós-u. 6.

Jó bizonyítvánnyal ren-
delkező szobaleányt ke-
resek nov. 15-re. Jelent-
kezni Török Bálint-u. 18.
I. em. d. e. 10-12. d. u.
1-6. 157

Bejárónőt keresek fél 9-
től 1 óráig. -- Magoss
György-tér 6. első ajtó
199

Keresztény kótagú úri-
házaspár jóra való bejáró-
nőt keres, Piac-utca 9.
Földszint 3. 188

Betöltendő állás
nőknek

Lapkészítő nőket fixfi-
zetéssel felvesszünk, jeleni
kezes a Debreceni Ujság
Hajdúföld kiadóhivatalá-
ban, Ferenc József-út 56

Illatszert - osztályunkra
ügyes kiszolgáló leányt
azonnal felvesszünk. --
Izsák Rt. fiókja. Gyakor-
lattal rendelkezők előny-
ben. 183

Munkásnőket jó kereseti-
lehetőséggel felvessz a
Debreceni Műközgvár --
Füüd-utca 2. 194

Tanulóányt fizetéssel
paplanvarrodába felvessz
Püspök, Csapó-u. 27. 205

Jómegjelenésű modell-
kissasszonyt felvessz a
Papp Modelszalon, Szent
Anna-u. 12. 216

Betöltendő állás
férfiaknak

Lapkészítő férfiakat és
nőket körzetet kézbesíte-
ni, jó fizetéssel azonnal-
ra felvesszünk. Jelentkez-
ni egész nap lehet a De-
breceni Ujság Hajdúföld
kiadóhivatalában, Piac-u.
56 szám. Vármegyeháza
mellett, 981-10-11

Ládaszegezöket és nap-
számokat felvesszünk.
Balog Ládagyár, Külső-
vásártér 14. 211

Kézimunkást és nagyman-
kásokat sürgösen felvessz:
Kiss úriszabóság, Alföldi-
palota. 209

Hat elemít végzett jobb
fiút lakógyári teendőkre
teljes ellátással felvesszék.
Jelentkezhetni hétfőn Uj-
városy lakógyár, Halva-
utca 53. 195

Tanulót fizetéssel és
ügyes kifizetőt felvessz
Tóth Gábor, Ferenc Jó-
zsef-út 89. 169

Fuvaros állandó, egész-
nap fuvarozásra éves
megállapodásra szerző-
dést kaphat. Kossuth-u.
15. 172

Munkásokat jó kereseti
lehetőséggel felvessz a
Debreceni műközgvár, --
Füüd-utca. 2. 193

Erős kifutó azonnal fel-
vétetik, Barabás Miklós,
Hunyadi-u. 26. 219

Nagyvállalat pénzlárnokai
keres meióbbi belépésre.
Lehet nyugdíjas is. Írás-
beli ajánlatokat zárt bor-
tókban -- életrajzi ad-
atokkal és fizetési igények
megjelölésével -- "Pénz-
táros" jelígre a kiadó-
hivatalba küldendők, 191

Ajánlat

Mielőtt arany, ezüst, bril-
liáns ékszerét eladja, mu-
tassa meg Szelecsényi
óra- és ékszerkereskedő-
nek, Sas-utca 2. 60

Szépben stoppolok, foltó-
zok, házakhoz hívásra el-
megyek. Wesselenyi-falca
115. 4. ajtó. Patcol Re-
zsóné. 182

Iskolai kézimunkák, sab-
lonok, előrajzolt áruk
főzhető tonálaj is besze-
rekehető, Pethő kézimun-
ka-, textilüzletében, Szent
Anna-u. 10. Kötött, hár-
kolt áruk készítése.

OKTÓBER 31

vasárnapi számunkban az apróhirdetési rovatban közöljük, hogy Márky Géza színművész menyasszonyának félpár világos drap díznóbőr készítyje elveszett. A lap a becsületes megtaláló részére kedves kis jutalmat is ígért: Márky Géza deklált fényképét. A hír megjelenése után néhány napra Géza barátunk megjelent a szerkesztőségben s nevetve újságolta, hogy a keresett értékes készíty megkerült, mégpedig igen érdekes úton. Felkereste a kitűnő színművészt a Csokonai Színházban egy fiatal debreceni diáklány, aki elmondotta, hogy a készítyt egy másik diáklány társaságában megtalálta a nagyjellemű közelében. Mindjárt be is akarta hozni a szerkesztőségbe, társaságában, aki szintén olvasta a hírdetést, azzal hogy a megtalálónak már ugyanis van egy Dalmadyképe, elkérte a készítyt azzal boldogan loholt el a keesegtető jntalomért. A Debreceni Újság - Hajdúföld apróhirdetési rovatja gyors eredményre vezetett.

Mért? Mert olvasott - jelent ki Márky Géza. Számtalan eredmény bizonyítja azt, hogy egy pillanatra sem kétes a Debreceni Újság-Hajdúföld apróhirdetéseinek biztos és gyors eredménye. Kedves olvasóinknak saját érdeke, hogy apróhirdetéseit lapunk számára is fűlják. Fáradsága nem nem vész kárba!

Szörme bundákat javítottak, alakítottak, festek. Vesztek eladók. Kőváry szűcsmester, püspöki palota I. 31. v. 968

Sírkövek műköből és termésköből mézsalak gyümölcsösök részére és piros salak kerti utakra kapható a Debreceni Műkőgyárnál, Fűrdő-u. 2. 554 v. v.

Bihási-féle gyönyörűen kiállított debreceni vonatkozású levelezőlapok kaphatók a Debreceni Újság-Hajdúföld kiadóhivatalában, Ferenc József-út 56. 917-10-w

Vatelin szükségletét most szerezte be Tóth Gábornál, Ferenc József-út 89. 200

Sírbolt elbontásra eladó. Érdeklődni Debreceni Műkőgyár Fűrdő-u. 2. 192

Kereslet

Oeska vasat, fémét, gépet a legmagasabb áru veszek, Vaskovits, Pacsirta utca 17. Telefon: 26-94. 937

Golyósprést, középnyomású, megvételre keressünk. József kir. hg-u. 18. Nyomda.

Aranyat, ezüstmet, ékszereket napiáron vesz Takács Sándorné, Piac-utca 56. 62

Hentesek és nézárások figyelmébe! Csontbulla-déket a legmagasabb napiáron vesznek. Vaskovits Pacsirta-utca 17. sz. - Telefon: 26-94. 936

Jókarban levő fűrdőka-dat keresek. István-út 29 b. Zombori. 189

Pénz

Kölesünadok öt-hiz-hiz vagon búzaárát búzaalapon kétféle négy évre. Barkóczy, Verébóczy nyolc, telefon: 28-26. 184

Autó, motor, kerékpár

100 kcm motor tisztia, új gumikkal eladó, Barkó, Piac-u. 56. 207

4 drb. különböző löerejű 110v. villanymotort elese-relnék 220 v-ra. Barkó szűcsmester, Piac-u. 56. 208

Lakás- és szoba-kereslet

Központi fűtéses bútorozott szobát keres nov. 15-étől „Orvostanhallgató” 213

Házaspár bútorozott szobát keres konyhabasználal, központban vagy villamos megállóhoz közel, Úgynekököt díjazok. - Cim a kiadóban. 178

Rádió

Rádiót, bármilyen rendszerűt javít, alakít, épít, olesón garanciával, évtizedes gyakorlattal Szabó Lajos műszerész, Csapó-utca 84. telefon: 32-54 Vidékieknek soronkívül. 673

Üzlet, műhely

Erdélyi központi nagyvárosban nagyobb vendégipari üzem. kávéház, grill, nagy billiárd teremmel, összes mellékhelyiségekkel és lakással, kibővíthető étterem és cukrászdára részére is, italmérsi jogfolytonossággal együtt eladó. Érdeklődők közöljék címüket Nagy Lajos hírdelőbe, Kolozsvár, - Horthy-út 42. Telefon: 24-52, Úgynekök kizárva. 156

Hajdúszoboszlón a vasút mellett levő vendéglő joggal együtt eladó, Érdeklődni lehet a helyszínen. Özv. Dóró Dezsőné tulajdonossal. 206

Butorozott szoba

Butorozott szoba kiadó ellátással is, Símai Miklós utca 5-a. 197

Oktatás

Zongorázni tanítók kezdőket, haladókat. Bizalommal jelentkezzen, Telleki-u. 10. felső esengő. 150

Dr. Naményi Gyuláné, Szentendrey Olga gyorsíró és gépiró iskolájában új tanfolyam kezdődik. Befrakozni állandóan lehet, Debreceni tan. ker. kir. főig. eng. száma 6475/1941-42. Vidékieknek vasútkedvezmény. Batthyány-u. 1. 495

Ptolgári iskolára magánúton előkészíték, Szapanos-utca 16. 168

Havai glitáron járszó egyéni keres tanulási céljából „Orvostanhallgató” 212

Szalacsi Rácz Imre regénye:

A KERESZT

VII.

A kereszt.

A tél már erőködött, de nyilvánvaló volt, hogy a tavasz már a szállás háta mögött leselkedik. Minden nap hosszabb volt a nappal és minden nappal kevesebb hó maradt a fák ága között, a roppant kert bokrai mentén.

Március elején végre olyan hirtelen, átmenet nélkül köszöntött a tavasz, hogy egyetlen nap alatt minden tengerre változott, csak a kastellum környékén nem állott a víz.

Emre pap úr megnyitotta az ablak szárnyát és mély lélegzettel nézett a szabad világba széles, sima fedelű asztala mellett, melyen virított a hatalmas írha, melynek lapján körvonalbaiban már ott pompázott a Szent András szentegyház külső formája.

A másik asztal mellett Péter atya görnyedt és kezében önvesszővel hol itt, hol ott húzgált vagy törült innen-onnan felesleges vonalakat puha kenyérbéllel.

— Én készen volnék, atyám! — nyújtózott a tavaszi szép, friss levegőn a fiatal atya.

— Jól nézzed meg, mert hamari munkának nagyon gvatra a kivitelezése — mosolygott asztala mellől Péter atya.

— Ennél többet én nem tudok rajta díszíteni, atyám, ha ennek felét meg tudjuk teremteni az itteni paraszt falrakókkal, akkor már csodát tettünk Isten segítségével — merült el rajta gyönyörűségében Emre pap.

Péter atya abbahagyta a munkát, felállott és onnan nézte hunyorgó szemmel a társa munkáját.

— A tornyot elfeledted róla! — mondta hosszas nézés után.

— Én nem is akartam! — állott Emre pap úr és szemét le nem vette társa arcáról, mert mindent onnan akart leolvasni: elismerést és bántást, vagy tanácsot.

— Az alapot én tornyokra terveztem!...

— Ez az egész szentegyház egy nagy torony!...

— Valami kell azonban, ami felvigye a magasba, fiam, mert ládd, én már építettem római stílusban is egyházat, de a rövid, zömök tornyot nem hagytam el ott se!...

— Hiszen nem kell éppen ezt megépítenünk, csak úgy kedvemre kijátszottam magam a lelkemadta szépségben — szólott a fiatal pap minden bánat nélkül. — Ezt megtartjuk magunknak, s ha egyszer sor kerülhet valahol valamerre ilyen szentegyház építésére, megépítjük ezt, nem úgy van, atyám?... — húzódtott távolabb a tervtől és nézte ő is összehunyorított szemmel.

— Nekem kedvem volna megépíteni akár ezt is, elvégre én az alapot adom, te a külsőt, de mit szól hozzá Dósa urunk!...

— Neki mindig azt mondjuk, hogy van idő, várja ki a legjobbat. A mult héten, lám, nagyon tetszett neki ez a két-tornyos egyház is — húzta elő a szekrény mellől a rá-mára feszített borjú írájt Emre pap úr és most ketten nézték az első terv kivitelezésének külső képét.

— Nekem nagy kedvem volna hozzá — nyult a tornyok iránt öntölt szennyes kézzel Péter atya —, csak magam is attól tartok, hogy ki fogja a tornyok keresztjét felrakni. Ennyi job-bágy között egyetlen egy síncs, aki toronyról valaha munkálkodott volna!...

— Azzal ne törődj egy perccet se, atyám, azt magam is elvégezem, ha egyszer már ott tartunk. Különben azt hallottam Dósa urunktól, hogy Váradon vannak olaszok, akik építéssel foglalkoznának, ha jól megfizetnők őket!...

— Fiam, itt nem kell néznünk azt, mibe kerül. Lám — lépett az ablak elé Péter atya —, ott már halomban, sőt hegyben állanak a sziklák, fehér, fekete kővek, pedig hol esik innen az igazi hegy! — intett a roppant kőrakások felé, melyeknek nagy részét szánnal, más részét nyikorgós szekereken a tél folyamán hordatta el a tiszai rév mellől Dósa úr.

— Én mégis e mellett volnék, atyám, mert ez ugyanolyan, mintha nem fejeztem volna be — ment most már jobb kedvvel mai befejezett terve mellé Emre atya —, de ez mégis legjobban megfelel ennek a tájnak. Látod, atyám, a szentegyház magas lesz, eléri, ha jól nézem a terved számait, a negyven rőföt. Nagyon kiemelkedik a tájból, hol csak azok a távoli jegenyék kiállanak fennen az ég felé. Ha még tornyot is rakunk reá, közel hetven rőfnyi magasságával soha ez a vidék el nem éri!...

— Döntösn Dósa urunk, én mindenesetre úgy szerkesztettem az alapot, úgy mértem meg, úgy számítottam ki, hogy hatvan-hetven rőfnyi tornyot vígan elérhetünk, de akár szá-zat is, mert bírják a süllyesztett cölöpök!...

Péter atya a kerek tekenőhöz ment és megmosta önnal teleitatott, finom vonalú kezét. Emre, az ifjú pap még meg-mártotta vékony ecsetjét a gubacs-tintával töltött kicsi lábában és néhány tetszetős vonalat, biztosan kanyargó görbét raj-a dézsához, friss vizet öntött a tekenőbe, megmártotta kezét a dézsához, friss vizet öntött a tekenőbe, megmártotta kezét a hideg hamuban, s így próbálta növényi festékektől virító kezét megmosni. (Folyt. köv.)

Samu János

hirdetesei. OFB engedélyes Eladó ingatlanok: Házak: Belvárosban több kisebb, nagyobb családi és bérházak. Eladó földek: Nádudvaron 19 és 55 hold, Biharban 11 hold 25.000-ért. Biharban 300 holdanként 1700 pengőjével. Tiszafüred határában 102 hold tanyás magyar holdanként 1200 pengőjével. Biharban 102 hold prima birtok. Karcagyon 18, 21 és 5 hold jó fekete föld eladó, 215

Hangszer

Hosszú zongora kitűnő hangú bérbeadó, Garai-u. 19. 201

Jóhangú szép cimbalom eladó, Péterfia-u. 54. 218

Butor

Minek a fényes kirakat, amikor ocsóbban vasaroltat mindenféle lakberendezési tárgyat udvari bútorüzletben, Piac u. 71. sz. 1966

Használt bútorokat, irodai berendezést, wert heimkasszát, üzletberendezést, magas áron veszek. Verő. Csapó-u. 10. 298 v. v

Halószobabútor, használt, polituros, tiszta sodronyokkal eladó. Nap-u. 12. 181

Ebédlozsekrény jókarban levő eladó, Ferenc József út 79. Keresztépület. 217

Ruhásszekrények keményfából, ágyak puhafából, kredencék, komótok, asztalok, székek, már ványlajos szekrény, ebédlozsalat keményfából, plüssdivány, nagy falitűkör, villanyesillárok plüsságyterítő, 300x400-as szőnyeg és ötszáz kilogrammos mérleg súlyokkal eladó, Bundi-u. 11. 198

Használt ruha

Extraubbony, középtermű -karpaszománnyosra, alig használt, prima minőségű, eladó. Szabó Kálmán-utca 28. Ugyanott nagyszemű folytonerő málnató kapható. 171

Eladó középterműre való jókarban levő fekete férfi kabát. Kölcsey-u. 5. 210

Eladó egy kéteméteres uszályos menyasszonyi ruha, 4 méteres selyem túlfátyol. Tóth Árpád-u. 56. 190

Eladó hosszú férfi bőrkabát, fekete kabát, Batthyány-u. 10. Fodrászüzlet. 179

Eladó ház

Eladó ház Míkepéresen, főútvonalon, forgalmas helyen, jelenleg is korszerű és fűszerüzlet van benne. Bővebbet a tulajdonosnál, Helyesné, Míkepéres. Ny 1869

Gazdasági termények

Ungváry József ceglői faiskolájából a gyümölcs-fák megérkeztek a Körtös-utca 19. sz. alatti lakatba (Huszáraktanya mögött). 89

Pataky István

Ingatlanforgalmi irodája Péterfia-utca 55. Eladó házak: Rothermere-u. 43. számú többrendbeli lakásokkal, 3 szobás beköltözhető, alapincézett masszív épület. Villamos megállónál több lakásos, adomentes családi ház eladó. Apafi-ut-cánál 2 szobás, előszobas mellékkelhelyiségekkel, 200 négyzetméterrel eladó. Tegláskertben, löbblakásos, üzletes ház 3-4-5 kerettel eladó. Több kisebb nagyobb házak eladók. — Eladó földek: 8 hold prima fekete föld és mellette 10 kat. hold Vedres-dűlőben 3 kat. hold, Halápon kitűnő bar-na homok 5 h. eladó Biharban 28 kat. h. a-nyás föld eladó. Tokaj-ban villatelek hegyoldal-on 1100 □-ól eladó 1600 pengő. Pataky, Péterfia-utca 53. 957

Gazdasági eszközök

Mezőgazdasági gépeke eszközöket, alkatrészeket bármilyet vesz, elad, vagy becsérél vitez Nagy János, Hatvan-utca 41. Telefon: 26 19. 1874

Magtára való vasajtó, 50 liter véka, öntőlyvas kályha eladó. Miklós-u. 51. Délután 1—8-ig. 185

400 literes krumplifőző, régi ekék eladók. Érdeklődni d. e. Rothermere-u. 13. sz. 164

Egy tízenhét soros vető-gép eladó, Hétvezér-u. 41. 196

Eladó föld

Kishegyes tanya 21. alatt 2 hold föld eladó. Ertekezni Bacsó András Alsó-józsa 1085, szám alatt. 206

Eladó ingóság

Kétykúki használt gáz-rezáló eladó. Maróthy Gy-u. 21. háztulajdonosnál. 166

Egy hencser használt állapotban és egy kiját-szott hegedű eladó. Besze János-u. 6. Ny

Egy női varrógép és egy fehér orvosi köpeny eladó. Monostorpályi-út 88. szám. 214

Elveszett

Gróf Vécsey-utca 32. sz. alatt lakó Németh névre szóló 7 drb kenyér, 3 pót kenyérgyeg és közellátási szelvényt elvesztett egy kislány. A becsületes megtaláló legyen szíves adja be a rajta levő címre. — Egyben felkérem az összes pékeket és kereskedőket, hogyha Németh gróf Vécsey-u. 32. szám-ra kiállított kenyér- és pótkenyérgyegyeket visz-nak beváltani, az illető adják át a rendőrségnek, mert az a talált és vissza nem adott jegy. 178

Nyomatott a Magyar Nemzeti Könyv- és lap kiadóvállalat Rt. mintézetének körforgógépén Igazgató: Somogyi Gábor